

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตของไผ่ตงในเขตพื้นที่ อำเภوبرะจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี

A Study on Sweet Bamboo Production in Amphur Prajantakham,
Prachinburee Province

ของ

นายบูรินทร์ โตศักดิ์ตระกูล

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536

ACC. NO.....
Date Received... 3 ส.ค. 2537
Call No.....

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

[Signature] 12/11/36
(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 15/11/36
(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 15/11/36
(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

14160
7 ส.ค. 2541
2536

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตของไผ่ตงในเขตพื้นที่ อำเภอบรรจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี

A Study on Sweet Bamboo Production in Amphur Prajantakham,
Prachinburee Province

T097384

โดย

นายบรรินทร์ โตศักดิ์ตระกูล

๑พ.
๑๖๔๗๗
๒๕๓๖

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... ๑๗๓๓๔
วัน..... 8 Jun 2003

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

นั้นเป็นสมาชิกของ ธกส.มากที่สุดมีการกู้ยืมเงินประมาณ 37,400 บาทส่วนวิธีการจำหน่าย หน่อไม้่นั้นใช้วิธีการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้านจากการสอบถามถึงสภาพการผลิตพบว่า เริ่มปลูกมานาน 2-8 ปีแล้วมีพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกทั้งหมด 1-20 ไร่ ส่วนสาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตง นั้นให้เหตุผลว่าไม้ไผ่ตงเป็นพืชที่ให้ราคาดี ส่วนพันธุ์ที่ปลูกมากได้แก่ไม้ตงดำ หน่อไม้ที่ได้จะ ไม่มีการหมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวานการไว้ลำหน่อไม้ไผ่ตง จะตัดหน่อออกประมาณ 75-80% และไว้ลำประมาณ 20-25% ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 1500-2500 บาท รายได้จากการ ขายหน่อไม้ประมาณ 1500-3000บาท/ไร่ส่วนรายได้จากการขายลำนั้นได้ประมาณ 100-150 บาท/ไร่ทางด้านปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรปลูกไม้ตงส่วนมาก จะเป็นปัญหาทางด้านขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาลเป็นปัญหาใหญ่ที่สำคัญปัญหาหนึ่ง

ตอนใต้ เกษตรกรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุ อยู่ระหว่าง 48-58 ปี จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมปลาย อาชีพที่นอกเหนือจากการทำสวน ไม้ตงแล้วได้แก่อาชีพทำนาเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ และเป็นสมาชิก นั้นเป็นสมาชิกของ ธกส.มากที่สุดมีการกู้ยืมเงินประมาณ 44,000 บาทส่วนวิธีการจำหน่าย หน่อไม้ไผ่ตงนั้น ใช้วิธีการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้าน จากการสอบถามถึงสภาพการ ผลิตไม้ไผ่ตงต่างๆ ไปพบว่าเริ่มปลูกมานาน 2-8 ปีแล้วมีพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกทั้งหมด 1-20 ไร่ ส่วนสาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตงนั้นให้เหตุผลว่า ไม้ไผ่ตงเป็นพืชที่ให้ราคาดี พันธุ์ที่ปลูกมากได้แก่ ไม้ตงเขียวหน่อไม้ที่ได้จะใช้หมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวานการไว้ลำหน่อไม้ไผ่ตงจะตัดหน่อ ออกประมาณ 80% ของหน่อที่ออกมาทั้งหมด และไว้ลำให้เจริญเป็นต้น 20% ต้นทุนเฉลี่ยต่อ ไร่ประมาณ 1700-2500 บาท รายได้จากการขายหน่อไม้ประมาณ 1650-3000 บาท/ไร่ ส่วนรายได้จากการขายลำนั้นได้ประมาณ 100-150 บาท/ไร่ทางด้านปัญหาและอุปสรรค ของเกษตรกรปลูกไม้ตง ส่วนมาก จะเป็นปัญหาทางด้านราคาผลผลิตตกต่ำมาก

สำหรับข้อเสนอแนะนั้น คือให้ เกษตรกรได้มีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อการต่อรองราคาให้สูงขึ้นมากกว่านี้ ทางรัฐบาลควรให้การส่งเสริมบ้าง เช่นการให้ค้ำ หนุนนำ หาดตลาดมารับ และจัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารให้เกษตรกรได้ทราบอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้จะไม่สามารสำเร็จออกมาได้ถ้าหากขาดบุคคลเหล่านี้
อาจารย์วิเศษส์ มณีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษซึ่งกรุณาสละเวลาชี้แนะแนวทางเป็น
ที่ปรึกษาคอยดูแลเอาใจใส่ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ อาจารย์นิตยา สิทธิโชค กรรมการ
ปัญหาพิเศษซึ่งสละเวลากรุณาตรวจทาน แก้ไข ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ปัญหาฉบับนี้ถูกต้อง
สมบูรณ์ คุณพ่อคุณแม่ สนับสนุนเงินทุกๆ อย่างทั้งค่าน้ำมันรถ ค่าอาหาร และให้กำลังใจ
คุณตาคุณยายที่บ้านสวน คอยดูแลเรื่องที่พัก อาหารการกิน ระหว่างเก็บข้อมูลเกษตรกรที่
ปลูกไม้ตงต่างๆ ท่าน ที่สละเวลาอันมีค่ามาให้สัมภาษณ์ ภากร ทศนล บวร ณัฐสุภัทร์ ชีวัน
สุริยันต์ เพื่อนๆ ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ชมนุญท์ คำนวณข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับไม้ตงให้
เพื่อนๆ ทุกๆ คนที่คอยให้กำลังใจ ตามไปอยู่เสมอและบุคคลอื่นๆ ที่ไม่สามารถออกนามได้
ทั้งหมด

ผู้จัดทำต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ จนปัญหาพิเศษฉบับนี้

สมบูรณ์

บูรินทร์ โตศักดิ์ตระกูล

12 พฤศจิกายน 2536

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
การตรวจเอกสาร	6
วิธีการศึกษา	9
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไม้ตง	12
ลักษณะทั่วไปของไม้ตง	13
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ตง	13
พันธุ์ไม้ตง	14
การเตรียมพันธุ์และขยายพันธุ์ไม้ตง	16
การปลูกไม้ตง	19
ระยะปลูกไม้ตง	21
การดูแลรักษาไม้ตง	22
การเว้นลำและการแต่งกอ	23
การตัดหน่อไม้ไม้ตง	25
การทำหน่อไม้ไม้ตงหมก	25
การตลาดหน่อไม้ไม้ตง	26
การตลาดภายในประเทศ	26
การตลาดต่างประเทศ	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ลักษณะทั่วไปของอำเภอประจันตคาม	33
ประวัติความเป็นมา	33
ที่ตั้งและอาณาเขต	33
การปกครอง	36
การเมือง	37
ประชากรและครัวเรือน	37
ลักษณะภูมิประเทศ	37
สภาพสังคมและวัฒนธรรม	39
เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ	39
การประมง	39
การปศุสัตว์	40
การอุตสาหกรรม	40
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	40
การพาณิชย์	41
การคมนาคม	41
การศึกษา	42
การสาธารณสุข	42
การสาธารณสุข	43
สถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญ	44
ปัญหาปัจจุบัน	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการ	46
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางการผลิต	56
ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	79
สรุปผล	79
ข้อเสนอแนะ	81
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก. ไม้ชนิดต่างๆ ในประเทศไทย	86
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงการนำเข้าและการส่งออกหน่อไม้ ทุกชนิดจากประเทศต่างๆ	99
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแบบสอบถาม	119

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	พื้นที่เพาะปลูกไม้เต็งในจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2528 - 2533	4
2	สถิติการนำเข้าหน่อไม้ทุกชนิดของประเทศไทย ปี 2524 - 2533	31
3	สถิติการส่งออกหน่อไม้ทุกชนิดของประเทศไทย ปี 2524 - 2533	32
4	เพศของประชากรตัวอย่าง	47
5	อายุของประชากรตัวอย่าง	48
6	การศึกษาของประชากรตัวอย่าง	49
7	สถานภาพของประชากรตัวอย่าง	50
8	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรตัวอย่าง	51
9	จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรของประชากรตัวอย่าง	52
10	อาชีพที่นอกเหนือจากการทำสวนไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	53
11	การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชากรตัวอย่าง	54
12	การกู้ยืมเงินของประชากรตัวอย่าง	55
13	วิธีการจำหน่ายหน่อไม้ของประชากรตัวอย่าง	57
14	ระยะเวลาที่เกษตรกรเริ่มปลูกไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	58
15	พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	59
16	สาเหตุที่ปลูกไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	60
17	พันธุ์ที่ปลูกและสาเหตุที่ปลูกพันธุ์ไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	61
18	การใส่ปุ๋ยไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	63
19	การหมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวานของประชากรตัวอย่าง	64
20	ปัญหาที่ดินทำกินมีน้อยเกินไปของประชากรตัวอย่าง	66
21	ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ของประชากรตัวอย่าง	67
22	ปัญหาโรคไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	68
23	ปัญหาแมลงรบกวนไม้เต็งของประชากรตัวอย่าง	69
24	ปัญหาการขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาลของประชากรตัวอย่าง	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ปัญหาการขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปลูกไม้ตง	72
26	ปัญหาการขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึงของประชากรตัวอย่าง	73
27	ปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปของประชากรตัวอย่าง ที่มีการกู้ยืมเงินมาลงทุน	74
28	ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำของประชากรตัวอย่าง	75
29	ปัญหาต้นทุนค่ากวดราคาของประชากรตัวอย่าง	76
30	ปัญหาถูกโกงตาชั่งของประชากรตัวอย่าง	77
31	ปัญหาการขนส่งไม่สะดวกของประชากรตัวอย่าง	78

สารบัญญาน

ภาพที่		หน้า
1	การขยายพันธุ์โดยใช้ปล้องกิ่งตัด หรือใช้ลำ	18
2	การขยายพันธุ์โดยใช้ตอ หรือเหง้า	18
3	การขยายพันธุ์โดยใช้กิ่งแขนง	20
4	ปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษาไม้ตง	24
5	แผนที่แสดงขอบเขตของอำเภอต่างๆ ในจังหวัดปราจีนบุรี	34
6	แผนที่แสดงขอบเขตของตำบลต่างๆ ในอำเภอประจันตคาม	35

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ภาคการเกษตรกรรมของไทยนั้นยังนับว่ามีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจอยู่
มากแม้ว่าปัจจุบันการส่งออกสินค้าเกษตรจะไม่ครองอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่า
ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมโดยที่อุตสาหกรรม เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้นและเพื่อเป็น
การยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีรายได้มากขึ้นในชนบท ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่าง
ใกล้ชิดกับการพัฒนาการผลิต การตลาดของภาคเกษตรกรรมเพราะประชาชนส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หากอาชีพนี้มีความมั่นคงมีรายได้เพิ่มขึ้นสม่ำเสมอ ความเป็นอยู่
ของชาวชนบทก็จะค่อยๆ ดีขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้นในแผนงานพัฒนาระบบการผลิต การตลาด
และการสร้างงาน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)
ได้กำหนดรายการสินค้าเกษตรเป้าหมายไว้ 14 ประเภท ซึ่งเป็นสินค้าที่เกษตรกรสามารถ
ทำการผลิตได้และยังสามารถขยายการผลิตและการตลาดได้อีกมาก นอกจากนี้ยังสามารถใช้
เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และก่อให้เกิดการจ้างงานในชนบท
เพื่อเป็นการกระจายรายได้ในภูมิภาคให้ดีขึ้น โดยที่หน่อไม้เป็นสินค้าประเภทผักและไม้ไม่
เป็นสินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์ (ธนาคารกสิกรไทย, 2533:1-5)

ไม้ไผ่ตงเป็นพรรณชากรป่าไม้ประเภทของป่าที่รู้จักกันดีเนื่องจากคนไทยคุ้นเคย
กับไม้ไผ่ในการนำมาใช้ประโยชน์มากมายในชีวิตประจำวัน การใช้ประโยชน์อาจนำไปใช้
ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ทำภาชนะต่างๆ ใช้ในครัวเรือน เครื่องจักรสานในการผลิต
สินค้าหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ไม้ไผ่อัดโดยเจเนาะอย่างยิ่งคือเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม
เยื่อกระดาษซึ่งต้องใช้วัตถุดิบเป็นจำนวนมากนอกจากนี้ประโยชน์ทางอ้อมของไม้ไผ่คือ ช่วย
ป้องกันการพังทลายของดินตามบริเวณชายฝั่งแม่น้ำลำคลอง สามารถบรรเทาอุทกภัยและ
วาทภัยอันเกิดจากกระแสน้ำและกระแสนลมได้ด้วย เนื่องจากสามารถชะลอความเร็วของ
กระแสน้ำและกระแสนลมได้อย่างดี สำหรับไม้ไผ่ตงผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตง ที่ผลิตได้ในจาก

ไม้ไผ่ตั้งแต่ละปะจะใช้บริโภคสดบางส่วน และหมดส่วนที่เหลือจะใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่นหน่อไม้ปิปและหน่อไม้กระป๋อง หน่อไม้แช่เย็นและหน่อไม้แห้ง เป็นต้น ซึ่งตลาดจำหน่ายมีทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศส่วนการส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศมีผลิตภัณฑ์อยู่ในรูปหน่อไม้ปิป และหน่อไม้กระป๋อง หน่อไม้สดแช่เย็นและหน่อไม้แห้ง จากประโยชน์ต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่กล่าวมาแล้ว จึงนับได้ว่าไม้ไผ่และหน่อไม้มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของคนไทย ทั้งทางตรงและทางอ้อมและเป็นแหล่งสร้างงานอาชีพต่างๆ ในชนบทได้เป็นอย่างดี แต่ไม้ไผ่ก็ถูกตัดฟันมาใช้ประโยชน์โดยขาดมาตรการค่า การอนุรักษ์ประกอบกับการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับไม้ไผ่น้อยมาก จึงเป็นเรื่องที่น่าวิตกว่าปริมาณของทรัพยากรไม้ไผ่ จะลดลงเรื่อยๆจนไม้มีไม่พอเพียงที่จะตอบสนองความต้องการใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป เนื่องจากประชากรโลกยิ่งเพิ่มขึ้นมากความต้องการใช้ประโยชน์จากไม้ไผ่ ก็ย่อมมากขึ้นเป็นเงาตามตัว และหากไม่มีการใช้ประโยชน์อย่างประหยัด ดังนั้นการปลูกเสริมเพิ่มเติมเพื่อขยายการผลิตให้มากขึ้นก็เชื่อได้ว่าไม้ไผ่จะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งอีกประเภทหนึ่ง ที่สามารถให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการได้อย่างคุ้มค่า ไม่น้อยกว่าพืชเศรษฐกิจอื่นๆ อย่างแน่นอน ดังนั้นภาครัฐบาล และเอกชนควรจะได้ร่วมมือประสานงานกันเพื่อดำเนินการรณรงค์ในการปลูกสวนไม้เพิ่มขึ้น เป็นการอนุรักษ์และสนับสนุนโครงการอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ใช้ไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบอย่างต่อเนื่องโดยไม่ขาดแคลนในอนาคตดังเช่นที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันและเป็น การสร้างอาชีพต่างๆ ในชนบท

จากข้อมูลทางการตลาด (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี, 2534) พบว่าเกษตรกรได้ให้ความสนใจต่อการปลูกไม้ไผ่เพิ่มขึ้น โดยจากการสำรวจพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้นกล่าวคือ พื้นที่เพาะปลูกได้เพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี โดยเฉพาะในปี 2529 เพิ่มขึ้นจากปี 2528 ถึง 22,683 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.35 ของพื้นที่เพาะปลูกไม้ไผ่ (ตารางที่ 1) การขยายพื้นที่เพาะปลูกนี้เนื่องมาจากความต้องการสินค้าหน่อไม้ไผ่ตงในรูปของหน่อไม้บรรจุปิปและหน่อไม้สดแช่เย็นในตลาดต่างประเทศได้เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาหน่อไม้ไผ่ตงที่ขายกันโดยทั่วไปสูงขึ้น จากการขยายตัวของตลาดต่างประเทศมากขึ้นนี้เองทำให้หน่อค้าไม้ไผ่ตงบรรจุปิป ไม่สามารถที่จะส่งมอบสินค้าให้ครบตามที่มีผู้สั่งซื้อต้องการ

ได้ เนื่องจากมีใบสั่งซื้อจากต่างประเทศเข้ามามาก พ่อค้าหน่อไม้ไผ่ตงบรรจุปีจึงต้องออก
 รับซื้อหน่อไม้สดเองถึงสวน โดยแข่งขันกันตั้งราคาซื้อ และตั้งราคาขายสูงขึ้นเพื่อให้ได้
 หน่อไม้สดมาเป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ในการแปรรูปเป็นหน่อไม้ต้มบรรจุปี ส่งมอบลูกค้า
 ต่างประเทศได้อย่างเพียงพอ จึงทำให้เกษตรกรผู้ปลูกไผ่ตง นักขนายพื้นที่เพาะปลูก
 เพิ่มขึ้นอีก โดยที่ในปี 2532 พื้นที่เพาะปลูกไผ่ตงเพิ่มสูงขึ้นเป็น 81,404 ไร่ ทั้งนี้ต้องการ
 ให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นรวมทั้งมีการเร่งปุ๋ยเพื่อให้ได้ผลผลิตหน่อไม้สดเพิ่มขึ้น แต่ในการใช้ปุ๋ย
 เร่งทำให้หน่อไม้มีลักษณะอวบน้ำ ทำให้ไม่สามารถขายได้ดี เนื่องจากเมื่อนำไปทำหน่อไม้
 บรรจุปีแล้วจะทำให้หน่อไม้มีน้ำหนักลดลงกว่าปกติมาก และนอกจากนี้หน่อไม้สดยังถูกแมลง
 กัดกินทำให้หน่อไม้สมบูรณ์ บางหน่อจะต้องตัดทิ้งเหลือแค่ครึ่ง นำไปทำหน่อไม้บรรจุปีไม่ได้
 ต้องทำหน่อไม้ฝอยแทน ทางโรงงานไม่สามารถคัดมาตรฐานได้ต้องรับซื้อทั้งหมด ทำให้
 วัตถุดิบมากเกินกำลังผลิต และคุณภาพหน่อไม้บรรจุปีมีคุณภาพต่ำลง เป็นผลทำให้ลูกค้า
 ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นลดการสั่งซื้อลงหันไปสั่งซื้อจากประเทศอื่นที่มีคุณภาพ
 ดีกว่า ราคาหน่อไม้ไผ่ตงของไทยจึงลดลงอย่างมาก จากข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและ
 สหกรณ์, 2532 ราคาที่ผ่านมาในปี 2532 เหลือเพียงกิโลกรัมละ 0.70 - 1.50 บาท
 ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำมากเกษตรกรมีความจำเป็นต้องรับขายหน่อเพราะไม่สามารถเก็บรักษาไว้
 ได้นาน ราคาที่เกษตรกรได้รับต่ำลงไม่คุ้มกับต้นทุนที่ลงไป ทำให้เกษตรกรได้รับความ
 เดือดร้อนมาก

ดังนั้นการที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้นั้น จะต้องทำการส่งเสริม
 ทั้งทางด้านการผลิตซึ่งควรเน้นทางด้านคุณภาพเป็นสำคัญ และปรับปรุงทางด้านการตลาด
 ควบคู่กันไปด้วย เพราะการส่งเสริมทางด้านการผลิตนั้นเท่ากับเป็นการลดต้นทุนการผลิต
 และการปรับปรุงด้าน การตลาดเป็นการลดต้นทุนการตลาด ผลที่ได้รับก็คือเกษตรกรจะ
 รับกำไรสูงขึ้น ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงสถานการณ์การผลิตของไผ่ไผ่ตงเพื่อใช้เป็น
 แนวทางและหาข้อเสนอนะในการตัดสินใจทำสวนไผ่ตงเพื่อการค้าและการศึกษาอื่นๆ ที่
 เกี่ยวข้องต่อไป

ตารางที่ 1 พื้นที่เพาะปลูกไม้ต่งในจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2528 - 2533

อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูกไม้ต่ง (ไร่)					
	2528	2529	2530	2531	2532	2533
เมืองปราจีนบุรี	14,800	15,000	28,530	30,030	30,030	34,330
บ้านสร้าง	-	-	-	-	-	120
โคกปีป	-	49	49	520	520	178
ศรีมหาโพธิ์	2,350	125	195	1,700	1,810	1,780
ประจันตคาม	2,918	6,231	8,862	9,072	9,292	9,292
กบินทร์บุรี	2,860	2,133	2,825	2,825	2,831	3,295
นาดี	2,530	12,000	12,322	12,537	12,537	12,460
สระแก้ว	2,432	14,883	17,918	21,465	21,815	12,703
วังน้ำเย็น	-	-	163	199	199	8,330
วัฒนานคร	-	-	310	680	1,290	1,500
อรัญประเทศ	511	600	620	672	697	611
ตาพระยา	52	52	100	225	225	34
คลองหาด	-	115	145	485	485	600
รวม	28,453	51,136	72,039	80,410	81,404	85,233

ที่มา : (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี , 2528-2533)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
2. ศึกษาต้นทุนและรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการผลิตไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อให้ทราบถึงต้นทุน และรายได้ของเกษตรกรที่ปลูกไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตไม้ต่ง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้เลือกเอาเขตอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี เป็นพื้นที่ในการศึกษา เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีการเพาะปลูกไม้ต่งมากอีกพื้นที่หนึ่งรองจากอำเภอเมือง ชาติและสระแก้ว ซึ่งพันธุ์ไม้ต่งที่นิยมปลูกมากมีอยู่ 4 พันธุ์คือ ไม้ต่งดำ ไม้ต่งเขียว ไม้ต่งหม้อ และไม้ต่งลาย และส่วนใหญ่ไม้ต่งที่ได้้นอกจากจะมารับประทานแล้วยังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ สินค้าอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ได้

นิยามศัพท์

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกไผ่ตงในท้องที่อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

ไผ่ตง หมายถึง ชื่อพรรณไม้ไผ่พวกหนึ่งในวงศ์ Gramineae มีลักษณะเป็นกอ ลำต้นสูงและเป็นปล้องๆ หน่อมีรสชาต ดี ไผ่ตงมีหลายชนิด เช่น ไผ่ตงดำ ไผ่ตงหม้อ ไผ่ตงลาย ไผ่ตงเขียว เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย (2528) "มาปลูกไผ่กันดีกว่า" ได้ศึกษาถึงในการปลูกไผ่ตงเพื่อการค้าที่จังหวัดปราจีนบุรี ในพื้นที่เดียวกันนิยมปลูกกัน 2 พันธุ์ คือ ไผ่ตงดำและไผ่ตงเขียว เนื่องจากไผ่ตงเขียวมีช่วงระยะเวลาออกหน่อยาวนานกว่าพันธุ์อื่นๆ และให้ผลผลิตสูง โดยมีช่วงการออกหน่อตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะในช่วงต้นและปลายฤดูนั้นเป็นช่วงที่ไผ่ตงออกสู่ตลาดน้อยทำให้ขายได้ราคาดี ถึงแม้จะมีคุณภาพต่ำกว่าไผ่ตงดำก็ตาม ส่วนไผ่ตงดำจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม ซึ่งไผ่ตงดำมีหน่อที่มีคุณภาพดี มีรสหวานกรอบ เนื้อสีขาวละเอียดและไม่ มีเสี้ยนหน่อตก ดังนั้นเมื่อเกษตรกรปลูกทั้ง 2 พันธุ์ จะทำให้เกษตรกรขายหน่อไม้ไผ่ตงได้ยาวนานและตรงกับความต้องการของผู้บริโภค อาชีพปลูกสวนไผ่ตงจัดเป็นอาชีพที่น่าสนใจ และคาดว่าจะเป็อาชีพที่มีความมั่นคงในอนาคตอีกด้านหนึ่งของเกษตรกร

กอง บ.ก. กลุ่มบัณฑิตเกษตรอาสา (2530) "ไผ่และการปลูก" ได้ศึกษาถึงผลตอบ แทนจากการปลูกไผ่ตงในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถปลูกได้ประมาณ 20 กอ เกษตรกรที่ลงทุนเพื่อผลิตหน่อไม้ไผ่ตงนั้นจะสามารถคุ้มทุนภายในระยะเวลา 5 ปี โดยจะเสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณไร่ละ 5,491 บาท และได้รับรายได้ประมาณ 6,500 บาท แต่ไผ่ตงเป็นพืชที่ได้เร็วสามารถให้ผลตอบแทนตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไปโดยในระยะที่ไผ่ตงยัง

ไม่สามารถให้ผลผลิต ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เกี่ยวกับค่าเพาะปลูก เช่น ค่าไถ ค่ากึ่งพันธุ์ และค่ากำจัดวัชพืช เป็นต้นส่วนในระยะเวลาที่สามารถให้ผลตอบแทนได้แล้วนั้น ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าบำรุงรักษา เช่น ค่าปุ๋ย ค่าเสื่อมเครื่องมือ เครื่องจักร และค่าต่างกอ เป็นต้น

ส่วนในระยะภายหลังจากปีที่ 5 ไปแล้วเป็นระยะที่ไม่สามารถให้ผลผลิตได้เต็มที่แล้วนั้นในพื้นที่ 1ไร่ต่อปี มีผลผลิตเป็นหน่อไม้ประมาณ 800 หน่อและลำต้นประมาณ 60 ลำ โดยหน่อมีราคาจำหน่ายประมาณกิโลกรัมละ 2.50-3 บาทและลำต้นประมาณลำละ 10 บาท จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ประมาณ 4,600 บาท โดยแยกเป็นรายได้จากการจำหน่ายหน่อ ประมาณ 4,000 บาท และรายได้จากการจำหน่ายลำต้นประมาณ 600 บาท ส่วนทางด้านรายจ่ายนั้นประมาณปีละ 1,400 บาทซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าดิน ค่าปุ๋ย ค่าตกต่างกอ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิประมาณ 3,200 บาทต่อไร่ต่อปี

อัจฉรา นัชชา (2530) "ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกหน่อไม้ไผ่ตงในจังหวัดปราจีนบุรี ปีการเพาะปลูก 2528/2529 " ได้ศึกษาถึง ในเนื้อที่เพาะปลูก 1-10 ไร่ ซึ่งเป็นสวนขนาดเล็กที่เกษตรกรปลูกกันมากและยึดเป็นอาชีพหลักภายในช่วงระยะเวลา 10 ปีของการทำสวนไผ่ตงโดยศึกษาเฉพาะไผ่ตงดำ เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ให้ผลผลิตในปริมาณสูงและสามารถทำรายได้ให้แก่เกษตรกรได้มากกว่าไผ่ตงพันธุ์อื่นๆ การวิเคราะห์ใช้วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน วิธีระยะเวลาย้ายคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงโดยใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 8 และร้อยละ 13 ต่อปี ในการหารายได้นั้นใช้ราคาขายส่งของหน่อไม้ไผ่ตงที่เกษตรกรได้รับจากฟาร์มเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.75 บาท

จากการศึกษาปรากฏว่า เกษตรกรผู้ปลูกไผ่ตงจะเริ่มตัดหน่อไม้ไผ่ตงจำหน่ายได้ตั้งแต่สิ้นปีที่ 3 เป็นต้นไป และจะให้หน่อในขนาดและปริมาณค่อนข้างคงที่ เมื่อไผ่ตงมีอายุ 10 ปีแล้ว โครงการลงทุนทำสวนไผ่ตงในเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ จะเกิดต้นทุนโดยเฉลี่ยเป็นจำนวนเงิน 40,870.87 บาทต่อปี ในปีที่ 3 และจะเพิ่มขึ้นเป็น 52,922.89 บาทต่อปี ในปีที่ 10 โดยค่าวัสดุที่ใช้ในการทำสวนไผ่ตง ได้แก่ ค่าปุ๋ยและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

จะเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่ทำให้ต้นทุนในการเพาะปลูกไม้ตงมีค่าสูง คิดเป็นร้อยละ 43.12 ของต้นทุนทั้งหมดในปีที่ 3 รายได้เฉลี่ยต่อปีเป็นจำนวน 25,500 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 169,500 บาท ในปีที่ 10 โดยในปีที่ 10 จะเป็นปีที่เกิดกำไรสูงสุดและตลอดอายุการทำสวนไม้ตง 10 ปีจะมีกำไรสุทธิรวมทั้งหมดประมาณ 506,053.69 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.56 ของรายได้ทั้งหมด

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนปรากฏว่า โครงการลงทุนทำสวนไม้ตงในเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ จะได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 93.40 ต่อปี โดยจะได้รับทุนคืนภายในระยะเวลาประมาณ 5 ปี 3 เดือนและสำหรับผลตอบแทนระดับอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการเท่ากับร้อยละ 8 และร้อยละ 13 ต่อปี จะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิพาร์มละ 248,282.40 บาท และ 158,413 บาท ตามลำดับ ผลตอบแทนที่แท้จริงในอัตราร้อยละ 37.49 อัตราผลตอบแทนที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ยังมีได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับภายหลังปีที่ 10 จนหมดอายุของไม้ตง จึงสรุปได้ว่าการลงทุนทำสวนไม้ตงในปัจจุบันจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน

ฝ่ายวิเคราะห์ 2 กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน (2529) ได้ศึกษาถึง สภาพการผลิตและการตลาดหน่อไม้ไม้ตงและผลิตภัณฑ์ครบวงจร ตั้งแต่ระดับเกษตรกร พ่อค้าคนกลาง โรงงานแปรรูป และผู้ส่งออก โดยศึกษาในเขตจังหวัดปราจีนบุรี สรุปได้ดังนี้ ต้นทุนการผลิตในช่วง 5 ปีแรก ปรากฏว่าในปีที่ 1-4 สิ้นค่าใช้จ่ายไร่ละ 1,164 บาท 914 บาท 1,367 บาท และ 1,258 บาท ตามลำดับ และตั้งแต่วันที่ 5 เป็นต้นไป จะสิ้นค่าใช้จ่ายไร่ละ ประมาณ 1,263 บาท ปีที่ 3 นั้นจะเริ่มได้รับผลตอบแทนจากการขายหน่อและลำ โดยรายได้รวมในปีที่ 3-5 คือไร่ละ 2,813 บาท 5,088 บาท และ 7,163 บาท ตามลำดับ เมื่อหักด้วยต้นทุนสะสมมาตั้งแต่ปีที่ 1 เกษตรกรจะเริ่มมีกำไรในปีที่ 4 โดยกำไรในปี 4-5 คือไร่ละ 3,189 บาท และ 5,900 บาท ตามลำดับ นั่นคือเมื่อไม้ตงให้ผลผลิตเต็มที่เกษตรกรจะมีกำไร 5,900 บาทต่อไร่ ทางด้านวิธีการตลาดนั้นเกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายให้กับแหล่งต่างๆ ได้หลายทางคือ ผู้รวบรวมท้องถิ่น โรงงานแปรรูปหน่อไม้ พ่อค้าหน่อไม้สดในตลาดกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัดหรืออาจจะ

นำไปขายเองให้แก่ผู้บริโภคโดยทั่วไป ส่วนหน่อไม้ที่ส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ มีทั้งหน่อไม้ไผ่ตงและหน่อไม้รวก การส่งออกส่วนใหญ่มากกว่า 90% อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูป หน่อไม้บรรจุปีปและกระป๋อง

สุขเสรี วิเชียรสรรค์ (2531) ได้ศึกษาถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของ ไม้ไผ่ตงในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไม้ตงเป็น อาชีพหลักเนื่องจากไม้ตงเป็นพืชที่ปลูกและดูแลรักษาง่าย ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ การศึกษา ทางด้านต้นทุนและรายได้ พบว่า จำนวนต้นทุนตั้งแต่ปีที่ 1-5 คือ 650 บาท 580 บาท 1,046 บาท 1,192 บาท และ 1,142 บาท ต่อไร่ตามลำดับหลังจากปีที่ 5 แล้วก็จะเสีย ต้นทุนปีละ 1,141 บาทต่อไร่ส่วนรายได้นั้นจะเริ่มมีตั้งแต่ปีที่ 3 คือ 875 บาท 2,153 บาท 3,717 บาทต่อไร่ หลังจากปีที่ 5 จะมีรายได้ปีละ 3,717 บาท ต่อไร่ ซึ่งเกษตรกรจะ เริ่มได้กำไรในปีที่ 5 เฉลี่ย 2,775 บาทต่อไร่ทางด้านปัญหาและอุปสรรคในการปลูกไม้ตง นั้นจะพบว่ามีปัญหาใน 2 ลักษณะ คือปัญหาทางด้านการผลิตอันเนื่องมาจากดินขาดความอุดม สมบูรณ์ การขาดแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้ในการเกษตร และการขาดความรู้ในการใช้สารเคมี เร่งการออกหน่อ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิตซึ่งเกิดจากการถูกเอารัด เอาเปรียบในเรื่องราคาจากโรงงานแปรรูปหน่อไม้เกษตรกรขายได้ราคาถูก

วิธีการศึกษา

ศึกษาสถานการณ์การผลิตของพื้นที่ทั้งสองส่วนของอำเภอประจันตคามว่าสถานการณ์ การผลิตของทั้งสองพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกัน โดยมีวิธีในการทดสอบวิธีการศึกษาดังนี้

พื้นที่ในเขตอำเภอประจันตคาม มีตำบลอยู่ทั้งหมด 9 ตำบล คือ

- ประจันตคาม	- บ้านหอย	- โพนช้างาม
- คำโตนด	- หนองแสง	
- ดงบัง	- บุฝ้าย	
- เกาะลอย	- หนองแก้ว	

เกณฑ์การแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วนอาศัย ที่ตั้งโดยแบ่งตำบลออกเป็นตอนใต้ซึ่งเป็นที่ลุ่ม และตอนเหนือ, กลางของอำเภอประจันตคาม ซึ่งเป็นที่ดอน และใช้แนวถนนสุวรรณศรเป็นแนวการแบ่งพื้นที่ทั้งสองส่วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการออกแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกไม้ตุง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสาน (Multi-Stage Sampling) โดยการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกไม้ตุงทั้งหมดจำนวน 45 ราย ในอำเภอประจันตคามมีตำบลอยู่ 9 ตำบล ตำบลละ 5 ราย

ศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตไม้ตุง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติที่ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้โดยหน่วยงานของทางราชการและเอกชน เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมการค้าภายใน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และห้องสมุดต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) วิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นการอธิบายถึงลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของการผลิต ต้นทุนและรายได้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตไม้ตุง ทั้งสองพื้นที่

เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ผลิต ต้นทุนและรายได้ โดยการวิเคราะห์ทำในรูปของค่าร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ของทั้งสองพื้นที่มีสูตรการคำนวณคือ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{(n * 100)}{N}$$

เมื่อ n คือจำนวนประชากรตัวอย่าง
 N คือจำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

$$\text{ค่าเฉลี่ย (X)} = \frac{[(x_1 * 1) + (x_2 * 2) + (x_3 * 3)]}{N}$$

เมื่อ x_1 คือค่าสังเกตของประชากรที่ประสบปัญหาหนัก
 x_2 คือค่าสังเกตของประชากรที่ประสบปัญหปานกลาง
 x_3 คือค่าสังเกตของประชากรที่ประสบปัญหาน้อย
 N คือจำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

จากการสังเกตค่าเฉลี่ย พบว่า

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 - 1.66 อยู่ในเกณฑ์ มีปัญหาหนัก
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.67 - 2.33 อยู่ในเกณฑ์ มีปัญหปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34 - 3 อยู่ในเกณฑ์ มีปัญหาน้อย

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไม้ไผ่ตง

ไม้ไผ่ (Bamboo) เป็นพืชตระกูลหญ้าซึ่งสูงที่สุดในโลกที่มีลำต้นเป็นไม้ (woody perennial) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตอบอุ่นและเขตร้อนที่มีมาสมุนต์ผ่าน ไม้ไผ่เจริญเติบโตแตกหน่อมาจากเหง้า ส่วนการแตกกอจะหนาแน่นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์เป็นหลัก บางพวกอาจจะแตกหน่อจากเหง้าแล้วเจริญเติบโตขึ้นเป็นลำเดี่ยวๆ ไม่เป็นกอมีระยะห่างลำค่อนข้างแน่นอน ไม้ไผ่เป็นพืชที่สามารถขึ้นได้เกือบทุกส่วนของโลก โดยเฉพาะเขตร้อนและเขตอบอุ่น ยกเว้นเฉพาะเขตหนาวเท่านั้นที่ยังไม่ปรากฏว่ามีพันธุ์ไม้ไผ่ชนิดนี้ขึ้นเลย

ในเขตร้อนจะพบไม้ไผ่มากที่สุด ส่วนในเขตอบอุ่นจะพบไม้ไผ่ขึ้นอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากการสำรวจของผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นพบว่าโลกนี้มีไม้ไผ่อยู่ทั้งสิ้นประมาณ 47 สกุล รวม 1,250 ชนิดสำหรับประเทศไทยเท่าที่สำรวจพบโดยนักพฤกษศาสตร์ไทยและต่างประเทศปรากฏตามหลักฐานต่างๆ ว่ามีเพียง 12 สกุล รวม 41 ชนิด แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าชนิดพันธุ์ไม้ไผ่ในประเทศไทยจะมีอยู่เพียงเท่านั้น อาจจะมีการสำรวจพบพันธุ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในอนาคตต่อไปก็ได้

ส่วนการนำไม้ไผ่เข้ามาปลูกในประเทศไทยนั้นได้มีเรื่องเล่าต่อๆ กันมาว่า ชาวจีนได้มาตั้งถิ่นฐานในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อประมาณ 80 ปีมาแล้ว (คำนิ้ง, 2530:21) ซึ่งจากเอกสารบางฉบับกล่าวว่ามีการปลูกครั้งแรกที่บ้านดงหัวโศก ตำบลบางพระ แต่บางฉบับกล่าวว่าปลูกที่บ้านหนองกระจับ ตำบลดงพระราม ซึ่งหลักฐานยังไม่ปรากฏ แต่ทั้ง 2 พื้นที่ ก็อยู่ในเขตที่ติดต่อกันจึงเข้าใจว่ามีการปลูกครั้งแรกในบริเวณทั้ง 2 ท้องที่ คือในเขตอำเภอเมือง ปัจจุบันเขตอำเภอเมืองและอำเภอประจันตคามมีการปลูกไม้ตงมากกว่าอำเภออื่นๆ และกำลังขยายไปยังจังหวัดใกล้เคียงเช่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และนครนายก ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เช่น ขอนแก่น บุรีรัมย์ อุบลราชธานี และยโสธร ภาคเหนือเช่น ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย ภาคใต้ เช่น

ชมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ เป็นต้น (คำนิ้ง, 2530:21)

ลักษณะทั่วไปของไผ่ตง

ชื่อสามัญโดยทั่วไปเรียกว่า "ไผ่ตง" ชื่อสามัญภาษาอังกฤษเรียกว่า Sweet Bamboo ส่วนชื่อวิทยาศาสตร์เรียกว่า Dendrocalamus asper Backer. (สอาด, 2528:198) ในตอนต้นนักพฤกษศาสตร์ได้รวมไผ่ไผ่อยู่ในวงศ์ เดียวกับหญ้าคือวงศ์ Gramineae แต่ต่อมานักพฤกษศาสตร์บางท่านได้พิจารณาเห็นว่า ไผ่ไผ่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากวงศ์หญ้าตรงที่ลำต้นเป็นไม้(ลำ)ที่แข็งแรงมีก้านใบ (petiole) เห็นเด่นชัด ข้อดอกของไผ่ไผ่ไม่มีก้านหุ้มเหมือนหญ้าอื่นๆ ลักษณะต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องหมายแสดงให้เห็นว่าไผ่ไผ่มีถิ่นกำเนิดจากหญ้าซึ่งมีวิวัฒนาการขึ้นมา ภายหลังสมควรที่จะยกฐานะขึ้นมาเป็นวงศ์หนึ่งอีกต่างหาก โดยให้ชื่อใหม่นี้ว่า Bambusaceae มีทั้งสิ้น 47 สกุล (genera) แบ่งได้เป็น 1,250 ชนิด (species) (ประจิม, 2517:51)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไผ่ตง

ไผ่ตงเป็นไม้ไผ่ในสกุล Dendrocalamus เป็นไม้ที่มีลำต้นใหญ่มากมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8-18 เซนติเมตร มีลักษณะสูงตรงโดยสูงถึง 20 เมตร เนื้อลำหนา ไม้มีหนาม ลักษณะของลำจะโตมากตรงโคนและเรียวเล็กไปหาปลาย ลำเมื่อยังอ่อนจะมีขนสีน้ำตาลละเอียด เมื่อลำแก่สีของลำจะเป็นสีเขียว ส่วนตรงโคนจะมีสีเทาปนขาวสลักกันไปเป็นลาย ใบมีขนาดใหญ่ และยาวกล่าวคือ กว้างประมาณ 1.5 - 3.5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 20-30 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบสากและคม หลังใบไม่มีขน แต่อาจจะมีขนอ่อนอยู่ทั่วไปตามท้องใบ ห่อไผ่ไผ่ตงมีขนาดใหญ่ น้ำหนักของห่อ โดยเฉลี่ยประมาณ 3-10 กิโลกรัมขนห่อมีสีน้ำตาลสำหรับข้อดอกของไผ่ตงมีช่วงระหว่างดอกสั้นมาก กลุ่มดอกมีดอกอยู่ช่อกัน โดยดอกที่ปลายกลุ่มจะเจริญเต็มที่ ด้านเกสรตัวผู้ (stamen) แยกออกจากกันและผลมีลักษณะเป็นรูปกระสวยมีเปลือกบางและแข็ง (สอาด, 2528:198)

พันธุ์ไม้ตง

ในการจำแนกพันธุ์ไม้ตง จะใช้ลักษณะที่แตกต่างกันของขนาดลำต้นจำนวน กิ่งแขนง ทางนุ่ม (ความโปร่งและทึบของกอ) ความสูง สีของลำต้น ลักษณะของขนาด สี และลักษณะของแผ่นใบ ลักษณะของหน่อ น้ำหนักเฉลี่ย สีของหน่อ ขนบนหน่อ หูใบ ลักษณะ เนื้อสี รสชาติ ช่วงการออกหน่อตงซึ่งพันธุ์ไม้ตงที่นิยมปลูกกันโดยทั่วไปมี 4 ชนิด (คำนิง, 2530:25) คือ

1. ไม้ตงดำ ตงจีน หรือตงกลาง มีลักษณะดังนี้

ลำต้น มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 9 -12 เซนติเมตร หรือ มีเส้นรอบวง ประมาณ 30- 40 เซนติเมตร ลำต้นมีสีเขียวเข้มอมดำ เมื่อจับจะรู้สึกสากมือ สำหรับกิ่ง แขนงที่ใช้ขยายพันธุ์ของตงดำจะเป็นสีเขียวเข้ม มีมวลแป้งสีขาวจับอยู่บริเวณปล้อง สากมือ ใบ จะมีขนาดใหญ่ และเห็นร่องใบได้ชัดเจนกว่าไม้ตงพันธุ์อื่นๆ มีสีเขียว และใบหนา หน่อ หน่อไม้ตงดำได้รับการยกย่องว่ามีคุณภาพดีมาก ซึ่งได้ชื่อว่า "ไม้ตงหวาน" เนื่องจากมี รสหวานกรอบ เนื้อเป็นสีขาว ไม่มีเส้น และนิยมใช้เป็นพันธุ์ที่ทำไม้ตงหมกซึ่งจะเพิ่ม คุณภาพของรสชาติได้ดียิ่งขึ้นด้วย หน่อจะมีน้ำหนัก ประมาณ 3-6 กิโลกรัม สีของกาบหน่อ จะเป็นสีน้ำตาลปนดำหรือดำอมนวลการออกหน่อจะออกตั้งแต่ต้นฝน แต่จะดกมากในเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม ส่วนต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน จะมีหน่อลดลง

2. ไม้ตงเขียว มีลักษณะดังนี้

ลำต้น มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 - 12 เซนติเมตร หรือ มีเส้นรอบวง 15 - 25 เซนติเมตร ลำต้นจะสั้นกว่าไม้ตงดำ สีของลำต้นจะเป็นสีเขียวเข้มจัด ผิวเรียบเป็นมัน สั้น ไม่สากมือ ทรงนุ่มหนาทึบ เนื่องจากมีใบและแขนงมาก โดยมีตั้งแต่โคนต้นจนถึงปลายยอด เนื้อไม้บางไม่ค่อยแข็งแรงเมื่อมีลมแรงทำให้หักพับลงมา ไม้ตงเขียวมีกิ่งแขนงมากสามารถ นำไปปักชำขยายพันธุ์ได้ดี ลักษณะแขนงไม้ตงจะมีสีเขียวสดกว่าตงดำ ผิวเรียบเป็นมันสั้นมือ กิ่งแขนงจะใหญ่และอวบน้ำกว่าไม้ตงดำ ใบ ใบของไม้ตงเขียวจะมีสีเขียวเข้มจัดกว่าพันธุ์ ไม้ตงอื่นๆ แต่ใบมีขนาดเล็กใบบางและไม่สากมือเหมือนไม้ตงดำ หน่อ น้ำหนักของหน่อ

ไผ่ตงเขียวประมาณ 1 - 4 กิโลกรัม สีของกาบหน่อจะดำสนิท ขนหยาบ ถ้าลอกกาบล้างๆ จะพบว่าบริเวณโคนหน่อเหนือรอยกาบมีสีเขียวอมเหลืองซึ่งทำให้แตกต่างจากไผ่ตงพันธุ์อื่นๆ อย่างเด่นชัด สีเนื้อของหน่อไผ่ตงเขียวจะเป็นสีขาวอมเหลืองหยาบ และมีเส้นใยมากกว่าไผ่ตงดำ มีรสหวานอมขื่นเล็กน้อย ใบยอดกาบของหน่อจะไม่พับเหมือนไผ่ตงดำ

ข้อดีของไผ่ตงเขียวที่ทำให้ไผ่ตงเขียวยัง นิยมปลูกไม่แพ้ไผ่ตงดำเนื่องจากสามารถทนความแห้งแล้วได้ดีกว่าไผ่ตงดำ และให้ผลผลิตสูง ซึ่งช่วงการออกหน่อของไผ่ตงเขียวกว้างกว่าไผ่ตงพันธุ์อื่นๆ คือ การออกหน่อถึงสองช่วงในต้นฤดูฝน (พฤษภาคม - มิถุนายน) และปลายฤดูฝน (ตุลาคม - พฤศจิกายน) ซึ่งเป็นช่วงที่ไผ่ตงออกสู่ตลาดน้อย ทำให้ราคาสูง

3. ไผ่ตงหม้อ หรือตงใหญ่ มีลักษณะดังนี้

ลำต้น พันธุ์ไผ่ตงชนิดนี้ จะมีลำต้นใหญ่ คือมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 - 16 เซนติเมตร ลำต้นจะสูงประมาณ 10 เมตรขึ้นไป ใบ ใบจะมีขนาดเล็กกว่าไผ่ตงพันธุ์อื่นๆ สีของใบเป็นสีเขียว เส้นกลางใบนูนมากมองเห็นชัดเจน หน่อ หน่อจะมีขนาดใหญ่มากน้ำหนักเฉลี่ย 5 - 10 กิโลกรัม ซึ่งจะมีสีน้ำตาลอมม่วง

ไผ่ตงหม้อเป็นพันธุ์ที่ไม่นิยมปลูกเพื่อเก็บหน่อเพราะการแทงหน่อไม่ดกแต่มักจะปลูกเพื่อใช้ประโยชน์จากลำต้นมากกว่า และลำต้นจะตรง อีกทั้งมีขนาดใหญ่และยาวด้วย

4. ไผ่ตงหนุ หรือไผ่ตงเล็ก มีลักษณะดังนี้

ลำต้น จะมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 - 6 เซนติเมตร ลำต้นเตี้ย ข้อสั้น มีสีเขียวเข้มอมดำ ใบ ใบมีสีเขียวหนาขนาดใหญ่และมองเห็นร่องใบได้ชัดเจนกว่าไผ่ตงชนิดอื่นๆ หน่อ หน่อจะมีน้ำหนัก 1 - 3 กิโลกรัม ไผ่ตงหนุไม่นิยมปลูกกันมากนัก ส่วนใหญ่จะปลูกไว้บริโภคในครัวเรือนเท่านั้น

การเตรียมพันธุ์ และขยายพันธุ์ไม้ตอง

ไม้ตองสามารถขยายพันธุ์ได้ทั้งอาศัยเพศ โดยใช้เมล็ดและไม่อาศัยเพศโดยทางเหง้า ลำและกิ่งแขนง ในที่นี้จะแบ่งการขยายพันธุ์ไม้ตองออกเป็น 5 วิธี (สุภาวดี, 2528: 14) คือ

1. การขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด เป็นวิธีที่เหมาะสมจะใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ไม้ตองให้ดียิ่งขึ้นเท่านั้น การขยายพันธุ์วิธีนี้จะมีความยุ่งยากเพราะช่วงการออกดอกของไม้ตองไม่แน่นอน ทำให้กำหนดระยะเวลาการทำงานไม่ถูกต้อง เช่น บางครั้งการรอให้ไม้ตองออกดอกอาจกินเวลานาน 30 - 40 ปี ปกติไม้ตองจะเริ่มออกดอกในเดือน พฤศจิกายน - มกราคม และเมล็ดจะเริ่มแก่และร่วงหล่นประมาณเดือน มีนาคม - เมษายน หลังจากนั้นทำการรวบรวมเมล็ดแก่นำไปเพาะในแปลงเพาะ หรือในกะบะเพาะ เมื่อเมล็ดงอกจึงย้ายลงเพาะในถุงชำพลาสติก แล้วนำไปปลูกในฤดูฝนถัดไป แต่วิธีนี้ยังไม่เป็นที่นิยมนักเนื่องจากเสียเวลาแรงงาน และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

2. การขยายพันธุ์โดยใช้ปล้องกิ่งตัดหรือใช้ลำ การขยายพันธุ์วิธีนี้จะต้องทำการคัดเลือกลำที่มีอายุประมาณ 1 ปีแล้วนำมาตัดเป็นท่อนๆ โดยให้แต่ละท่อนมี 1 ข้อซึ่งการใช้ท่อนตัด 1 ข้อจะต้องตัดตรงกลางลำโดยให้ข้ออยู่ตรงกลางและให้รอยตัดทั้งสองข้างห่างจากข้อประมาณ 1 คืบ และเป็นลำที่ควรมีแขนงติดอยู่ โดยจะต้องตัดให้แขนงสั้นลงประมาณ 1 คืบด้วย จากนั้นจึงนำไปชำในแปลงเพาะชำโดยวางให้ข้ออยู่ระดับดินและให้ตาหงายขึ้นระวางอย่าให้ตาได้รับอันตราย แล้วใส่ น้ำลงในข้อปล้อง (ดูภาพ 1 ประกอบ)

การเพาะวิธีนี้จะต้องหมั่นดูแลรดน้ำให้ความชุ่มชื้นอยู่เสมอหลังจากนั้นประมาณ 2-4 สัปดาห์ จะพบหน่อและรากแตกออกมา เมื่อหน่อและรากแข็งแรงเต็มที่ ประมาณ 6 - 12 เดือน ก็ทำการย้ายปลูกได้

3. การขยายพันธุ์โดยใช้ตอหรือเหง้า การขยายพันธุ์วิธีนี้จะต้องคัดเลือกเหง้าที่มีอายุ 1 - 2 ปี การตัดจะตัดให้ตอสูงประมาณ 50 - 80 เซนติเมตร แล้วทำการขุดเหง้ากับตอออกจากกอแม่เดิม โดยระวังอย่าให้ตาที่ตอเหง้าแตกเสียหายได้ เพราะตานั้นจะแตกเป็นหน่อต่อไป (ดูภาพที่ 2 ประกอบ) การขยายพันธุ์วิธีนี้จะได้เหง้าแม่ที่สะสมอาหารอยู่มากจึงมีอัตราการรอดตายสูง ให้หน่อที่แข็งแรง และได้หน่อเร็วกว่าวิธีการขยายพันธุ์โดยการใช้กิ่งแขนงหรือลำ ได้พันธุ์ตรงกับสายพันธุ์เดิมมาก แต่ไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากเสียเวลาแรงงาน และเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

4. การขยายพันธุ์โดยใช้กิ่งแขนง การขยายพันธุ์ด้วยวิธีก็คือการเลือกกิ่งแขนงที่แตกต่างจากบริเวณตาที่ข้อของลำต้น ซึ่งมีข้อควรพิจารณาปฏิบัติดังนี้

- เลือกกิ่งแขนงที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 - 1.5 นิ้ว
- เลือกรากของกิ่งแขนงที่มีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอมเหลือง และมีรากฝอยแตก

จากแขนงแล้ว

- เลือกกิ่งแขนงที่ใบยอดคลี่แล้วและกามหุ้มตาหลุดหมดแล้ว เช่นกัน
- เลือกกิ่งแขนงที่มีอายุ 4 - 6 เดือน
- เมื่อทำการเลือกกิ่งแขนงได้แล้วก็ตัดปลายกิ่งออก ให้เหลือเฉพาะ

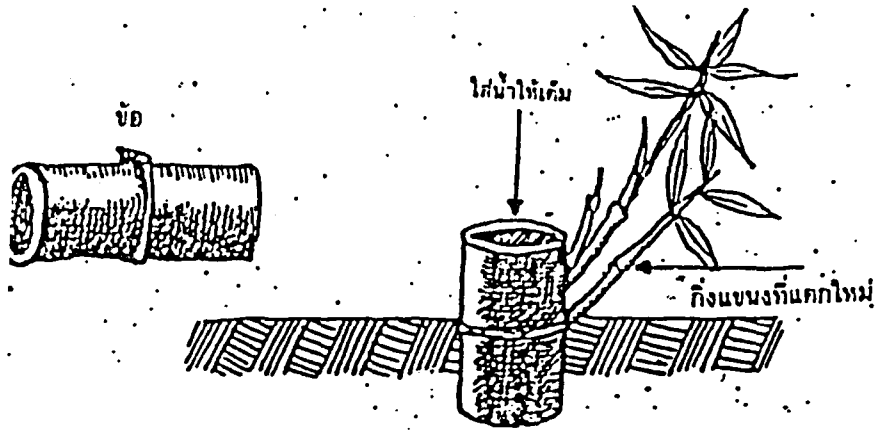
ส่วนที่จะใช้สำหรับปักชำยาว 80 - 100 เซนติเมตร หรือประมาณ 3 - 4 ข้อ

เมื่อได้ทำการคัดเลือกกิ่งพันธุ์ได้แล้ว การปักชำควรทำในปลาสตอกปูน คือราวเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีกิ่งแขนงมาก โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

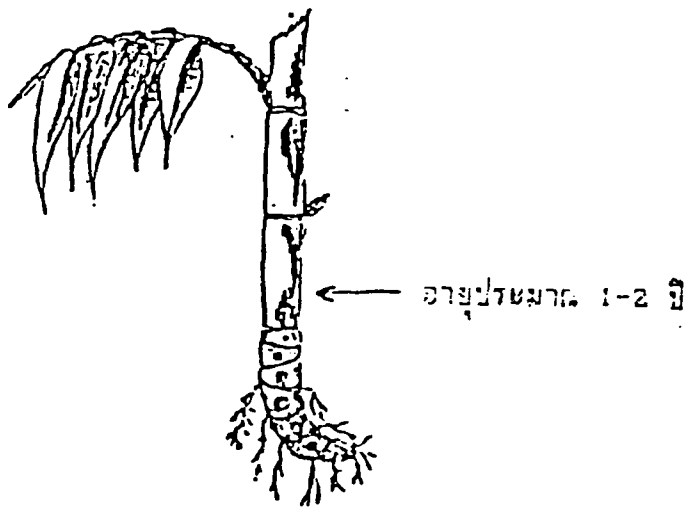
1. เตรียมแปลงเพาะชำโดยการไถพรวนดิน แล้วควรถากดินไว้ประมาณ 2 สัปดาห์ หรือมากกว่านั้น ทำการย่อยดินและปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอในกรณีที่ดินที่ที่เป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง และถ้าเป็นที่ลุ่มควรทำการยกร่อง เพื่อให้มีการระบายน้ำได้ดี

2. ขุดร่องให้เป็นแนวเหนือ - ใต้และขุดให้ลึกประมาณ 15 เซนติเมตร แต่ร่องห่างกันประมาณ 30 เซนติเมตร เพื่อให้กิ่งแขนงได้รับแสงแดดทั่วถึงกันทุกด้าน

3. นำกิ่งแขนงปักชำลงในร่องให้ห่างกันประมาณ 15 - 20 เซนติเมตร กลบดินแล้วใช้เท้าเหยียบให้แน่น รดน้ำทันทีที่ปลูกเสร็จแล้วทำหลังคาด้วยทางมะพร้าว เพื่อ

ภาพที่ 1 การขยายพันธุ์โดยใช้กิ่งตัด หรือใช้ลำ
ที่มา : (ไม้และการปลูก , 2530 : 5)

ภาพที่ 2 การขยายพันธุ์โดยใช้ตอ หรือเหง้า
ที่มา : (ไม้และการปลูก , 2530 : 5)

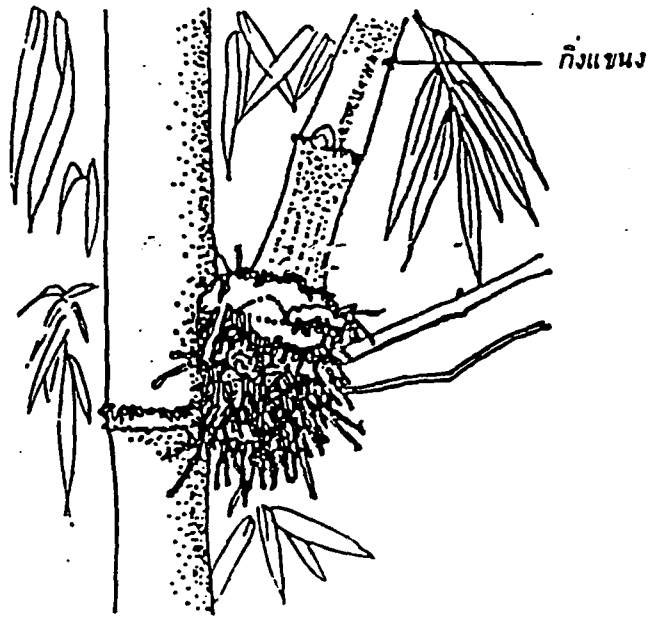
บึงแคตให้ หมั่นดูแลรดน้ำทุกวันหรือวันเว้นวัน

4. หลังจากปักชำแล้วประมาณ 6 - 8 เดือน จะได้กิ่งพันธุ์ที่แข็งแรงและย้ายลงปลูกในแปลงได้ ถ้ามีการขนย้ายกล้าในระยะไกลๆ ควรย้ายกล้างน้ำในถุงพลาสติกทิ้งไว้ประมาณ 1 เดือน เพื่อให้ต้นกล้าตั้งตัวได้ และมีความแข็งแรง (ดูภาพ 3 ประกอบ)

5. การขยายพันธุ์โดยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในการขยายพันธุ์วิธีนี้เนื้อเยื่อจากส่วนเจริญ เช่น ดอก เมล็ด ตา หรือใบอ่อนที่เจริญผ่านผ่านแคลลัส ในที่มืดและชักน้ำให้เกิดการพัฒนาเป็นต้นเป็นรากต่อไปส่วนเนื้อเยื่อเจริญเป็นยอดได้สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตยอดได้มากในช่วงระยะเวลาจำกัด เนื้อเยื่อที่พัฒนาได้เช่นนี้มักเป็นเนื้อเยื่อจากส่วนตาที่ไม่มีการพัฒนาเป็นต้นหรือยอดได้โดยไม่ผ่านแคลลัส ประสบผลสำเร็จเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่บางชนิดสามารถเพิ่มปริมาณได้ 5 -8 เท่าในทุกๆ 20 วัน แต่มีไม่บางชนิดเจริญเติบโตช้าทำให้เสียเวลาในการเลี้ยงดูนานไม่พวกรับต้องการสูตรอาหารและสิ่งแวดล้อมอื่นแตกต่างกันไป จึงมีการพัฒนาได้ดีขึ้น หลังจากการเพิ่มปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการ หรือความจำเป็นของพื้นที่ที่มีจำกัดให้ย้ายไม่ปลูกในอาหารที่มีสาร NAA 0.5, 1, 2 มก.ต่อลิตร ไม่จะออกรากในระยะเวลา 15 - 20 วัน ในหลอดทดลอง ซึ่งสามารถทำการย้ายปลูกได้ การย้ายควรย้ายในดินที่ค่อนข้างสะอาดปราศจากเชื้อโรคและอยู่ในที่ควบคุมความชื้นได้ ประมาณ 2 - 5 วัน ก็สามารถย้ายเข้าในเรือนระแนงได้

การปลูกไม้ตง

โครงสร้างดินมีความสำคัญในการปลูกไม้ตงมากโครงสร้างของดินที่เหมาะสมสภาพดินควรค่อนข้างเป็นกรด (pH 4.5 - 5.5) และควรเป็นดินร่วนปนทราย เพราะไม้ตงต้องการธาตุซิลิคอนในการสร้างเปลือกกล้า เพื่อให้ลำต้นแข็งแรงและสูงตรง นอกจากนี้ควรจะมีอินทรีย์วัตถุ เช่น ธาตุไนโตรเจน และโปรแตสเซียม เพื่อให้ไม้ตงออกหน่อดอกและหน่อมีรสชาดี พื้นที่ที่เหมาะสมควรเป็นพื้นที่ราบ หรือพื้นที่เชิงเขาที่น้ำท่วมไม่ถึง และมีการระบายน้ำได้ดี มีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นไม้ตงอาจจะเน่าตายได้ และถ้าทำได้ควร

ภาพที่ 3 การขยายพันธุ์โดยใช้กิ่งแขนง
ที่มา : (ไม้และการปลูก , 2530. : 6)

ให้มีการรดน้ำเข้ามาในแปลงเพาะปลูกได้เพื่อเพิ่มความชื้นและละลายปุ๋ยให้แก่ไม้ต่งในกรณี ที่พื้นที่นั้นค่อนข้างแห้งแล้งเกินไปสำหรับการปลูกไม้ต่ง กล่าวคือ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 1,000 มิลลิเมตร

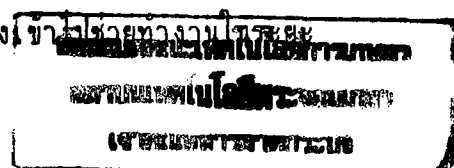
ฤดูที่เหมาะสมในการปลูกไม้ต่งควรเป็นต้นฤดูฝนคือราวเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม เนื่องจากในช่วงนี้จะมีฝนตกชุก ดินจะได้รับน้ำ และมีความชุ่มชื้นสม่ำเสมอ ทำให้ มีการเจริญเติบโตได้ดี แต่ถ้าหลังจากการปลูกแล้วฝนเกิดทิ้งช่วง จำเป็นต้องรดน้ำเพื่อเพิ่ม ความชุ่มชื้นในดิน

การเตรียมพื้นที่ปลูกควรเตรียมก่อนฤดูฝนประมาณ 2 - 4 สัปดาห์ โดยทำ การไถพรวนพื้นที่ที่จะทำการปลูก 2 ครั้ง แล้วจึงทำการกระยษะปลูก จากนั้นขุด หลุมปลูกขนาดกว้าง x ยาว x ลึก ประมาณ 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ดินที่ขุดขึ้นมา ควรแยกดินบนและดินล่างออกจากกัน

ในการปลูกให้ใส่ปุ๋ยที่ก้นหลุมพอสมควร โดยผสมดินกับปุ๋ยคอกประมาณ 1ปีต่อ หลุม เพื่อให้ดินร่วนซุยและมีการระบายน้ำได้ดีขึ้น และเพื่อเป็นการป้องกันปลวกและแมลง ใน ดินที่คอยกัดกินต้นพันธุ์ควรใช้สารเคมีจำพวกคาร์โบไพแลน เช่นฟูราดานประมาณ 5-10กรัม ใส่ลงไปด้วยแล้วจึงนำกิ่งพันธุ์ที่เตรียมไว้มาปลูกในหลุมโดยวางกิ่งพันธุ์ให้เอียงทำมุม 45° กับพื้นดิน เพื่อให้ลำต้นที่เกิดขึ้นมาใหม่โค้งเอียง และให้หน่ออ่อน จากนั้นรดน้ำให้ชุ่มกลบดิน ให้แน่นและใช้ไม้ปักค้ำ เพื่อยึดต้นพันธุ์ไว้ไม่ให้โคนล้มล้มลงไปและต้องรักษาความชื้น บริเวณโคนต้นด้วยโดยอาจจะใช้ฟางข้าวหรือหญ้าแห้งคลุมดินไว้

ระยะปลูกไม้ต่ง

ในการกำหนดระยะปลูกของไม้ต่งนั้นเกษตรกร ควรคำนึงถึงลักษณะและขนาด ความกว้างของกอไม้ต่งแต่ละพันธุ์เป็นหลัก โดยระวังไม่ให้ระยะห่างระหว่างกอชิดเกินไป จนไม่สะดวกในการดูแลรักษา และในการที่จะใช้เครื่องทุ่นแรง

หลังแต่ถ้าปลูกห่างกันมากนักก็จะทำให้ลำต้นเอียง และล้มเกยกยกดังนั้นระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ไม้ต่งที่จะปลูกในพื้นที่ดินที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์จะเป็นดังนี้คือ

<u>พันธุ์ไม้ต่ง</u>	<u>ระยะปลูก</u> (กว้าง x ยาว)
ไม้ต่งใหญ่	8 x 8 เมตร
ไม้ต่งดำ	8 x 8 เมตร
ไม้ต่งเขียว	6 x 8 เมตร
ไม้ต่งหนู	4 x 6 เมตร

การดูแลรักษาไม้ต่ง

1. การให้น้ำ ปกติการปลูกไม้ต่งในหน้าฝนจะประหยัดการให้น้ำได้มากอาจจะไม่ต้องให้น้ำเลยก็ได้ นอกจากฝนเกิดทิ้งช่วงนานๆ จึงให้น้ำช่วย แต่หลังจากหมดฝนแล้วผู้ปลูกต้องคอยรดน้ำเสมอ อย่าปล่อยให้ขาดน้ำนานๆ เพราะไม้ต่งปีแรกนี้ยังไม่ค่อยแข็งแรงนักอาจตายได้โดยง่าย หลังจากอายุเกิน 1 ปีไปแล้วต้นไม้ต่งจะแข็งแรงและทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดียิ่งขึ้น

2. การให้ปุ๋ย ในช่วงปีแรก ไม้ต่งสามารถใช้ปุ๋ยที่คลุกเคล้าไปกับดินปลูกได้พอในระยะปีต่อไป จำเป็นต้องมีการไถพรวนและใส่ปุ๋ย หลังจากเก็บหน่อขายแล้ว จะทำการตัดแต่งกอและไถพรวนเพื่อกำจัดวัชพืชปกตินิยมไถพรวนในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ก่อนที่ต้นจะแห้งเพราะถ้าดินแห้งจะไถพรวนได้ยาก

การใส่ปุ๋ยจะใส่ในช่วงเดือน มีนาคม - เมษายน ปุ๋ยที่นิยมคือ ปุ๋ยคอกเป็นปุ๋ยหลักในอัตรา 1 - 1.5 ตันต่อไร่ หรืออาจใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์สูตร 15-15-15 ในอัตรา 2-4 กิโลกรัม ต่อกอ ร่วมกับปุ๋ยคอก

ในกรณีที่ต้องการเร่งการออกหน่อ นอกเหนือจากใส่ปุ๋ยปกติแล้วจะมีการใส่ปุ๋ยยูเรีย (45-0-0) ในอัตรา 1-2 กิโลกรัมต่อกอ โดยใส่รอบๆ กอระวังอย่าให้โดนหน่อจะทำให้เน่าได้ และถ้าต้องการให้หน่อมีคุณภาพยิ่งขึ้นควรใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 เพิ่มในอัตรา

1 กิโลกรัมต่อกอ ไปพร้อมกับยูเรียด้วย ในการปลูกไม้ตงจะเน้นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเป็นหลัก ไม่ควรใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์เพียงอย่างเดียว จะทำให้ไม้ทรุดโทรมเร็ว เราสามารถสรุปการดูแลรักษาไม้ตงที่ให้ผลผลิตแล้วออกเป็นช่วงๆ ดังแสดงในปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษาไม้ตง

การเว้นลำและการแต่งกอ

การไว้ลำและการแต่งกอ มีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

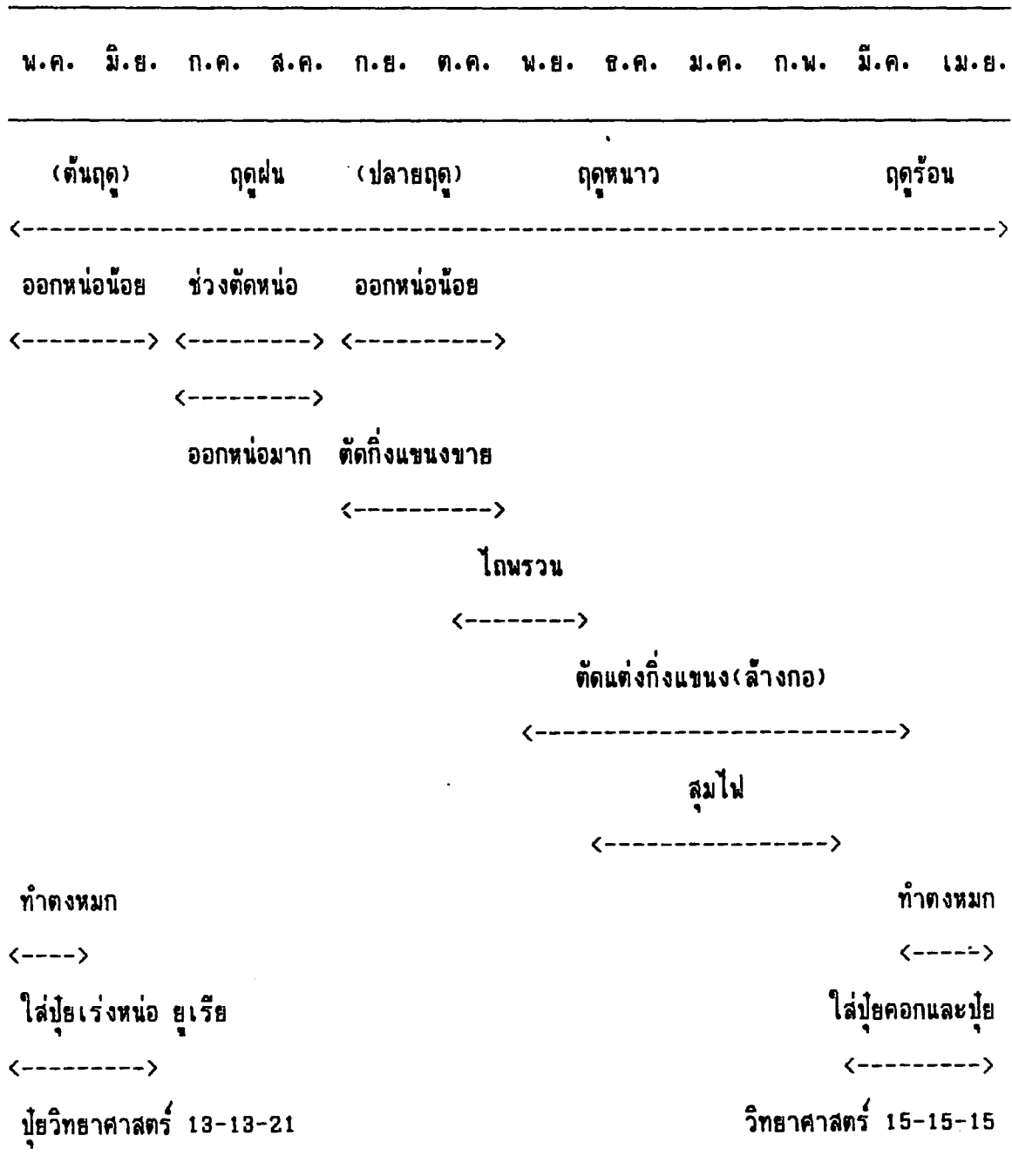
1. ระยะที่ 1 เมื่อไม้ตงมีอายุประมาณ 1 ปี จะเริ่มมีการแทงหน่อ 5-6 หน่อ ในระยะแรกนี้ยังไม่ควรตัดหน่อโดยเด็ดขาด ควรปล่อยให้เป็นลำต่อไปและให้ตัดกิ่งแขนงเล็กๆ บริเวณโคนต้นทิ้ง

2. ระยะที่ 2 เมื่อไม้ตงมีอายุได้ 2 ปี จะมีหน่อแทงขึ้นมา 5 - 6 หน่อในปีนี้จะไม่มีการตัดหน่อ ยังคงปล่อยให้เป็นลำต่อไป แต่ถ้ามีหน่อเน่า ลำคดเอียงแคระแกร็น และกิ่งแขนง ให้ตัดทิ้งไป

3. ระยะที่ 3 เมื่อไม้ตงมีอายุได้ 3 ปี จะมีลำประมาณ 10 - 12 ลำ และมีหน่อพอที่จะขายได้ ในการตัดหน่อนี้ควรเริ่มตัดจากกลางกอก่อนแล้วขยายวงออกมารอบนอกกอ ส่วนหน่อที่อยู่ด้านนอกควรมีการรักษาไว้ เพื่อทำเป็นลำแม่ โดยให้เลือกหน่อที่อวบใหญ่ และอยู่ในลักษณะที่ขยายออกเป็นวงกลมจึงจะทำให้กอใหญ่ขึ้นมีหน่อมากขึ้นในปีถัดไป นอกจากนี้ยังช่วยให้การเข้าไปตัดหน่อและการดูแลรักษาได้สะดวกมากขึ้น

ในการตัดแต่งกอนั้นควรจะทำติดต่อกันทุกๆ ปี หลังจากการเก็บเกี่ยวในปลายฤดูฝน หรือในราวเดือนพฤศจิกายน - มกราคม ซึ่งเป็นช่วงที่ไม้ตงชะงักการเจริญเติบโตชั่วคราว หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "การล้างกอไม้" การตัดแต่งกอนั้นจะตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคมีแมลงและลำที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปออกทิ้ง โดยให้เหลือลำแม่ไว้ประมาณ 5 - 10 ลำต่อกอ ส่วนลำที่เหลือจะเป็นลำแม่ที่จะค้าจุน และบังลมให้กับลำที่เพิ่งแตกใหม่ นอกจากนี้การแต่งกอควรตัดแต่งลำที่แก่ โดยตัดให้ติดดิน หรืออยู่เหนือดินประมาณ 5 เซนติเมตรเพื่อลำแม่จะได้ไม่ต้องส่งอาหารไปเลี้ยงลำแม่เดิมเพราะลำที่มีอายุ 3 ปีขึ้นไป

ภาพที่ 4 ปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษาไม้ตง

ที่มา : ("การปลูกไม้ตง" ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเอกสารเผยแพร่ของสำนักงานพาณิชย์ จ.ปราจีนบุรี)

จะแก่และไม่แตกหน่ออีก นอกจากนี้ควรตัดหน่อที่เนากระแกร็น และคงออกด้วย เมื่อปฏิบัติได้ดังนี้แล้วจะทำให้ได้หน่อไม้ที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์

การตัดหน่อไม้ไผ่ต่าง

ช่วงที่ไผ่ต่างให้ผลผลิตจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ช่วงที่ให้ผลผลิตสูง คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ซึ่งเกษตรกรจะสามารถตัดหน่อได้ทุก 4-5 วัน หรือวันเว้นวันในกรณีที่มีกรบารุงรักษาอย่างดีโดยทั่วไปแล้วเกษตรกรจะเริ่มตัดหน่อขายได้ในปีที่ 3 ของการทำสวนไผ่ต่าง เกษตรกรจะสามารถตัดหน่อขายได้ประมาณ 40 หน่อต่อกอ โดยจะต้องพยายามตัดจากกลางกอแล้วขยายออกมารอบนอกกอ พร้อมทั้งเลือกหน่อที่สมบูรณ์ในรอบนอกกอ เพื่อเลี้ยงไว้เป็นลำแม่ให้แตกหน่อในปีต่อไปดังกล่าวมาแล้ว ส่วนหน่อที่ไม่แข็งแรง และมีขนาดเล็ก ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า "หน่อตีนเต่า" นั้นควรจะตัดออกเพราะถ้าปล่อยไว้จะเป็นลำแม่ที่ไม่ดี จะให้หน่อใหม่ที่เล็กไม่สมบูรณ์ และมีปริมาณน้อยทำให้กอไม่สูงชุกและไม่ขยายออกเป็นวงกว้าง ซึ่งกอไม้ลักษณะนี้ชาวบ้านเรียกว่า "เจ้าเกาะ" ในการตัดหน่อเกษตรกรจะต้องมีความชำนาญในการตัดพอสมควร มิฉะนั้นจะทำให้หน่อไม้เสียโดยไม่ต้องตัดชิดดิน หรือตัดลึกเกินไป จนไปถูกตาที่ติดกับหน่อ หรือตัดเอาตาที่จะเจริญเติบโตเป็นหน่อในปีต่อไปออกไปด้วย ตามปกติจะนับกาบขึ้นมาได้ประมาณกาบที่ 3 แล้วจึงตัดเพื่อให้มีตาเหลืออยู่ประมาณ 2-3 ตา ที่จะให้หน่อในปีถัดไป สำหรับเครื่องมือที่เกษตรกรใช้ในการตัดหน่อ คือ "เลียมหางปลา" หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "เลียมตัดหน่อไม้" ซึ่งมีลักษณะแบน มีหน้ากว้างประมาณ 3 - 4 นิ้ว มีความคม 3 ด้าน

การทำหน่อไม้ไผ่ต่างหมก

การทำหน่อไม้ไผ่ต่างหมกนี้มักจะนิยมทำกับไผ่ต่างดำ เป็นวิธีที่ทำให้ไผ่ต่างมีหน่ออวบ เนื้อขาวอ่อนนุ่ม มีกลิ่นหอมหวานกรอบ อร่อย หน่อไม้ไผ่ต่างหมกที่ได้จะมีลักษณะสีดำออกเทาฉวๆเมื่อตัดมาแล้วควรจะต้องรีบนำมาประกอบเป็นอาหารเพราะปล่อยทิ้งไว้นานๆ จะทำให้รสชาติเปลี่ยนไป สำหรับการทำหน่อไม้ไผ่ต่างหมกจะใช้ดิน ขี้เถ้าแกลบ หรือใบ

ไม่ตรง อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นวัสดุในการหมกก็ได้ การหมกจะเริ่มทำได้เมื่อไม่ตรงเริ่มแทงหน่อโผล่พ้นดินมาประมาณ 2- 3 นิ้ว หรือประมาณครึ่งฝ่ามือให้ใช้ดินบริเวณโคนกอไม้ หรือบริเวณใกล้เคียงมาพอกให้สูงประมาณ 50 เซนติเมตร หรือประมาณ 1 คอก แล้วปล่อยให้แห้งไว้ให้หน่อไม่ตรงที่หมกแทงยอดโผล่พ้นวัสดุที่หมกขึ้นมาประมาณ 1 นิ้ว ก็จะสามารถทำการตัดหน่อได้

ในการทำหน่อไม้ไม่ตรงหมกหรือหน่อไม้หวานมีข้อคำนึง คือจะทำให้เราไม่สามารถเลี้ยงลำแม่ที่แข็งแรงสมบูรณ์ที่สุดได้ เนื่องจากเราขุดหน่อไปขายจนลืมนึกถึงการเลี้ยงลำแม่ หรือบางทีนึกถึงได้ แต่ไม่ทราบตำแหน่งของหน่อที่ควรจะไว้เป็นลำแม่ เพราะถูกดินกลบไว้ทำให้ไม่เห็นหน่อนั้นได้ ฉะนั้นลำที่ปล่อยให้เป็นลำแม่อาจไม่ดีพอ การกษระยะห่าง (หรือการเดินกอ) ก็ทำได้ยาก หรือเมื่อมีการพูนดินทุกปีแล้วไม่มีการเอาดินที่พูนออกหรือเอาออกไปหมกจะทำให้กอลอยเป็นผลให้กอไม่ทรุดโทรมได้เร็ว และออกหน่อน้อยในปีต่อๆ ไป การแก้ไขอาจทำได้ดังนี้

- ทำการหมกปีเว้นปี หรือหมกสองปี แล้วปล่อยให้ตามปกติ 1 ปี
- มีการหมกกอเว้นกอ เพื่อที่จะเลี้ยงลำแม่ที่สมบูรณ์ได้
- หมกเพียงครึ่งกอ (สลับซ้าย-ขวา)
- ต้องเอาดินที่พูนโคนออกทุกปี หลังเก็บเกี่ยวแล้ว

การตลาดของหน่อไม้ไม่ตรง

เราสามารถแยกตลาดจำหน่ายหน่อไม้ไม่ตรง ได้ 2 ตลาดใหญ่ๆ คือ

การตลาดภายในประเทศ

ในการจำหน่ายหน่อไม้ไม่ตรงเกษตรกรผู้ผลิตหน่อไม้ จะจำหน่ายผลผลิตให้แก่ผู้บริโภค โดยผ่านพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น พ่อค้าคนกลางในจังหวัด และพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพมหานคร ในที่นี้จำแนกช่องทางการจำหน่ายหน่อไม้ไม่ตรงออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. การจำหน่ายในตลาดต่างจังหวัด (ตลาดท้องถิ่น) ในช่วงต้นและปลายฤดูการผลิต ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยนั้นราคาผลผลิตสูง เกษตรกรส่วนใหญ่จะขายหน่อไม้ไผ่ตงให้แก่พ่อค้าขายส่งจากปากคลองตลาด กรุงเทพมหานคร และจำหน่ายผลผลิตส่วนน้อยให้แก่พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น ส่วนการจำหน่ายในช่วงกลางฤดูการผลิต (ประมาณเดือนสิงหาคม - ตุลาคม) ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ราคาผลผลิตจะต่ำลง เกษตรกรจะขายผลผลิตให้แก่ โรงงานแปรรูปหน่อไม้ และผลผลิตส่วนน้อยจะจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น และพ่อค้าคนกลางในจังหวัด

2. การจำหน่ายในตลาดกรุงเทพมหานคร โดยที่ตลาดปากคลองตลาด กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางตลาดที่สำคัญของพืชผักสดและผลไม้ม รวมทั้งหน่อไม้ไผ่ตงสด และหน่อไม้แปรรูปต่างๆ จึงจำแนกช่องทางการจำหน่ายออกได้ดังนี้

- พ่อค้าขายส่งจากปากคลองตลาดจะเข้าไปรับซื้อหน่อไม้ไผ่ตงสด จากสวนโดยตรง โดยจ่ายค่าขนส่งเองแล้วจากนั้นก็ขายหน่อไม้ไผ่ตงสดนี้ ส่วนหนึ่งให้แก่ผู้บริโภคโดยผ่านพ่อค้าขายปลีก หรือจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงก็ได้ ส่วนที่เหลือจะขายให้แก่พ่อค้าแปรรูปหน่อไม้แห้ง และพ่อค้าส่งออกซึ่งจะนำมาแช่เย็นเป็นหน่อไม้สดแช่เย็นเพื่อส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

- พ่อค้าแปรรูปหน่อไม้แห้ง จะทำการรวบรวมหน่อไม้ไผ่ตงสดที่ซื้อจากพ่อค้าขายส่ง ณ ตลาดปากคลองตลาด แล้วนำไปตากแห้ง เพื่อผลิตเป็นหน่อไม้แห้ง หน่อไม้แห้งที่ผลิตได้ ส่วนหนึ่งจะขายภายในประเทศ โดยผ่านพ่อค้าขายส่งหน่อไม้ไผ่ตงแห้ง พ่อค้าปลีก และต่อไปยังผู้บริโภค ส่วนที่เหลือจะส่งไปขายยังต่างประเทศ โดยผ่านพ่อค้าส่งออก

- พ่อค้าส่งออกจะรวบรวมหน่อไม้ไผ่ตงสดที่ซื้อจากพ่อค้าขายส่ง ณ ตลาดปากคลองตลาด เพื่อนำมาแช่เย็น รวมทั้งหน่อไม้อัดบีบที่ซื้อจากพ่อค้าแปรรูป หน่อไม้อัดบีบ และที่ซื้อจากพ่อค้าขายส่งหน่อไม้อัดบีบ และหน่อไม้แห้งที่ซื้อมาจากพ่อค้าแปรรูป หน่อไม้แห้ง จัดส่งไปขายยังต่างประเทศ โดยผ่านพ่อค้าส่งออก

ตลาดต่างประเทศ

1. การนำเข้า ในปัจจุบันประเทศไทยมีการปลูกไม้ต่งมากที่สุดที่ จังหวัดปราจีนบุรี และยังเป็นแหล่งผลิตหน่อไม้ต่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทยซึ่งปรากฏว่าหน่อไม้ต่งที่ผลิตได้ นอกจากจะมีปริมาณมากเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศแล้ว ยังมีเหลือส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศอีกด้วย แต่ก็ยังมีการนำเข้าหน่อไม้แปรรูปต่างๆ ทั้งหน่อไม้สดแช่เย็น หน่อไม้แห้ง และหน่อไม้อัดปีป ทั้งจากประเทศผู้ผลิต และ ส่งออกรายสำคัญของโลก ได้แก่ประเทศไต้หวัน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และแคนาดาซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าหน่อไม้ต่งแปรรูปทุกชนิด พ.ศ. 2524 - 2533 ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่ามีปริมาณการนำเข้าในแต่ละปีไม่แน่นอน กล่าวคือ ในปีพ.ศ. 2524 มีปริมาณนำเข้าประมาณ 219.626 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 11,308,000 บาท และในปี พ.ศ. 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 และ 2533 ปริมาณการนำเข้า มีมูลค่าเท่ากับ 136.290 201.198 136.034 224.329 98.356 187.034 265.270 306.179 และ 269.585 เมตริกตันตามลำดับเมื่อพิจารณาอัตราการนำเข้าหน่อไม้แปรรูปชนิดต่างๆ จะเห็นได้ว่าการนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าหน่อไม้แห้ง ส่วนการนำเข้าหน่อไม้อัดปีปมีการนำเข้าน้อยมาก ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากในประเทศไทยมีการแปรรูปหน่อไม้อัดปีปมากเพียงพอ สำหรับการบริโภคภายในภายในประเทศอยู่แล้ว จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการแปรรูปหน่อไม้แห้งเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดอัตราการนำเข้าของหน่อไม้และเมื่อผลผลิตจากหน่อไม้ต่งต่างมีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศแล้ว รัฐบาลมีมาตรการควบคุมการนำเข้าหน่อไม้แปรรูปต่างๆ เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถยึดการสวนไม้ต่งเป็นอาชีพที่มั่นคงยิ่งขึ้น และเพื่อช่วยรักษาดุลการค้าของประเทศ อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม

รายละเอียดปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้สดแช่เย็น หน่อไม้แห้งและหน่อไม้อัดปีป ในปี พ.ศ. 2524 - 2533 แสดงไว้ในภาคผนวก ซึ่งจะเป็นได้ว่าการนำเข้าหน่อไม้แปรรูปแต่ละชนิดจากหลายประเทศ แต่สถิติการนำเข้าหน่อไม้แปรรูป แต่ละชนิดจาก

แต่ละประเทศในแต่ละปีมีปริมาณไม้แน่นอน ซึ่งสามารถแยกพิจารณารายละเอียดปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสำหรับหน่อไม้แปรรูปแต่ละชนิดได้ดังนี้

1.1 หน่อไม้สดแช่เย็น จากรายละเอียดปริมาณ มูลค่าการนำเข้าหน่อไม้สดแช่เย็นของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2524 -2533 ปรากฏว่า ปริมาณการนำเข้าหน่อไม้สดแช่เย็นจากต่างประเทศต่างๆ มีแนวโน้มลดลงยกเว้นปี พ.ศ.2526 มีปริมาณการนำเข้าสูงสุด คือ 17.623 เมตริกตัน ส่วนในปี พ.ศ. 2532 -2533 ไม่มีการนำเข้าหน่อไม้สดแช่เย็น ในปี พ.ศ. 2524 มีปริมาณการนำเข้ารวมถึง 1.304 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 41,000 บาทและในปี พ.ศ. 2525 2526 2527 2528 2529 2530 และ2531 ปริมาณการนำเข้ารวมเท่ากับ 0.390 17.623 11.300 2.590 3.250 0.550 0.820เมตริกตันตามลำดับ

1.2 หน่อไม้แห้งจากรายละเอียดปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้แห้งของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2524 - 2533 ปรากฏว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าหน่อไม้แห้งจากประเทศต่างๆ หลายประเทศ ซึ่งในปี 2524 มีการนำเข้าหน่อไม้แห้งรวมเท่ากับ 218.322 เมตริกตันและลดลงเป็น 135.900 เมตริกตันในปี พ.ศ.2525 ส่วนในปี 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532และ2533 ปรากฏว่าปริมาณการนำเข้ารวมเท่ากับ 183.413 122.379 220.443 95.106 186.484 264.450 272.515 และ269.585 เมตริกตันตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยซื้อหน่อไม้แห้งจาก ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นปริมาณและมูลค่าสูงสุด

1.3 หน่อไม้อัดปิ๊ป รายละเอียดปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้อัดปิ๊ปของประเทศไทยในปี พ.ศ.2524 -2533 ปรากฏว่าประเทศไทยมีการนำเข้าหน่อไม้อัดปิ๊ปจากประเทศต่างๆ ในแต่ละปีมีน้อยแตกต่างกันไป โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2524 2525 2529 2530 2531และ 2533 ไม่มีการนำเข้าหน่อไม้อัดปิ๊ปจากต่างประเทศเลย ส่วนในปี 2526 2527 และ 2528 มีปริมาณการนำเข้าเท่ากับ 0.153 2.355และ1.296เมตริกตันตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2532 การนำเข้าหน่อไม้อัดปิ๊ปของไทยเท่ากับ 0.0001

2. การส่งออก ประเทศไทยได้ทำการค้าหน่อไม้แปรรูปกับต่างประเทศมานานแล้ว จากสถิติการส่งออกหน่อไม้แปรรูปทุกชนิดในปี พ.ศ.2524 - 2533 ซึ่งแสดงไว้

ในตารางที่ 3 ในปี 2524 ปริมาณการส่งออกรวม 1,889.713 เมตริกตัน และเท่ากับ 3,869.159 6,183.725 8,912.028 14,821.355 17,869.985 50,433.538 28,670.186 31,791.275 และ 42,807.452 เมตริกตัน ในปี พ.ศ. 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 และ 2533 ตามลำดับ

2.1 หน่อไม้สดแช่เย็น จากรายละเอียดปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้สดแช่เย็นในปี 2524-2533 ปรากฏว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้สดแช่เย็นไปยังประเทศต่างๆ แต่ละปีนั้นไม่แน่นอนและประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศผู้ซื้อรายใหญ่ที่สุด

2.2 หน่อไม้แห้ง จากรายละเอียดปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้แห้งในปี พ.ศ. 2524 -2533 ปรากฏว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาซื้อหน่อไม้แห้งจากประเทศไทยรายใหญ่ที่สุด ซึ่งสถิติการซื้อหน่อไม้แห้งของแต่ละประเทศปรากฏว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้แห้งไปยังประเทศต่างๆ ในแต่ละประเทศนั้นไม่แน่นอน

2.3 หน่อไม้อัดปิ๊ป รายละเอียดปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้อัดปิ๊ปในปี พ.ศ. 2524-2533 ปรากฏว่ามีประเทศผู้ซื้อใหม่ๆ เพิ่มขึ้นทุกปีหลายประเทศ ซึ่งจากการที่ประเทศไทยสามารถขยายตลาดต่างประเทศสำหรับการส่งออกหน่อไม้อัดปิ๊ป เป็นผลให้ทั้งปริมาณ และมูลค่าการส่งออกหน่อไม้อัดปิ๊ปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการพิจารณาพบว่าประเทศผู้ซื้อหน่อไม้อัดปิ๊ปที่สำคัญที่สุดคือประเทศญี่ปุ่น

ไม้ตงที่นิยมปลูกโดยทั่วไปมี 4 ชนิด คือ ไม้ตงดำ ไม้ตงเขียว ไม้ตงใหญ่ ไม้ตงลายสภาพดินที่เหมาะสมในการปลูกไม้ตงควรเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี ไม้ตงจะให้ผลผลิตหน่อไม้ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม หน่อไม้จะสามารถจำหน่ายได้ทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศในการจำหน่ายหน่อไม้นั้นจะจำหน่ายในรูปหน่อไม้สดแช่เย็น หน่อไม้แห้ง และหน่อไม้อัดปิ๊ป การส่งออกต่างประเทศของไทยจะส่งออกในรูปหน่อไม้อัดปิ๊ปมากที่สุด รองลงมาคือหน่อไม้สดแช่เย็นและหน่อไม้แห้งตามลำดับ ส่วนการนำเข้าผลผลิตหน่อไม้ของไทยนั้น จะอยู่ในรูปหน่อไม้แห้งมากที่สุด

ตารางที่ 2 สถิติการนำเข้าหน่อไม้ทุกชนิดของประเทศไทย พ.ศ. 2524 - 2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ชนิดหน่อไม้	หน่อไม้สดแช่เย็น	หน่อไม้แห้ง	หน่อไม้อัดปิ๊ป	รวม
2524 ปริมาณ	1.304	218.322	na ^{1/}	219.626
มูลค่า	0.041	11.267	na	11.308
2525 ปริมาณ	0.390	135.900	na	136.290
มูลค่า	0.004	11.668	na	11.672
2526 ปริมาณ	17.623	183.413	0.153	201.198
มูลค่า	0.599	15.711	0.028	16.338
2527 ปริมาณ	11.300	122.379	2.355	136.034
มูลค่า	0.471	11.183	0.082	11.736
2528 ปริมาณ	2.590	220.443	1.296	224.329
มูลค่า	0.126	24.547	0.054	24.724
2529 ปริมาณ	3.250	95.106	na	98.356
มูลค่า	0.113	10.482	na	10.595
2530 ปริมาณ	0.500	186.484	na	187.034
มูลค่า	0.005	10.251	na	10.256
2531 ปริมาณ	0.820	264.450	na	265.270
มูลค่า	0.042	13.334	na	13.376
2532 ปริมาณ	33.664	272.515	na	306.179
มูลค่า	0.592	13.388	0.0001	13.980
2533 ปริมาณ	na	269.585	na	269.585
มูลค่า	na	14.161	na	14.161

หมายเหตุ 1/ ไม่มีข้อมูล

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2533)

ตารางที่ 3 สถิติการส่งออกหน่อไม้ทุกชนิดของประเทศไทย พ.ศ. 2524 - 2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ชนิดหน่อไม้	หน่อไม้สดแช่เย็น	หน่อไม้แห้ง	หน่อไม้อัดปิ้ง	รวม
2524 ปริมาณ	35.398	119.923	1,734.392	1,889.713
มูลค่า	0.446	1.414	22.673	24.533
2525 ปริมาณ	235.481	32.325	3,604.353	3,869.159
มูลค่า	2.277	0.694	50.740	53.711
2526 ปริมาณ	288.676	29.693	5,865.356	6,183.725
มูลค่า	5.105	2.971	81.826	89.902
2527 ปริมาณ	388.869	15.217	8,557.942	8,912.028
มูลค่า	8.788	1.112	91.973	101.873
2528 ปริมาณ	760.682	6.812	14,053.861	14,821.355
มูลค่า	12.570	0.656	162.435	175.661
2529 ปริมาณ	220.896	1.543	17,647.546	17,869.985
มูลค่า	2.677	0.152	219.360	222.189
2530 ปริมาณ	195.362	6.672	50,209.504	50,411.538
มูลค่า	3.981	0.382	929.253	933.616
2531 ปริมาณ	127.041	31.704	28,511.441	28,670.186
มูลค่า	1.992	1.340	487.309	490.641
2532 ปริมาณ	33.664	27.869	31,729.742	31,791.275
มูลค่า	0.592	3.400	460.621	464.613
2533 ปริมาณ	138.264	30.600	42,638.588	42,807.452
มูลค่า	3.087	3.575	693.052	696.714

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 -2533)

บทที่ 3

ลักษณะทั่วไปของอำเภอประจันตคาม

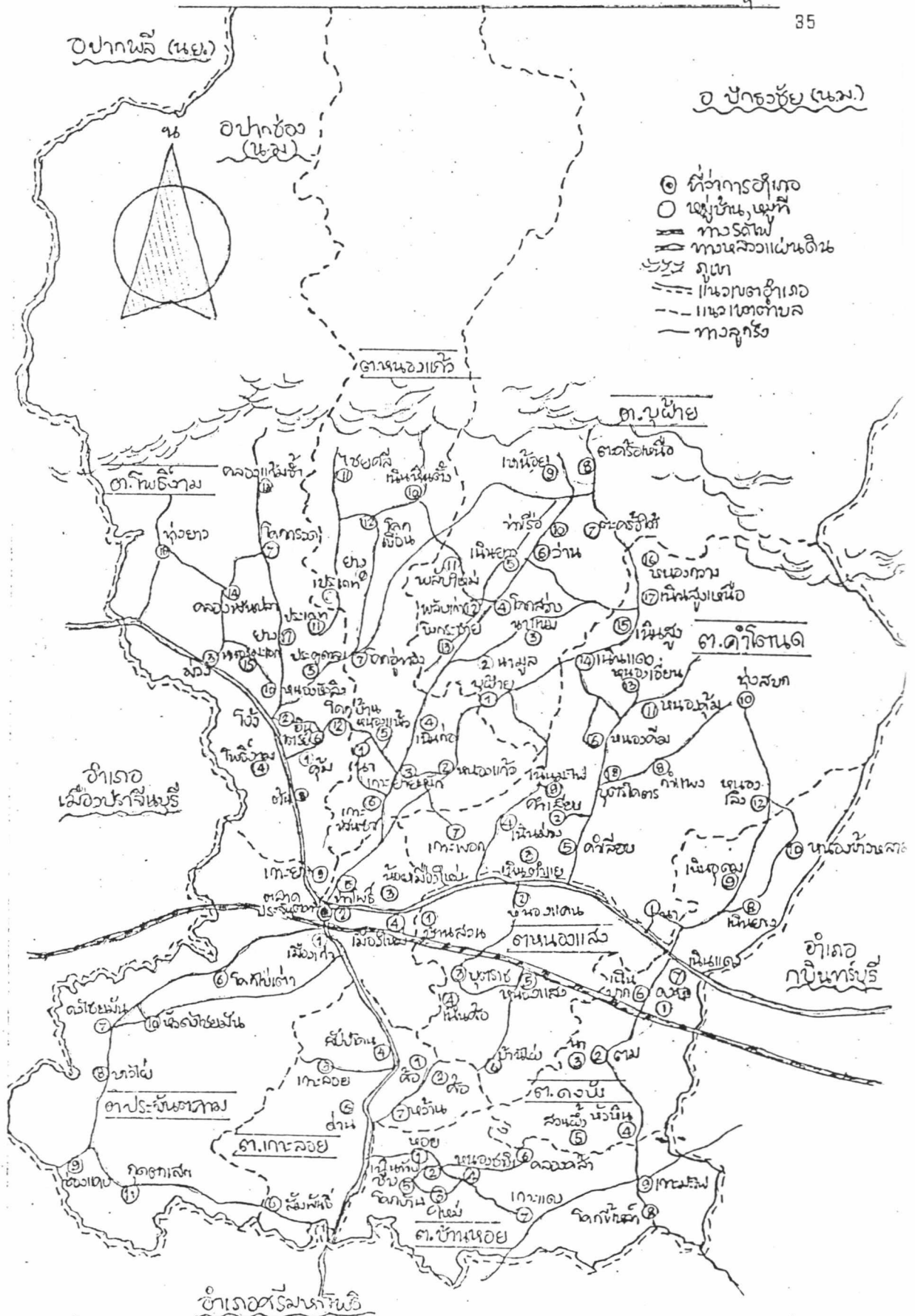
ประวัติความเป็นมา

อำเภอประจันตคาม เดิมมีฐานะเป็นเมือง ก่อนเป็นเมืองเรียกว่า "บ้านกบแจะ" ตามประวัติ ท้าวอุเทน บุตร ท้าวสร้อยเพ็ญเมืองแสนเป็นผู้รวบรวมไพร่พลที่ถูกวาดต้อนมาจากเมืองเวียงจันทร์ เมืองมหาชัย และอีกหลายเมืองในภาคอีสานของประเทศไทย ผ่านมาทางท่าเมืองอุเทนนครพนม และกานสินธุ์ เรือลงมาในครั้งที่ไทยยกกองทัพไปปราบเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทร์ แล้วก็เลยถือโอกาสกวาดต้อนมาด้วยมารวบรวมคนที่ถูกวาดต้อนตั้งเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ขึ้นต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเมืองเรียกว่า "เมืองประจันตคาม" ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ท้าวอุเทน ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น หลวงภักดีเดชะ ว่าราชการเมืองประจันตคามตั้งแต่นั้นมา ต่อมาปรากฏว่าหลวงภักดีเดชะ เจ้าเมืองคนแรกมีความชอบในราชการสงครามในการสู้รบปราบปรามกองทัพญวน ซึ่งยกมาตีกรุงพนมเปญครั้งแรก และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "พระ" ในนามเดิมเมื่อพระภักดีเดชะต้องเสียชีวิตในการสู้รบปราบปรามกองทัพญวนในครั้งต่อมา เชื้อสายเจ้าเมืองคนแรกได้เป็นพระภักดีเดชะว่าราชการเมืองประจันตคาม จึงถูกยุบเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2448 มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อจังหวัดปราจีนบุรี จนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้ง

ที่ว่าการอำเภอประจันตคามอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลประจันตคามอยู่ทางทิศตะวันออกของศาลากลางจังหวัดปราจีนบุรี ประมาณ 29 กิโลเมตร

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงขอบเขตของตำบลต่างๆ ในอำเภอประจันตคาม

ที่มา : (ที่ว่าการอำเภอประจันตคาม , 2536)

อาณาเขต

อำเภอประจันตคาม มีเขตการปกครองติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

1.ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอปากช่องและอำเภอบึงสูงจังหวัดนครราชสีมา
เขตติดต่ออยู่ทางเทือกเขาใหญ่ ใช้สันปันน้ำเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

2.ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอศรีมหาโพธิ์ โดยมีแม่น้ำท่าแหเป็นเส้นแบ่งเขต

3.ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกบินทร์บุรี โดยมีลำห้วยคลองลึกเป็นเส้น
แบ่งเขต

4.ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองปราจีนบุรี และอำเภอปากพลี จังหวัด
นครนายก โดยมีลำน้ำประจันตคาม ลำห้วยเกษียร และเขาอิโตเป็นเส้นแบ่งเขต

การปกครอง

อำเภอประจันตคามแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 103 หมู่บ้าน คือ

1. ตำบลประจันตคาม	11 หมู่บ้าน
2. ตำบลโพธิ์งาม	17 หมู่บ้าน
3. ตำบลหนองแก้ว	12 หมู่บ้าน
4. ตำบลบุฝ้าย	13 หมู่บ้าน
5. ตำบลคำโตนด	18 หมู่บ้าน
6. ตำบลดงบัง	10 หมู่บ้าน
7. ตำบลหนองแสง	6 หมู่บ้าน
8. ตำบลเกาะลอย	7 หมู่บ้าน
9. ตำบลบ้านหอย	9 หมู่บ้าน

การเมือง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 22 มีนาคม 2535 จำนวนผู้มีสิทธิ 30,578 คน มาใช้สิทธิ 18,980 คน คิดเป็น 62.07 % บัตรเสีย 3.62 % วันที่ 13 กันยายน 2535 จำนวนผู้มีสิทธิ 30,479 คน มาใช้สิทธิ 19,660 คนคิดเป็น 64.50% บัตรเสีย 3.08 %

การปกครองท้องถิ่น มีสภาภิบาล 1 แห่ง คือสภาภิบาลประจันตคาม มีตำบล อยู่ในเขตสภาภิบาล 1 ตำบล 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1, 2, 5, 6

ประชากรและครัวเรือน

สิ้นเดือน ธันวาคม 2535 อำเภอประจันตคาม มีประชากรรวมทั้งสิ้น 51,393 คน ชาย 25,819 คน หญิง 25,274 คน จำนวนครัวเรือน 9,500 ครัวเรือน ประชากรส่วนมากเป็นคนมาจากเวียงจันทน์และภาคอีสาน ภาษาคูเป็นภาษาลาวหรือภาษาอีสาน ซึ่งใช้พูดกันมากในหมู่บ้านชนบท

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ของอำเภอประจันตคามมีประมาณ 904.005 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ของอำเภอเป็นที่ราบสูง โดยทั่วไป 2 ใน 3 ของพื้นที่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ทิศเหนือ ตำบลโนนสูง ตำบลหนองแก้ว ตำบลขลุ่ย ตำบลคำโตนด และ ตำบลดงบัง เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขาสลับซับซ้อน มีลำธารหลายสายไหลจากภูเขาหรือที่ราบสูงมายังที่ราบต่ำ ลักษณะทั่วไปของดินทั่วไปเป็นดินปนทรายไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ เทือกเขาเหล่านี้ติดต่อกับเทือกเขาบรรทัด และเขาใหญ่มีน้ำตกหลายแห่งเหมาะแก่การที่จะ

ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม เพื่อส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

ทิศใต้ ตำบลบ้านหอย ตำบลเกาะลอย ตำบลประจันตคาม ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นที่นา

ทิศตะวันออก ตำบลดงบัง ตำบลบ้านหอย เขตติดต่อกับพื้นที่ราบของอำเภอกบินทร์บุรี เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นที่นา

ทิศตะวันตก ตำบลประจันตคาม เขตติดต่อกับพื้นที่ราบของอำเภอเมืองปราจีนบุรี เป็นที่ทำไร่ทำสวน ทำนา

สภาพดินฟ้าอากาศ

มีลักษณะคล้ายคลึงกับดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปในภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศไทย ฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้ง เพราะมีแม่น้ำลำคลองน้อยและน้ำในห้วยหนองลำคลอง มักแห้ง ฤดูร้อนในชั้นกันดารและขาดแคลนน้ำ ฤดูหนาวอากาศหนาวจัดเพราะอยู่ใกล้ภูเขา

ลำน้ำสำคัญ

อำเภอนี้ไม่มีลำน้ำไหลผ่านเลยมีแต่ลำน้ำขนาดใหญ่ คือ "ลำน้ำประจันตคาม" เท่านั้นลำน้ำนี้ไหลมาจากเทือกเขาใหญ่ทางทิศเหนือผ่านตอนกลางท้องที่อำเภอประจันตคามห่างตัวที่ว่าการอำเภอประจันตคามและตลาดประจันตคามประมาณ 800 เมตร ในฤดูแล้งน้ำแห้งในตอนต้นน้ำ แต่ตอนกลางมีน้ำขึ้นน้ำลง น้ำจึงไม่แห้งมาก แต่ไม่สะดวกใช้ในการบริโภคไม่ได้นอกจากใช้ในการทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์บ้างเท่านั้นเมื่อประมาณ 50 ปีก่อนไม่มีถนนและทางรถไฟลำน้ำประจันตคามมีความสำคัญในด้านการขนส่งมาก แต่ขณะนี้หมด

ความสำคัญไปแล้ว

สภาพสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมของอำเภอประจันตคาม มีลักษณะเป็นสังคมชนบท ประชาชนมีความสัมพันธ์กันอย่างเครือญาติ มีการติดต่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนในพื้นที่ เป็นคนรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีมีการทำบุญตามประเพณีในงานเทศกาลต่างๆ

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามเป็นส่วนน้อย ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ 99 % ประชาชนนับถือศาสนาคริสต์ .01 % ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม .09 % วัดของศาสนาพุทธ 46 วัด สำนักสงฆ์ 17 แห่ง ศาลเจ้า 2 แห่ง ที่นั้กสงฆ์ 3 แห่ง วัดร้าง 7 แห่ง

เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ราษฎรได้ให้แก่อำเภอ คือ ข้าว ไม้ตง และมะม่วง

สำหรับไม้ตงซึ่งเป็นพืชที่ทำชื่อเสียงให้แก่อำเภออย่างมากอำเภอประจันตคามมีพื้นที่ปลูกไม้ตงประมาณหมื่นไร่เศษปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมบรรจุหน่อไม้ปิปเพื่อส่งออกขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรง ส่วนพืชชนิดอื่นๆ เช่น เงาะ ทุเรียน และพืชผักต่างๆ มีปลูกบ้างเล็กน้อยตามสภาพพื้นที่และน้ำอำนวยให้

การประมง

ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม มีแหล่งน้ำที่ใช้เป็นแหล่งขยายพันธุ์ปลาที่สำคัญ 3 แห่ง คือหนองประตูดาน หมู่ที่ 5 ตำบลโนนศิ้งาม หนองกระจับ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะลอม

หนองกรด หมู่ที่ 4 ตำบลคำโตนด

และเริ่มมีเกษตรกรหลายราย ได้ประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพ โดยอำเภอได้ส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการในเขตที่มีแหล่งน้ำชลประทานช่วยเหลือ และในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำต่างๆ

การปลุกสัตว์

การเลี้ยงวัว ควาย ส่วนใหญ่ เกษตรกรจะเลี้ยงเพื่อการใช้งาน จะไม่มีการเลี้ยงเป็นอาชีพ สำหรับไก่ และหมู มีเกษตรกรรายใหญ่บางรายเท่านั้นที่เลี้ยงเป็นรายได้หลัก ปัญหาอุปสรรคเนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวยจำนวนสัตว์เลี้ยง โค 2,809 ตัว กระบือ 7,211 ตัว สุกร 2,594 ตัว เป็ดไก่ 213,576 ตัว สุนัข 1,167 ตัว แมว 710 ตัว

การอุตสาหกรรม

มีโรงสีขนาดกลาง 12 แห่ง โรงงานปุ๋ยเคมี 1 แห่ง โรงเลื่อย 1 แห่ง
โรงต้มหน่อไม้ 5 แห่ง

อุตสาหกรรมในครัวเรือน

นอกจากการประกอบอาชีพเกษตรแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ยังประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งทำรายได้เพิ่มขึ้นและทำชื่อเสียงให้แก่อำเภอประจันตคามด้วย คือ

1. การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ยอมรับโดยทั่วไป เช่น ชุดรับแขก บันได ชั้นวางของ แครนนอน แหล่งผลิตใหญ่ คือ บ้านต้น หมู่ที่ 8 ตำบลโนนอิ้งาม

2. ไม้กวาด เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่ทำรายได้ให้แก่อำเภอ เพราะส่งจำหน่ายทั่วประเทศ ทั้งยังส่งจำหน่ายแก่ประเทศเพื่อนบ้านด้วย แหล่งผลิตที่สำคัญคือแทบทุกหมู่บ้านของตำบลโพธิ์งาม

3. หมวกจากไม้ไผ่ นับว่าเป็นอาชีพที่ทำให้เกษตรกรแทบทุกหมู่บ้านของอำเภอ มีรายได้เพิ่มเพราะการถักโค้งหมวก เนื้อที่ละเอียดเป็นหมวก สามารถที่จะทำกันได้ทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชาย เด็กหรือผู้ใหญ่

การพาณิชย์

มีห้างหุ้นส่วน 12 แห่ง ร้านค้า 300 แห่ง โรงซ่อมเครื่องยนต์ 8 แห่ง ปั๊มน้ำมัน 3 แห่ง ธนาคาร 3 แห่ง (ธนาคารออมสิน ธนาคารทหารไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)

การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอกับจังหวัด มีดังนี้

1. ทางหลวงสายสุวรรณศรอำเภอประจันตคาม - วงเวียนศาลสมเด็จพระนเรศวร อำเภอเมืองปราจีนบุรี ระยะทางประมาณ 29 กิโลเมตร
2. ทางหลวง สายสุวรรณศรเก่า อำเภอประจันตคาม - อำเภอศรีมหาโพธิ์ - อำเภอเมืองปราจีนบุรี ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร
3. ทางหลวง สายอำเภอประจันตคาม - สุขาภิบาลโคกมะกอก - อำเภอเมืองปราจีนบุรี ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร
4. ทางรถไฟสายกรุงเทพ - อยุธยาประเทศ ผ่านอำเภอประจันตคาม มีเที่ยวขึ้น 5 เที่ยว เที่ยวล่อง 5 เที่ยว ระยะทางจากอำเภอประจันตคาม ถึง ปราจีนบุรี ประมาณ 16 กิโลเมตร จากอำเภอประจันตคาม ถึงกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ 154 กิโลเมตร

การคมนาคมระหว่างตำบลหมู่บ้าน มีถนนติดต่อกันเป็นลูกรัง ทัวถึงกันเกือบครบทุกหมู่บ้าน แต่สภาพส่วนใหญ่เป็นหลุมบ่อ โดยเฉพาะฤดูฝน ทำให้การสัญจรไปมาไม่สะดวก

การศึกษา

การศึกษาของประชากรในประจันตคาม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อัตราการเรียนต่อของนักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษา 6 ในปีการศึกษา 2531 ประมาณร้อยละ 40.93

ข้อมูลการศึกษา

รายละเอียดของการศึกษาของอำเภอประจันตคามมีดังนี้

1. ร.ร มัชฌิม 3 แห่ง ระดับอำเภอ 1 แห่ง ระดับตำบล 2 แห่ง จำนวนครู 97 คน จำนวนนักเรียน 1,956 คน
2. ร.ร ประถมศึกษา 24 โรงเรียน 4 สาขา จำนวนครู 343 คน จำนวนนักเรียน 4,537 คน
3. ร.ร เอกชน 1 แห่ง จำนวนครู 30 คน จำนวนนักเรียน 722 คน
4. ร.ร ผู้ใหญ่ 3 - 4 แห่ง จำนวนครู 94 คน จำนวนนักเรียน 162 คน
5. การศึกษาทางไกล 11 กลุ่ม 200 คน

การสาธารณสุข

อำเภอประจันตคามมีการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน คือ

1. การไฟฟ้า ระบบการไฟฟ้าอำเภอประจันตคาม อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยได้รับการบริการไฟฟ้าจากหน่วยบริการไฟฟ้าการไฟฟ้าจังหวัดปราจีนบุรี โดยมีหน่วยย่อยที่อำเภอประจันตคาม ขณะนี้มีไฟฟ้าใช้จำนวน 103 หมู่บ้านแล้ว

2. การประปา ระบบการประปาของอำเภอประจันตคาม อยู่ในความรับผิดชอบของสุขาภิบาลประจันตคาม โดยมีการประปาใช้เฉพาะในเขตสุขาภิบาลประจันตคามเท่านั้น รวม 4 หมู่บ้าน (บางส่วน) ขณะนี้อยู่ระหว่างการโอนกิจการให้การประปาส่วนภูมิภาค

3. การไปรษณีย์ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

4. โทรทัศน์ มีชมสายโทรทัศน์ทางไกล 1 แห่ง

การสาธารณสุข

ข้อมูลด้านสาธารณสุขมีดังนี้

1. โรงพยาบาลสาขา 1 แห่ง

2. สถานอนามัยประจำตำบล 11 แห่ง

3. คลินิก 5 แห่ง

4. ร้านจำหน่ายยาแผนโบราณ 7 แห่ง

5. ร้านจำหน่ายยาแผนปัจจุบัน 3 แห่ง

6. ศูนย์โภชนาการเด็ก 2 แห่ง

7. กองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน 59 แห่ง

8. กองทุนแปรงสีฟันและยาสีฟัน 41 แห่ง

9. กองทุนโภชนาการ 36 แห่ง

10. กองทุนพัฒนาสุขาภิบาล 31 แห่ง

11. กองทุนพัฒนาสาธารณสุข 18 แห่ง

12. โรคประจำที่พบเสมอในท้องที่ โรคทางเดินอาหาร โรคติดต่อ และ

โรคทางเดินหายใจ โรคผิวหนัง อุบัติเหตุ การถูกพิษ

สถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญ

1. หลวงพ่อเล็ง วัดศรีประจันตคาม อยู่หมู่ที่ 6 ตำบลประจันตคาม เลื่องลือว่าคำพูดของท่านหลวงพ่อเล็งศักดิ์สิทธิ์มาก ในยุคสมัยที่ท่านมีอายุอยู่ ได้รับความเชื่อถือในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์จากสิ่งบูชาของท่านทั้งจังหวัดปราจีนบุรี ท่านได้มรณภาพแล้ว

2. หลวงพ่อเอี้ย แห่งวัดบ้านด่าน อยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะลอย ได้จัดทำเหรียญทั้งหมด 21 รุ่น เป็นที่แพร่หลายและนิยมของประชาชนทั่วไป ท่านมรณภาพ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2511

3. น้ำตกแก่งสลัดได อยู่หมู่ที่ 8 ตำบลลพพิมาย สภาพเป็นแก่งน้ำไหลตามหุบเขาเทือกเขาใหญ่มีน้ำมากไหลเชี่ยวเฉพาะหน้าผ่น ไหลลดระดับผ่านแก่งหิน สองฟากมีเนินเขา เป็นป่าโปร่ง เหมาะแก่การเดินเล่นและพักผ่อน น้ำในแก่งใสสะอาดสามารถเล่นน้ำได้เป็นอย่างดี ห่างจากถนนสุวรรณศรประมาณ 15 กิโลเมตร

4. น้ำตกตะคร้อ อยู่ที่ชั้นล่างลงมาของแก่งสลัดได ห่างจากถนนสุวรรณศรประมาณ 13 กิโลเมตร ตามเส้นทาง รพช. มีสภาพเป็นธารน้ำไหลบริเวณกว้าง การคมนาคมสะดวก เป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่นและข้างเคียง เป็นที่ทำการของหน่วยรักษาป่าของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

5. น้ำตกส้มป่อย อยู่ในบริเวณตอนล่างของน้ำตกตะคร้ออีกชั้นหนึ่ง

6. น้ำตกธารทิพย์ หรือน้ำตกเขาอ่อม อยู่ห่างจากถนนสุวรรณศรไปตามถนน รพช. ประมาณ 12 กิโลเมตร อยู่ที่ตำบลหนองแก้ว การคมนาคมยังไม่สะดวกนัก มีสภาพหลายชั้นทั้งผาสูง และธารน้ำไหล มีความสวยงามน่าประทับใจ

ปัญหาปัจจุบัน

จากการประมวลผลการพัฒนาหมู่บ้านตามแบบ กชช.2 ค. ซึ่งสำรวจในปี พ.ศ. 2529 สามารถสรุปได้ 7 ปัญหาดังนี้

1. ปัญหาการทำนา	จำนวน	93	หมู่บ้าน
2. ปัญหาน้ำกินและน้ำใช้	จำนวน	90	หมู่บ้าน
3. ปัญหาศิลปวัฒนธรรมการการกีฬา	จำนวน	86	หมู่บ้าน
4. ปัญหาการประกอบอาชีพอื่นๆ	จำนวน	85	หมู่บ้าน
5. ปัญหาการทำการเกษตรในฤดูแล้ง	จำนวน	83	หมู่บ้าน
6. ปัญหาอัตราค่าจ้าง	จำนวน	78	หมู่บ้าน
7. ปัญหาการให้ความรู้จากรัฐ	จำนวน	76	หมู่บ้าน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสถานการผลิตไม้ไผ่ตงในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม จำนวน 45 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 9 ตำบล ตำบลละ 5 ตัวอย่าง ในเขตอำเภอประจันตคาม และแบ่งตำบลทั้ง 9 ออกเป็น 2 ส่วน เนื่องจากต้องการทดสอบว่า สถานการผลิตของพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้มีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร คือตอนเหนือประกอบด้วยตำบล โพธิ์งาม หนองแก้ว บึงฝ้าย คำโตนด รวมตัวอย่าง 20 ตัวอย่าง และตำบลทางตอนใต้ของอำเภอประจันตคาม ประกอบด้วย ตำบล ประจันตคาม ดงบัง หนองแสง เกาะลอย บ้านหอย รวมตัวอย่าง 25 ตัวอย่าง มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการ

เพศ

จากการศึกษาปรากฏว่า ทางตอนเหนือ เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คือมีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.00 และมีเกษตรกรตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.00 ทางด้านตอนใต้ เกษตรกรตัวอย่างทั้งสองเพศใกล้เคียงกัน คือมีเพศชายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

จากการสุ่มเกษตรกรตัวอย่างพื้นที่ทั้งสองส่วน พบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เหมือนกัน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 เพศของประชากรตัวอย่าง

เพศ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	13	65.00	13	52.00
หญิง	7	35.00	12	48.00
รวม	20	100.00	25	100.00

อายุ

จากการศึกษาปรากฏว่า ทางตอนเหนือ เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 48 - 58 ปี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 34 - 47 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 48 - 58 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 59 - 69 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ส่วนช่วงอายุ ต่ำกว่า 25 ปี เกษตรกรที่สุ่มได้จากตอนใต้ ไม่มี

จากการสุ่มเกษตรกรตัวอย่างพื้นที่ทั้งสองส่วน พบว่าช่วงอายุที่ทำการสัมภาษณ์อยู่ระหว่าง 48 - 58 ปี มากที่สุดเหมือนกัน (ตารางที่ 5)

สัญชาติ เชื้อชาติ และศาสนา

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมดของทั้งสองพื้นที่ จำนวน 45 ตัวอย่าง มีสัญชาติไทย เชื้อชาติไทย และนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 5 อายุของประชากรตัวอย่าง

อายุ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	1	5.00	-	
26 - 36	2	10.00	1	4.00
34 - 47	6	30.00	2	8.00
48 - 58	9	45.00	15	60.00
59 - 69	1	5.00	6	24.00
สูงกว่า 70 ปี	1	5.00	1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00

การศึกษา

จากการศึกษาปรากฏว่า ทางตอนเหนือ เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมต้น มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ทางตอนใต้

เกษตรกรตัวอย่าง 25 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับ ประถมปลาย มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมามีการศึกษาอยู่ในระดับ ประถมต้น มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 จากการสุ่มเกษตรกรตัวอย่างของพื้นที่ทั้งสองส่วน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ประถมปลายเหมือนกัน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การศึกษาของประชากรตัวอย่าง

การศึกษา	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมต้น	4	20.00	8	32.00
ประถมปลาย	15	75.00	17	68.00
สูงกว่ามัธยมปลาย	1	5.00	-	
รวม	20	100.00	25	100.00

สถานภาพ

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ แต่งงานแล้ว มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ทางตอนใต้นั้นเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมดที่สุ่มตัวอย่างมา มีสถานภาพ แต่งงานแล้วทั้งหมด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จากการสุ่มเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ แต่งงานแล้วเหมือนกัน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 สถานภาพของประชากรตัวอย่าง

สถานภาพ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แต่งงาน	19	95.00	25	100.00
อื่นๆ	1	5.00	-	
รวม	20	100.00	25	100.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา จะมีจำนวนสมาชิก 4 - 5 คน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิก 4 - 5 คน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมา มีจำนวนสมาชิก 6 - 7 คน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของทั้งสองพื้นที่ไม่เหมือนกันโดยทางตอนเหนือมีจำนวนสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2 - 3 คน ทางตอนใต้ มีจำนวนสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 4 - 5 คน (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรตัวอย่าง

จำนวนสมาชิก	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 - 3	8	40.00	2	8.00
4 - 5	5	25.00	12	48.00
6 - 7	4	20.00	6	24.00
8 - 9	2	10.00	4	16.00
10 - 11	1	5.00	1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00

จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรในการทำไม้ตง 1 - 2 คน มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมา จะมีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน 3 - 4 คน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร 1 - 2 คน มากที่สุดมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน 3 - 4 คน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่า จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรทำสวนไม้ตงของทั้งสองพื้นที่เหมือนกันคือ ส่วนใหญ่แรงงานเกษตรที่ทำสวนไม้ตงนั้นมีจำนวน 1 - 2 คนมากที่สุด (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรของประชากรตัวอย่าง

จำนวนสมาชิก	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 2	13	65.00	14	56.00
3 - 4	6	30.00	7	28.00
5 - 6	1	5.00	4	16.00
รวม	20	100.00	25	100.00

อาชีพเสริม

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอาชีพเสริมนอกจากทำสวนไม้ตงแล้ว คือทำนา มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมา คือไม่มีอาชีพเสริม มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอาชีพเสริมคือ ทำนา มากที่สุดมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.12 รองลงมา มีอาชีพเสริมคือทำสวน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่า อาชีพนอกเหนือจากการทำสวนไม้ตงแล้ว คืออาชีพทำนา มากที่สุดเหมือนกัน (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 อาชีพที่นอกเหนือจากการทำสวนไม้ตงของประชากรตัวอย่าง ^{1/}

อาชีพเสริม	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีอาชีพเสริม	5	21.74	2	6.25
ทำนา	10	43.48	17	53.12
รับจ้าง	1	4.35	1	3.13
ทำสวน	3	13.04	8	25.00
ค้าขาย	1	4.35	3	9.37
อื่นๆ	3	13.04	1	3.13
รวม	23	100.00	32	100.00

หมายเหตุ 1/ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเป็นสมาชิกกลุ่ม

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มใด มากที่สุด คือ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ นั้น มากที่สุดเป็นสมาชิกของ ชกส. คือมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาเป็นสมาชิกของกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ มากที่สุดมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 โดยเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชกส. มากที่สุด คือมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาเป็นสมาชิกของกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 4 คน คิด

เป็นร้อยละ 28.57 จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าไม่เหมือนกันคือ ทางตอนเหนือนั้นไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มใดเลยมากที่สุด ส่วนทางตอนใต้ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ส่วนกลุ่มที่เป็นสมาชิกนั้นส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของ ชกส. มากที่สุดตรงลงมาเป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตร เหมือนกันทั้งสองพื้นที่ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชากรตัวอย่าง

สมาชิก	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เป็น	12	60.00	11	44.00
เป็นสมาชิก	8	40.00	14	56.00
กลุ่มเกษตรกร	1	12.50	1	7.14
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	2	25.00	4	28.57
ลูกค้า ชกส.	5	62.50	9	64.29
รวม	20	100.00	25	100.00

การกู้ยืมเงิน

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่มีการกู้ยืมเงินมากที่สุด คือ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนเกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินนั้นมากที่สุด เป็นการกู้ยืมจาก ชกส. คือมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 จำนวนเงินกู้

เฉลี่ย 37,400 บาทรองลงมาเป็นการกู้ยืมเงินจากกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 5,000 บาท ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการกู้ยืมเงินมากที่สุดมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 โดยเป็นการกู้ยืมเงินจาก ธกส.มากที่สุด คือมีจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 64.29 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 44,000 บาท รองลงมาเป็นการกู้ยืมจากกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 55,000 บาท จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าไม่เหมือนกันคือ ทางตอนเหนือนั้นไม่มีการกู้ยืมเงินมากที่สุดมากที่สุด ส่วนทางตอนใต้ นั้น ส่วนใหญ่จะมีการกู้ยืมเงินมากที่สุด สังเกตได้ว่าการที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ นั้น เนื่องจากต้องการที่จะกู้ยืมเงินมาลงทุน (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การกู้ยืมเงินของประชากรตัวอย่าง

การกู้ยืมเงิน	ตอนเหนือ			ตอนใต้		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เงินกู้เฉลี่ย (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เงินกู้เฉลี่ย (บาท)
ไม่มีการกู้ยืมเงิน	12	60.00	-	11	44.00	-
มีการกู้ยืมเงินจาก	8	40.00	-	14	56.00	-
กลุ่มเกษตรกร	1	12.50	3,000	1	7.14	20,000
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	2	25.00	5,000	4	28.24	55,000
ลูกค้า ธกส.	5	62.50	37,400	9	64.29	44,000
รวม	20	100.00		25	100.00	

การถือครองที่ดิน

จากการศึกษา การถือครองที่ดินพบว่า เกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่จำนวน 45 ตัวอย่าง มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00

วิธีการจำหน่ายหน่อไม้

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ขายหน่อไม้โดยการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้านมากที่สุด คือ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.17 รองลงมาเป็นการขายโดยขายเหมาให้แก่โรงงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ ขายหน่อไม้โดยการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้านมากที่สุดมีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.08 รองลงมาเป็นการขายเหมาให้แก่โรงงาน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าเหมือนกันคือจะขายหน่อไม้โดยการขายเหมาให้แก่ผู้มารับซื้อถึงบ้าน (ตารางที่ 13)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางด้านการผลิต

ระยะเวลาการปลูก

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือเกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มปลูกมานาน 2-8 ปีมากที่สุด คือ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาเริ่มปลูกนาน 9-15 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มปลูกไม่ตงมานาน 2-8 ปีมากที่สุดมีจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาเริ่มปลูกมานาน 9-15 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าเหมือนกันคือ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจะเริ่มปลูกไม้ไม่ตงมานาน 2 - 8 ปี แล้ว (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 13 วิธีการจำหน่ายหน่อไม้ของประชากรตัวอย่าง ^{1/}

วิธีการจำหน่ายหน่อไม้	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้าน	15	68.17	20	74.08
ขายเหมาให้แก่โรงงาน	5	22.73	6	22.22
ขายปลีก	1	4.55	1	3.70
อื่นๆ	1	4.55	-	
รวม	22	100.00	27	100.00

หมายเหตุ 1/ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกไม้ไผ่ตง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ในการปลูกไม้ไผ่ตง 1-20 ไร่ มากที่สุด มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีพื้นที่เพาะปลูกไม้ตง 21 - 40 ไร่ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ จะมีพื้นที่ปลูก 1 - 20 ไร่ มากที่สุดมีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาจะมีพื้นที่ปลูก 21 - 40 ไร่ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าเหมือนกันคือ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจะมีพื้นที่ในการปลูกไม้ไผ่ตง 1 - 20 ไร่ มากที่สุด (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 14 ระยะเวลาที่เกษตรกรเริ่มปลูกไม้ไผ่ตงของประชากรตัวอย่าง

เริ่มปลูกลาน	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 - 8	13	65.00	17	68.00
9 - 15	5	25.00	5	20.00
16 - 22	1	5.00	2	8.00
23 - 30	1	5.00	1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00

สาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความคิดว่าสาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตงนั้น เนื่องจากได้ราคา ดี และปลุกดูแลรักษาง่าย นั้นใกล้เคียงกันคือ มีจำนวน 13 คน และ 10 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 35.13 และ 27.03 ตามลำดับ ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ก็นึกว่า ปลูกไผ่ตงเพราะ ราคาดี และสาเหตุอื่นๆ เช่น มีที่ดินอยู่แต่ไม่รู้จะปลูกอะไร ปลูกตามพ่อแม่ตามบรรพบุรุษ มีจำนวน 16 คน และ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 และ 30.95 ตามลำดับ

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าเหมือนกันคือ คิดว่าปลูกไผ่ตงเพราะจะได้ราคาดี มากที่สุด (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 15 พื้นที่ที่ใช้ในการปลูกไม้ไม่ตงของประชากรตัวอย่าง

พื้นที่ที่ใช้	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 20	12	60.00	18	72.00
21 - 40	6	30.00	4	16.00
41 - 60	1	5.00	2	8.00
61 - 80	-		1	4.00
81 - 100	1	5.00	-	
รวม	20	100.00	25	100.00

พันธุ์ที่ปลูกและสาเหตุที่ปลูก

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ปลูกพันธุ์ไม้ไม่ตง คือ ไม้ตงดำมากที่สุด มีจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 34.29 และสาเหตุที่ปลูกไม้ตงดำนั้น เพราะให้ผลผลิตเร็วและเป็นที่ต้องการของโรงงาน มีจำนวน 8 คน และ 7 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 38.10 และ 33.33 ตามลำดับ รองลงมาปลูกไม้ตงเขียว มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 และสาเหตุที่ปลูกเพราะ ให้ผลผลิตเร็ว มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมามีสาเหตุเพราะ เป็นที่ต้องการของโรงงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไม้ตงพันธุ์ไม้ตงเขียวมากที่สุด คือมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 ส่วนสาเหตุที่ปลูกเพราะให้ผลผลิตเร็ว มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาเพราะ ช่วงเวลาออกหน่อนาน มีจำนวน

5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 พันธุ์ที่ปลูกรองลงมาเป็นพันธุ์ไม่ต่งดำ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 สาเหตุที่ปลูกเพราะ ให้ผลผลิตเร็วและเป็นที่ต้องการของโรงงาน มีจำนวน 8 คน และ 3 คน ตามลำดับคิดเป็นร้อยละ 57.14 และ 21.43 ตามลำดับ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าไม่เหมือนกันคือ ทางตอนเหนือนั้นปลูกไม่ต่งดำมากที่สุด ส่วนทางตอนใต้ปลูกไม่ต่งเขียวมากที่สุดแต่ส่วนโดยทั่วไปแล้วส่วนมากมักจะนิยม ปลูกไม้ไม่ต่งดำ และไม้ไม่ต่งเขียวไว้ด้วยกัน (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 16 สาเหตุที่ปลูกไม้ไม่ต่งของประชากรตัวอย่าง ^๕

สาเหตุ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ราคาดี	13	35.13	16	38.10
ระยะการเก็บเกี่ยวสั้น	3	8.11	1	2.38
ปลูกและดูแลรักษาง่าย	10	27.03	8	19.05
ต้นทุนการผลิตค่อนข้างต่ำ	3	8.11	4	9.52
อื่นๆ	8	21.62	13	30.95
รวม	37	100.00	42	100.00

หมายเหตุ 1/ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 17 พันธุ์ที่ปลูกและสาเหตุที่ปลูกพันธุ์ไม้ไม่ต่างของประชากรตัวอย่าง ^๕

พันธุ์	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม้ต่างลาย	8	22.85	2	5.71
ให้ผลผลิตเร็ว	3	25.00	1	33.33
ช่วงเวลาออกหน่อนาน	1	8.33	-	
เป็นที่ต้องการของโรงงาน	8	66.67	2	66.67
ไม้ต่างหม้อ	4	11.43	4	11.43
ให้ผลผลิตเร็ว	1	20.00	-	
เป็นที่ต้องการของโรงงาน	4	80.00	2	40.00
อื่นๆ	-		3	60.00
ไม้ต่างดำ	12	34.29	10	28.57
ให้ผลผลิตเร็ว	8	38.10	8	57.14
ช่วงเวลาออกหน่อนาน	5	23.81	1	7.14
เป็นที่นิยมของผู้บริโภค	1	4.76	-	
เป็นที่ต้องการของโรงงาน	7	33.33	3	21.43
อื่นๆ	-		2	14.29

ตารางที่ 17 (ต่อ)

พันธุ์	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ตงเขียว	11	31.43	19	54.29
ให้ผลผลิตเร็ว	11	55.00	18	64.29
ช่วงเวลาออกหน่อนาน	3	15.00	5	17.86
เป็นที่นิยมของผู้บริโภค	1	5.00	1	3.57
เป็นที่ต้องการของโรงงาน	5	25.00	4	14.28
รวม	35	100.00	35	100.00

หมายเหตุ 1/ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การให้น้ำไม่ตง

จากศึกษา การให้น้ำไม่ตง พบว่า จากเกษตรกรตัวอย่าง 45 ตัวอย่าง ไม่ได้ให้น้ำ แต่ร่อนน้ำฝนอย่างเดียว เนื่องจากไม่ตงเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดี คิดเป็นร้อยละ 100.00

การใส่ปุ๋ยไม่ตง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ใส่ปุ๋ยไม่ตง ปุ๋ย 2 ครั้งมากที่สุด มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ส่วนที่ใส่ปุ๋ยปีละครั้ง มี จำนวน

7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ นั้น ใส่ปุ๋ยไผ่ตงปีละ 2 ครั้ง มีจำนวนมากที่สุดคือ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงไปที่ใส่ปุ๋ยปีละครั้งมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าเหมือนกันคือ ใส่ปุ๋ยไผ่ตงนั้นปีละ 2 ครั้ง ก็เพียงพอแล้ว (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 การใส่ปุ๋ยไผ่ตงของประชากรตัวอย่าง

การใส่ปุ๋ย	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปีละครั้ง	7	35.00	2	8.00
ปีละ 2 ครั้ง	13	65.00	23	92.00
รวม	20	100.00	25	100.00

การหมกหน่อ

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่ได้หมกหน่อให้หวาน มีจำนวนมากที่สุด คือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และใช้ดินหมกหน่อให้หวาน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ นั้น ใช้หญ้าในการหมกหน่อให้หวาน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาใช้ดินในการหมกหน่อมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าไม่เหมือนกันคือ ทางตอนเหนือไม่นิยมหมกหน่อ ส่วนทางตอนใต้นิยมใช้หญ้าในการหมกหน่อให้หวานซึ่งหน่อไม้ที่เกิดจากการหมกจะขายได้ราคาสูงกว่าหน่อที่ไม่ได้หมก (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 การหมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวานของประชากรตัวอย่าง

การหมกหน่อ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้ดิน	7	35.00	9	36.00
ใช้ขี้เถ้า	3	15.00	3	12.00
ใช้หญ้า	2	10.00	12	48.00
ไม่ได้หมก	8	40.00	1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00

การไถ่ล้าง

ตอนเหนือ เมื่อมีหน่อขึ้นมาใหม่ในแต่ละครั้ง แต่ละกอโดยเฉลี่ยแล้วจะทำการตัดหน่อออกประมาณ 75 - 80 % ของหน่อทั้งหมดที่ออกมา และจะเหลือไว้เป็นลำประมาณ 20 - 25% ในตอนใต้ เมื่อมีหน่อออกมาแล้วจะทำการตัดออกหน่อโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 80 % ของหน่อที่ออกมาใหม่ทั้งหมด และจะเหลือให้เจริญเป็นลำแม่ต่อไปประมาณ 20 % ของหน่อที่ออกใหม่ทั้งหมด

ต้นทุน

ตอนเหนือ ต้นทุนที่ใช้ในการปลูกไม้ตงนั้น ส่วนมากจะเป็นค่ากิ่งพันธุ์ ซึ่งมีราคากิ่งพันธุ์ละ 8- 10 บาท ค่าไถพรวน ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยขี้ไก่) 600 -1000 บาท/ตัน ค่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ต่อกระสอบ ราคากระสอบละ 250 -350 บาท ส่วนค่ายาป้องกันวัชพืช โรคนั้นไม่มี ค่าตัดแต่งกอ ค่าตัดหน่อ นั้นส่วนมากจะตัดเอง ซึ่งต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่แล้วจะประมาณ 1500 - 2500 บาท ทางตอนใต้ ต้นทุนที่ใช้ในการปลูกไม้ตงนั้นส่วนใหญ่จะคล้ายกับตอนเหนือ ซึ่งต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่จะประมาณ 1700 - 2500 บาท

รายได้

ทางตอนเหนือ รายได้นั้นจะประกอบด้วยรายได้มาจากการขายหน่อไม้ (ราคาเฉลี่ย ประมาณ 2 - 2.50 บาท) และรายได้จากการขายลำไม้ไผ่ (ราคาประมาณ 400 บาท/ตัน) ซึ่งเกษตรกรจะเริ่มตัดหน่อได้ตั้งแต่ปีที่ 3 และจะเริ่มตัดลำขายได้ตั้งแต่ปีที่ 4 พบว่า รายได้จากการขายหน่อไม้โดยเฉลี่ยแล้วได้ 1500 - 3000 บาท/ไร่ ส่วนรายได้จากการขายลำไม้ไผ่นั้นโดยเฉลี่ยแล้วได้ 100 -150 บาท /ไร่ ทางตอนใต้ รายได้จากการขายหน่อไม้โดยเฉลี่ยต่อไร่แล้วได้ประมาณ 1650 - 3000 บาทและรายได้จากการขายลำไม้ไผ่นั้นได้ประมาณ 120 - 180 บาทต่อไร่ ซึ่งพบว่าพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้มีรายได้ใกล้เคียงกันแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

ที่ดินทำมาหากินมีน้อยเกินไป

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้มีน้อยซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่า ที่ดินที่ทำกินอยู่ในปัจจุบันก็เพียงพอแล้ว มีจำนวน 10 คน คิดเป็น

ร้อยละ 50.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.35 แสดงว่า ปัญหาที่ดินทำกินน้อยเกินไป อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ นั้น ก็ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินทำกินน้อยเกินไป พบว่ามีจำนวน ถึง 12 คน ที่มีปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 2.36 แสดงว่า ปัญหาที่ดินทำกินน้อยเกินไป อยู่ในเกณฑ์ มีปัญหาน้อย จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกันคือ ส่วนใหญ่จะพบปัญหาน้อยเกี่ยวกับ ปัญหาที่ดินทำกินน้อยเกินไป (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ปัญหาที่ดินทำกินมีน้อยเกินไปของประชากรตัวอย่าง

ที่ดินทำกินมีน้อยเกินไป	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	3	15.00	3	12.00
ปานกลาง	7	35.00	10	40.00
น้อย	10	50.00	12	48.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		2.35		2.36

หมายเหตุ ^{1/} การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้ น้อยซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่า ดินที่มีอยู่อุดมสมบูรณ์แล้วไม่มีปัญหาแต่อย่างใด มีจำนวน 13 คน

คิดเป็นร้อยละ 65.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.50 แสดงว่า ปัญหาที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์นั้นอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่นั้นก็ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้อย มีจำนวน ถึง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 2.44 แสดงว่า ปัญหาที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ นั้นอยู่ในเกณฑ์ มีปัญหาน้อย

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่จะพบปัญหาน้อยเกี่ยวกับ ปัญหาที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ปัญหาที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ของประชากรตัวอย่าง

ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	3	15.00	2	8.00
ปานกลาง	4	20.00	10	40.00
น้อย	13	65.00	13	52.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		2.50		2.44

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

โรค

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้บ่อยซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่า ไม่มีโรคเกี่ยวกับไผ่ตงที่ร้ายแรงจนเกินไปจนทำให้ผลผลิตเสียหาย ได้ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ต่จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.70 แสดงว่า โรคนี้ อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ ก็ไม่มีปัญหาเกี่ยวโรค พบน้อย มีจำนวน ถึง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 3.00 แสดงว่า ปัญหาโรคเกี่ยวกับไผ่ตงนั้น เกณฑ์ มีปัญหาน้อยมาก

จากการสัมภาษณ์อย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่จะพบปัญหาน้อยเกี่ยวกับ ปัญหาโรครบกวน (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ปัญหาโรคไม้ไผ่ตงของประชากรตัวอย่าง

โรค	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	6	30.00	-	
น้อย	14	70.00	25	100.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		2.70		3.00

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

แมลง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้บ่อยซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่า ไม่มีแมลงรบกวนมาก จนทำให้ผลผลิตเสียหายได้ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.65 แสดงว่า แมลงนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ นั้น ก็ไม่มีปัญหาเกี่ยวแมลง พบน้อย มีจำนวน ถึง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 3.00 แสดงว่า ปัญหาแมลงรบกวนเกี่ยวกับไผ่ตงนั้น เกณฑ์ มีปัญหาน้อยมาก

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่จะพบปัญหาน้อยเกี่ยวกับ ปัญหาแมลงรบกวน (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ปัญหาแมลงรบกวนไผ่ตงของประชากรตัวอย่าง

แมลง	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	1	5.00	-	
ปานกลาง	5	25.00	-	
น้อย	14	70.00	25	100.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย \bar{x}		2.65		3.00

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้มากซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่บอกว่า ไม่มีการให้คำแนะนำจากทางรัฐบาลด้านให้ความรู้เกี่ยวกับการปลุกดูแลต้องดูแลกันเอง และขาดการให้การส่งเสริมทางด้านราคา หาดตลาด ทำให้ราคาของหน่อไม้ไผ่ตกต่ำ มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 1.05 แสดงว่า ปัญหาขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล อยู่ในเกณฑ์ที่มี เกษตรกรมีปัญหากันมาก ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล พบมาก มีจำนวนถึง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 1.24 แสดงว่า ปัญหาขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาลนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ เกษตรกรมีปัญหากันมาก จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือส่วนใหญ่จะพบปัญหามากเกี่ยวกับปัญหาการขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล(ตารางที่ 24)

ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปลูกไผ่ตง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้น้อยซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่บอกว่าตนเองก็มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปลูกไผ่ตงดีไม่มีปัญหาอะไรมาก มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.50 แสดงว่า ปัญหาขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปลูกไผ่ตงนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่มี เกษตรกรมีปัญหาน้อย ทางตอนใต้เกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปลูกไผ่ตงปานกลาง โดยตัวเกษตรกรเองคิดว่า ตนมีความรู้พอสมควร ไม่ได้ความรู้พิเศษอะไรมาก อาศัยคู่มือการปลูกจากเพื่อนบ้านบ้าง คนแนะนำบ้างพบมีจำนวนถึง 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 1.84 แสดงว่า ปัญหาขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปลูกไผ่ตงนั้น อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่ พบว่าพบปัญหาไม่เหมือนกันคือทางตอนเหนือพบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ ส่วนทางตอนใต้พบว่าปัญหา เกี่ยวกับการขาดความรู้ นั้น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 25)

เกี่ยวกับการขาดความรู้ นั้น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 24 ปัญหาการขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาลของประชากรตัวอย่าง

ขาดการส่งเสริมจากรัฐ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	19	95.00	20	80.00
ปานกลาง	1	5.00	4	16.00
น้อย	-		1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		1.05		1.24

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ เกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้มากซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่บอกว่า ตอนนี้ขาดระบบชลประทาน ทำให้ต้องคอยหาน้ำข้อมา รดน้ำหรือ คอยน้ำฝนอย่างเดียว มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 1.35 แสดงว่า ปัญหาขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง มีปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก ทางตอนใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึงมากโดยมีถึง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 1.40 แสดงว่า ปัญหาขาดระบบ ชลประทานที่ทั่วถึงนั้น อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือมีปัญหาคารขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึงเป็นอย่างมาก (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 25 ปัญหาการขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปลูกไม้ตง

ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	2	10.00	4	16.00
ปานกลาง	6	30.00	21	84.00
น้อย	12	60.00	-	-
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		2.50		1.84

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ จากเกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินมาลงทุน ทั้งหมด 8 ตัวอย่างส่วนใหญ่ พบปัญหานี้ปานกลางซึ่ง โดยให้ความคิดเห็นว่า อัตราดอกเบี้ย 12.5 %ต่อปีเหมาะสมแล้วแต่ถ้าลดอัตราดอกเบี้ยลงอีก ก็จะดีมาก มีจำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.50 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.38 แสดงว่า ปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป อยู่ในเกณฑ์น้อย ทางตอนใต้ จากเกษตรกรที่กู้ยืมเงินมาลงทุน ทั้งหมด 14 ตัวอย่างส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป โดยมีถึง 7 คนคิดเป็นร้อยละ 50.00

จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 2.29 แสดงว่า ปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปแล้วทางด้านตอนใต้ ยังมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่า พบปัญหาไม่เหมือนกันคือ ทางตอนเหนือมีปัญหากว่าอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปอยู่ในเกณฑ์น้อย และ ทางตอนใต้มีปัญหายุ่งยากอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 26 ปัญหาการขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึงของประชากรตัวอย่าง

ขาดระบบชลประทาน	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	16	80.00	16	64.00
ปานกลาง	1	5.00	8	32.00
น้อย	3	15.00	1	4.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		1.35		1.40

หมายเหตุ ^{1/} การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ผลผลิตราคาตกต่ำ

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้มาก โดยให้ความคิดเห็นว่า ในขณะที่ขายหน่อไม้ได้ในอัตรา กิโลกรัมละ 2 - 2.50 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำมาก อยากรจะได้ในราคา กิโลกรัมละ 3.50 - 4 บาท พบว่ามีปัญหามาก

มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และดูจากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 1.25 แสดงว่า ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำเป็นปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกรที่ปลูกไม้ตง อยู่ในเกณฑ์ มาก ทางตอนใต้ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับอัตราการผลิตตกต่ำ มาก มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 1.16 แสดงว่า ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ในตอนใต้มีปัญหา อยู่ในเกณฑ์ มาก

จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือมีปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ มาก (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 27 ปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปของประชากรตัวอย่างที่มีการกู้ยืมเงินมาลงทุน

อัตราดอกเบี้ยสูง	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	-		3	21.43
ปานกลาง	5	65.50	4	28.57
น้อย	3	37.50	7	50.00
รวม	8	100.00	14	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		2.38		2.29

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ตารางที่ 28 ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำของประชากรตัวอย่าง

ราคาผลผลิตต่ำ	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	15	75.00	21	84.00
ปานกลาง	5	25.00	4	16.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		1.25		1.16

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ถูกน็อค้ากตราคา

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้มาก โดยให้ความคิดเห็นว่า เมื่อราคาหน่อไม้ไผ่ตงราคาต่ำ ต้องมีสาเหตุมาจากน็อค้ากตราคา จึงพบปัญหานี้มาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และคูกจากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 1.55 แสดงว่า ปัญหาถูกน็อค้ากตราคาเป็นปัญหากับเกษตรกรที่ปลูกไผ่ตง อยู่ในเกณฑ์ มาก ทางตอนใต้ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับปัญหาน็อค้ากตราคา มาก มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 1.44 แสดงว่า ปัญหาถูกน็อค้ากตราคานั้น อยู่ในเกณฑ์ มาก

จากการลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกัน คือมีปัญหาถูกน็อค้ากตราคา มาก (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ปัญหาถนัดค้ำกราคาของประชากรตัวอย่าง

ถนัดกราคา	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	14	70.00	17	68.00
ปานกลาง	1	5.00	5	20.00
น้อย	5	25.00	3	12.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		1.55		1.44

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

ถนัดโกงตาชั่ง

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้้น้อย โดยให้ความคิดเห็นว่า ตอนมีการขนส่งก็คอยตรวจดูอยู่ด้วยตลอดทำให้ไม่สามารถโกงตาชั่งได้ จึงพบปัญหานี้้น้อยมาก มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และดูจากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 2.70 แสดงว่า ปัญหาถนัดโกงตาชั่งนั้นเป็นปัญหากับเกษตรกรอยู่ในเกณฑ์ น้อย ทางตอนใต้ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับปัญหาถนัดโกงตาชั่ง น้อย มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 2.96 แสดงว่าปัญหาถนัดโกงตาชั่งนั้น อยู่ในเกณฑ์ น้อยมาก จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกันคือมีปัญหาดูโกงตาชั่ง น้อย (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ปัญหาถูกโกงตาชั่งของประชากรตัวอย่าง

ถูกโกงตาชั่ง	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	2	10.00	-	
ปานกลาง	2	10.00	1	4.00
น้อย	16	80.00	24	96.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย [±]		2.70		2.96

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

การขนส่งไม่สะดวก

จากการศึกษาปรากฏว่า ตอนเหนือ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ พบปัญหานี้ น้อย โดยให้ความคิดเห็นว่า การคมนาคมสะดวกดี ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และดูจากค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีค่า 3.00 แสดงว่า ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวกเป็นปัญหากับเกษตรกร อยู่ในเกณฑ์ น้อย ทางตอนใต้ จากเกษตรกรส่วนใหญ่ นี้ก็มีปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการขนส่งไม่สะดวก น้อย มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดมีค่า 2.96 แสดงว่า ปัญหาการขนส่งไม่สะดวกนั้น อยู่ในเกณฑ์ น้อยมาก จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรตัวอย่างของทั้งสองพื้นที่พบว่าพบปัญหาเหมือนกันคือมี ปัญหาการขนส่งไม่สะดวกนั้น น้อย (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ปัญหาการขนส่งไม่สะดวกของประชากรตัวอย่าง

การขนส่งไม่สะดวก	ตอนเหนือ		ตอนใต้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	-		1	4.00
น้อย	20	100.00	24	96.00
รวม	20	100.00	25	100.00
เฉลี่ย ^{1/}		3.00		2.96

หมายเหตุ 1/ การให้คะแนน มาก = 1, ปานกลาง = 2, น้อย = 3

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาสถานการณ์การผลิตไม้ไผ่ตง ในเขตอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี สรุปผลได้ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการ

ตอนเหนือ เกษตรกรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเกษตรกรทั้งเพศชายและเพศหญิง ควรจะมีจำนวนเท่าๆ กัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกษตรกรที่ให้มีภานั้นส่วนใหญ่ เป็นหัวหน้าครอบครัวผลที่ได้จึงปรากฏว่า มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 48 - 58 ปี จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 2 - 3 คน สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 1 - 2 คน ซึ่งได้แก่ หัวหน้าครอบครัวและภรรยา เกษตรกรที่ปลูกไผ่ตงนั้น อาชีพที่นอกเหนือจากการทำสวนไผ่ตงแล้วได้แก่อาชีพ ทำนา เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ใช่สมาชิกของกลุ่มใด ส่วนที่เป็นสมาชิกนั้น เป็นสมาชิกของ ชกส.มากที่สุด มีการกู้ยืมเงิน ประมาณ 37,400 บาท รองลงมาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร ส่วนที่ดินที่ทำกรปลูกไผ่ตงนั้นเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด ไม่มีการเช่า หรือจ้างจาง ส่วนวิธีการจำหน่ายหน่อไม้ไผ่ตงนั้น ใช้วิธีการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้าน

ตอนใต้ เกษตรกรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 48 - 58 ปี จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 4-5 คน สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 1-2 คน ซึ่งได้แก่ หัวหน้าครอบครัวและภรรยา เกษตรกรที่ปลูกไผ่ตงนั้น อาชีพที่นอกเหนือจากการทำสวนไผ่ตงแล้วได้แก่อาชีพ ทำนา เกษตรกรส่วนใหญ่ จะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ส่วนที่เป็น

สมาชิกรุ่น เป็นสมาชิกของ ธกส.มากที่สุด มีการกู้ยืมเงินประมาณ 44,000 บาทรองลงมา เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร ส่วนที่ดินที่ทำการปลูกไม้ไผ่ตั้งนั้นเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด ไม่มีการเช่า หรือจ้างจ้อง ส่วนวิธีการจำหน่ายหน่อไม้ไผ่ตั้งนั้นใช้วิธีการขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้าน

ข้อมูลทางการผลิต

ตอนเหนือ จากการสอบถามถึงสภาพการผลิตไม้ไผ่ตั้งต่างๆ ไป พบว่าเริ่มปลูกมานาน 2-8 ปีแล้ว มีพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกทั้งหมด 1 - 20 ไร่ ส่วนสาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตั้งนั้นส่วนมากให้เหตุผลว่า ไม้ไผ่ตั้งเป็นพืชที่ให้ราคาดี ปลูกและดูแลรักษาง่าย ส่วนพันธุ์ที่ปลูกมากได้แก่ ไม้ตั้งดำ เนื่องจากว่าให้ผลผลิตเร็ว และเป็นที่ต้องการของโรงงาน การให้น้ำนั้น รอน้ำฝนอย่างเดียวเนื่องจากเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดี การใส่ปุ๋ยนั้นใส่ปีละ 2 ครั้ง หน่อไม้ที่ได้จะไม่มีการหมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวาน การไว้ลำหน่อไม้ไผ่ตั้งจะตัดหน่อออกประมาณ 75 - 80% และไว้ลำประมาณ 20 - 25% ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 1500- 2500 บาท รายได้ทั้งหมดจากการขายหน่อไม้ประมาณ 1500-3000 บาท/ไร่ ส่วนรายได้จากการขายลำนั้นได้ประมาณ 100 - 150 บาท / ไร่

ตอนใต้ จากการสอบถามถึงสภาพการผลิตไม้ไผ่ตั้งต่างๆ ไป พบว่าเริ่มปลูกมานาน 2 - 8 ปีแล้ว มีพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกทั้งหมด 1 - 20 ไร่ ส่วนสาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตั้งนั้นส่วนมากให้เหตุผลว่า ไม้ไผ่ตั้งเป็นพืชที่ให้ราคาดี ปลูกและดูแลรักษาง่ายส่วนพันธุ์ที่ปลูกมากได้แก่ ไม้ตั้งเขียว เนื่องจากว่า ให้ผลผลิตเร็ว และช่วงเวลาออกหน่อนาน การให้น้ำนั้น รอน้ำฝน อย่างเดียว เนื่องจากเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดี การใส่ปุ๋ยนั้น ใส่ปีละ 2 ครั้ง หน่อไม้ที่ได้จะใช้หมกหน่อให้ได้หน่อไม้หวาน การไว้ลำหน่อไม้ไผ่ตั้งจะตัดหน่อออกประมาณ 80% ของหน่อที่ออกมาทั้งหมด และไว้ลำให้เจริญเป็นต้น 20% ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 1700-2500 บาทรายได้จากการขายหน่อไม้ประมาณ 1650-3000 บาทต่อไร่ ส่วนรายได้จากการขายลำนั้นได้ประมาณ 100 - 150 บาท / ไร่

ปัญหาและอุปสรรค

ตอนเหนือ ทางด้านปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรปลูกไม้เต็งทางตอนเหนือ นั้นส่วนมาก โดยดูจากค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดซึ่งแสดงถึงประสบปัญหานี้มากที่สุด คือ 1.05 ซึ่งจะเป็นปัญหาทางด้านการขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล เป็นปัญหาใหญ่ที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ส่วนปัญหาอื่นๆ รองลงไปก็มีเช่นราคามลผลิตตกต่ำ ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง ถูกเอารัดเอาเปรียบมาก โดยการรวมตัวกันกำหนดราคาให้ต่ำ

ตอนใต้ ทางด้านปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรปลูกไม้เต็งทางตอนใต้ก็มีปัญหานั้นคล้ายๆ กับทางตอนเหนือเป็นส่วนมาก โดยดูจากค่าเฉลี่ยแล้วคือ 1.16 จะเป็นปัญหาทางด้านราคามลผลิตตกต่ำมากส่วนปัญหาอื่นๆ ได้ค่าเฉลี่ยรองลงไป ก็เช่น การขาดการส่งเสริมดูแล จากทางรัฐบาล ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง ถูกเอารัดเอาเปรียบมาก จากการกตราคาของพ่อค้า

เมื่อเปรียบเทียบการผลิตของทั้งสองพื้นที่แล้วพบว่า สภาพการผลิตของทั้งสองพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกันมาก โดยดูจากผลการวิเคราะห์แล้ว สังเกตว่า ปัจจัยต่างๆ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่แตกต่างกันนั้น เช่น ความสูงต่ำของพื้นที่ เส้นทางการคมนาคม สภาพดิน เหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อความแตกต่างของพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้เลย

ข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรผู้ผลิตไม้ไม้เต็ง ควรจะได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้นมา และอาจจะมีการตั้งโรงงานแปรรูปหน่อไม้ เพื่อรับซื้อหน่อไม้จากเกษตรกรในราคายุติธรรม ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากโรงงานแปรรูป และพ่อค้าได้

2. รัฐบาลควรจะมีการส่งเสริมการปลูกไม้เต็งบ้าง โดยการแนะนำให้ความรู้ ที่ถูกต้องกับเกษตรกรผู้ปลูกไม้เต็ง เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นเพื่อสร้างรายได้ให้

แก่ครอบครัวมากยิ่งขึ้น การหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตหน่อไม้โดยตรง ไม่ใช่ต้องรอพ่อค้ามารับซื้ออย่างเดียวควรมีตลาดกลาง เพื่อให้เกษตรกรสามารถส่งผลผลิตของเขามาขายยังตลาดได้ อาจจะเสียค่าขนส่งไปบ้างแต่เมื่อเทียบกับการขายให้กับพ่อค้าแล้ว ซึ่งยังมีกำไรเหลืออยู่

๓. ควรจะได้มีการจัดเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปริมาณการส่งออกหรือปริมาณความต้องการหน่อไม้บรรจุปีของตลาดต่างประเทศให้เกษตรกรได้ทราบอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อที่โรงงานแปรรูปและพ่อค้า จะได้ไม่นำมาเป็นเครื่องมือในการกดราคารับซื้อหน่อไม้ เพราะในบางครั้งโรงงานแปรรูปอ้างว่าปริมาณการส่งออกหน่อไม้บรรจุปีลดลง จึงต้องลดราคารับซื้อลงไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มบัณฑิตเกษตรอาสา . 2530 . ไม้และการปลูก. กรุงเทพมหานคร : หจก.รุ่งเรือง
สาส์นการพิมพ์ .
- คำนิ้ง คำอุดม . 2530 . ไม้ตง ไม้หวาน . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ฐานเกษตร
กรรม .
- ที่ว่ากรอำเภอประจันตคาม . 2536 . แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอประจันตคาม .
ปราจีนบุรี : (อ็ดสำเนา) .
- ธนาคารกสิกรไทย . 2528 . "มาปลูกไม้กันดีกว่า" . สรุปข่าวธุรกิจ . 16(มีนาคม
2528) : น.27-36 .
- ประจิม สุกสีเหลือง . 2517 . ไม้ใฝ่ในประเทศไทย บัญหาคีเศทางวนวัฒนวิทยา .
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ฝ่ายวิเคราะห์ 2 กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน . 2529 . รายงานการ
ศึกษาเรื่องหน่อไม้ตง . กรุงเทพมหานคร : (อ็ดสำเนา) .
- สอาด บุญเกิด . 2528 . ไม้ใฝ่บางชนิดในประเทศไทย . กรุงเทพมหานคร . ภาควิชา
วนวัฒนวิทยา , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- สุขเสรี วิเชียรสรรค์ . 2531 . การศึกษามลตอขแทนทางเศรษฐกิจของไม้ตง ใน
ท้องอำเภอเมืองปราจีนบุรี . กรุงเทพมหานคร : บัญหาคีเศปริณญาตรี , สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

สุภาวดี ภัทรโกศล . 2528 . การปลูกไม้ตง . โครงการหนังสือคู่มือสำหรับประชาชนใน
ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน .

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ปราจีนบุรี . 2532 . "พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญและระดับราคาหน่อ
ไม้" . ข้อมูลการตลาด . ปราจีนบุรี : (อัดสำเนา) .

อัจฉรา นัชชา . 2530 . ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกหน่อไม้ตงใน
จังหวัดปราจีนบุรี . กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ไม้ชนิดต่างๆ ในประเทศไทย

ชื่อและชนิดของไม้ไม้ /แหล่งที่พบมาก	ลักษณะทั่วไป	ประโยชน์
<p>1. สกุล Melocanna มี 1 ชนิด</p> <p>- ไม้เถาเลื้อย ป่าดิบชื้น ทั่วไป (<i>M. humilis</i>)</p>	<p>ลำต้นใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 8-15 cm. ปล้องยาว ประมาณ 50-120 cm. เนื้อ หนาประมาณ 0.5 cm. ภายใน เรียบเกลี้ยง ข้อเรียบ แขนง เล็ก จะมีเฉพาะช่วงปลายของ ลำต้น สูงประมาณ 10-15 m. หน่อมีขนาดใหญ่สีเขียว กาบสี เหลืองส้ม ข้อสีแดง</p>	<p>ลำต้นใช้ทำไม้แปะ แพน และ เครื่องจักสานต่างๆ หน่อรับประทานได้</p>
<p>2. สกุล <i>Cephalastchyum</i> มี 2 ชนิด คือ</p> <p>- ไม้ข้าวหลาม ภาค เหนือ ตอนเหนือของ จังหวัดกาญจนบุรีและ ภาคตะวันออกเฉียง เหนือบางส่วน (<i>C. pergracile</i>)</p>	<p>ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-7.5 cm. เนื้อบางปล้องยาว ประมาณ 30 cm. สูงประมาณ 7-8 m. สีเขียวปนเทา หน่อมี ขนาดใหญ่ กาบมีสีน้ำตาลปน เขียว</p>	<p>ลำต้นใช้ทำกระบอกร้า หลาม เครื่องจักสานต่างๆ หน่อรับประทานได้แต่ไม่ เป็นที่นิยม</p>

<p>- ไม้เอียง ภาคเหนือ (<i>C. virgatum</i>)</p>	<p>ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-10 cm. ปล้องยาวประมาณ 50-70 cm. ข้อเรียบมีกิ่งเล็ก น้อย เนื้อหนา 1-2 cm. สูง 10-18 m.</p>	<p>ลำต้นใช้ในการทำโครง สร้างอาคาร บ้านเรือน และเครื่องจักสานต่างๆ หน่อรับประทานได้แต่ไม่ เป็นที่นิยม</p>
<p>3. สกล <i>Schizostachyum</i></p>		
<p>มี 4 ชนิดคือ</p>		
<p>- ไม้โปหรือไม้เมียงไฟ จ. นครศรีธรรมราช (<i>S. zollingeri</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ไม้โป จ. ตรัง (<i>S. brachycladium</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ไม้หลอด จ. ตรัง (<i>S. acidularc</i>)</p>	<p>ลำต้นมีสีเขียวเป็นมัน เป็นไม้ ขนาดเล็ก สูงประมาณ 3-4 m. ปล้องยาวประมาณ 10-15 cm. หน่อมีขนาดเล็ก มีขนสีเทาและ กาบสีขาว</p>	<p>แต่เดิมใช้ทำหลอดคาย สำหรับทอผ้า แต่ปัจจุบัน ใช้วัตถุอื่น ที่มีคุณภาพดีกว่า แทน ทำให้ประโยชน์ส่วน มากใช้ปลูกเป็นไม้ประดับ</p>
<p>- ไม้เอียง จังหวัด นครศรีธรรมราช (<i>S. blumii</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>

<p>4. สกุล <i>Dinochloa</i> มี 1 ชนิด - ไม้คลาน หรือไม้เลื้อย ภาคใต้ (<i>D. scandens</i>)</p>	<p>ลำต้นมีลักษณะคล้ายเถาวัลย์ เลื้อยไปตามพื้นดินหรือหาไป ตามต้นไม้ ลำต้นสีเขียว มีเส้น ผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 cm. เนื้อบาง ใบและลำต้นมีขนมาก ขนมีสีน้ำตาล ปล้องยาวประ มาณ 10-12 cm.</p>	<p>ใช้เป็นยาสมุนไพร</p>
<p>5. สกุล <i>Teinostachyum</i> มี 2 ชนิด - ไม้เอียงเครือ จ. แม่ฮ่องสอน (<i>T. helferi</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ไม้ขงเลื้อย ภาคเหนือ (<i>T. griffithii</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>6. สกุล <i>Dendrocalamus</i> มี 10 ชนิด คือ - ไม้ซาง ไม้หนว ไม้ ปล้อง หรือไม้หนว ป่าดิบชื้นทั่วไป (<i>D. strictus</i>)</p>	<p>ลำต้นมีสีเขียวหนว ปล้องยาว มาก ประมาณ 100-150 cm. สูงประมาณ 8-10 m. ไม่มี หนาม หน่อสีน้ำตาลปนส้ม ขน ลำต้นมีสีเขียวหนว ปล้องยาว</p>	<p>ลำต้นมีเนื้ออ่อนและเหนียว สามารถจักตอกเป็นเส้น เล็กๆ ได้ง่าย จึงนิยมนำ มาใช้ทำเครื่องจักสาน ประเภทที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อน มากหน่อใช้รับประทานได้</p>

<p>วาล</p> <p>(<i>D. longifimbriatus</i>)</p> <p>- ไม้หก หรือไม้वलใหญ่ ภาคเหนือและ จ. กาญจนบุรี</p> <p>(<i>D. Hamiltonii</i>)</p> <p>- ไม้ล้มลุก ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้</p> <p>(<i>D. longispathus</i>)</p> <p>- ไม้ชางหม่น ตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>(<i>D. sericeus</i>)</p> <p>- ไม้เปื้อนหรือไม้เปราะ ภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>(<i>D. giganteus</i>)</p> <p>- ไม้ตง นิยมปลูกกันมาก ในภาคกลาง โดย เฉพาะที่จังหวัด ปราจีนบุรี</p> <p>(<i>D. asper</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวอมเทา เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 15-20 cm. ปล้องยาวประมาณ 40-50 cm. สูงประมาณ 10-15 m.</p> <p>N.A.</p> <p>N.A.</p> <p>ลำต้นสีเขียว เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5 cm. เปลือกบาง เนื้อแข็งเปราะ ข้อเรียบปล้องยาวประมาณ 30 cm. หน่อมีขนาดโตพอๆ กับลำ โดยมียาวปนเหลือง</p> <p>เป็นไม้ที่มีขนาดใหญ่ ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6-12cm. บริเวณโคนลำต้นมีลายขาวสลับเทา และมีขนเล็กๆ อยู่ทั่วไปของลำ หน่อมีน้ำหนักประมาณ 3-10 กิโลกรัม มีหลายพันธุ์ เช่น ไม้ตงดำ ไม้ตงเขียว</p>	<p>ลำต้นใช้ในการก่อสร้าง ชั่วคราว ทำกระดาดและเครื่องจักสาน หน่อรับประทานได้ มีรสขมเล็กน้อย</p> <p>N.A.</p> <p>N.A.</p> <p>ทำกระบอกข้าวหลาม ต้มไม้กวาด แต่ไม่นิยมทำเครื่องจักสาน เนื่องจากแข็งเปราะ</p> <p>ลำต้นใช้ก่อสร้างบ้านเรือน เครื่องจักสานและไม้ฉิมฟัน หน่อรับประทานได้และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป</p>
---	--	---

<p>- ไม้ชางดำ หรือไม้เขาควาย ภาคเหนือ (<i>D. latiflorus</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ไม้ชาง ไม้หวล ไม้ชางหวล หรือไม้ชางคอย ทั่วไป แต่พบมากทางภาคกลางและภาคเหนือ (<i>D. membranaceus</i>)</p>	<p>ลำต้นมีสีเขียวอ่อน ไม่มีหนาม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3-12 cm. สูงประมาณ 10-25 m. ปล้องยาวประมาณ 30 cm. หน่อมีสีเทาปนแดง</p>	<p>ลำต้นใช้ในการก่อสร้าง ทำเครื่องจักสานและกระดาษ หน่อรับประทานได้ เป็นที่นิยมโดยทั่วไป มีรสขมเล็กน้อย</p>
<p>- ไม้บงใหญ่ ภาคเหนือ และ จ. กาญจนบุรี (<i>D. brandisii</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>7. สกุล <i>Melocalamus</i> มี 1 ชนิด</p>		
<p>- ไม้หางช้าง หรือไม้ไผ่สั้น ภาคเหนือ (<i>M. compactiflorus</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>8. สกุล <i>Gigantochloa</i> มี 13 ชนิด</p>		
<p>- ไม้มันหรือไม้เปาะภาคใต้ (<i>G. auricalata</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวมัน ไม่มีหนาม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8-10cm. ปล้องยาวประมาณ 30-40 cm. ลักษณะกอโปร่ง สูงประมาณ 10-15 m. หน่อสีน้ำตาลแก่ น้ำหนักประมาณ 3-4 กิโลกรัม</p>	<p>ลำต้นใช้ทำส่วนประกอบโครงสร้างบ้านเรือน เครื่องจักสานต่างๆ หน่อรับประทานได้</p>

<p>- ใผไร้ สามารถพบได้ ทั่วไป ทั่วทุกภาค (G.albo-ciliata)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวแกมเทา ไม่มีหนาม ผิวสาก มีขนปกคลุมทั่วลำต้น เป็นใผขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 1.5-2.5 cm. ลักษณะเป็นหนาแน่นมาก ปล้อง ยาวประมาณ 30 cm.</p>	<p>ลำต้นนิยมใช้ทำด้ามไม้ กวาด</p>
<p>- ใผไร้ล่อ ภาคเหนือ (G.nigro-ciliata)</p>	<p>ลำต้นเกลี้ยงสีเขียวอ่อน ใน ระยะกำลังเจริญเติบโตและจะ แตกใบนั้น กาบจะหลุดหมด มี เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3-8 cm. ปล้องยาวประมาณ 14-50 cm.</p>	<p>ลำต้นมีเนื้อแข็งทนทาน นิยมใช้ทำรั้วบ้านและคอก สัตว์ ผิวของลำต้นเป็นมัน เรียบ สามารถใช้ทำ เครื่องเรือนได้ดี หน่อ รับประทานได้แต่ไม่นิยม</p>
<p>- ใผแฉะหรือใผลา ย ป่า ดิบทางภาคใต้ (G.ligulata)</p>	<p>ลำต้นมีสีเขียวแกมเหลือง เส้น ผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-3 cm. ปล้องยาวประมาณ 30-35 cm. สูงประมาณ 3-4 m. หน่อมีสี เหลือง ขนาดโตประมาณ 3cm. สูงประมาณ 30-40 cm.</p>	<p>ลำต้นใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ หน่อรับประทานได้</p>
<p>- ใผตากวาง ป่าดิบ ทางภาคใต้ (G.apus)</p>	<p>ลำต้นผิวเกลี้ยง สีเขียวปน เหลือง เส้นผ่าศูนย์กลางประ มาณ 4-6 cm. ปล้องยาวประ มาณ 30-40cm. สูงประมาณ 5m.</p>	<p>ลำต้นใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ หน่อรับประทานได้</p>
<p>- ใผผากมัน สามารถขึ้น ได้ทั่วไป (G.hasskarliana)</p>	<p>ลำต้นสีเหลืองอ่อน ปล้องยาว ประมาณ 20-25 cm. เส้นผ่า ศูนย์กลางประมาณ 3-4 cm. เนื้อบาง หน่อมีขนาดเล็กสีเขียว</p>	<p>ลำต้นใช้ประโยชน์ได้น้อย ส่วนมากใช้ทำรั้วบ้าน ไม่ นิยมทำเครื่องจักสานหรือ เฟอร์นิเจอร์</p>

<p>- ไม้ผาก ภาคใต้และ จ. กาญจนบุรี (<i>G. densa</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียว ไม่มีหนาม เป็นไม้ ขนาดใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 10-13 cm. หน่อมี ขนาดใหญ่ หนักประมาณ 2-3 กิโลกรัม</p>	<p>ลำต้นใช้ทำแข่งไล่ถ่าน เครื่องใช้ในครัวเรือนและ เยื่อกระดาษ หน่อรับประทาน ได้ แต่มีรสขม ต้องต้ม น้ำทิ้งหลายๆ ครั้ง</p>
<p>- ไม้ค้ายดำ กาญจนบุรี และ จ. ระนอง (<i>G. compressa</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวแก่ ปล้องห่าง ข้อ ใหญ่ ไม่มีหนามเป็นไม้ที่มีลำต้น สูงใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางประ มาณ 7-10 cm. หน่อมีสีเขียว</p>	<p>ไม้ชนิดนี้ ลำต้นมีการใช้ ประโยชน์น้อย ไม่เหมาะ สมนำมาใช้งานเนื่องจาก เปราะหักง่าย หน่อรับประทาน ได้ แต่มีรสขม</p>
<p>- ไม้บงคาย พบทั่วไป และพบมากที่ จ. เชียงราย (<i>G. hosseusii</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวอ่อน ข้อปล้องมีสอง ชั้น ชั้นล่างเรียบ ชั้นบนมีราก ข้อต่อเป็นขอบสีเขียวห่ม ปล้อง มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-8 cm. และยาวประมาณ 40-50 cm. ลำต้นสูงประมาณ 10-13 m.</p>	<p>ลำต้นใช้ทำเครื่องจักสาน ต่างๆ หน่อรับประทานได้ และรสดี เป็นที่นิยมโดยทั่ว ไป</p>
<p>- ไม้ตากวาง จ. สุราษฎร์ธานี และสตูล (<i>G. kurzii</i>)</p>	<p>N. A.</p>	<p>N. A.</p>
<p>- ไม้หกคำ (<i>G. macrostachya</i>)</p>	<p>N. A.</p>	<p>N. A.</p>
<p>- (ยังไม่มีชื่อไทย) (<i>G. poilanei</i>)</p>	<p>N. A.</p>	<p>N. A.</p>
<p>- (ยังไม่มีชื่อไทย) (<i>G. wrayi</i>)</p>	<p>N. A.</p>	<p>N. A.</p>

<p>9. สกุล <i>Thyrsostachys</i> มี 2 ชนิด คือ</p> <p>- ไม้รวก จ.กาญจนบุรี (<i>T.siamensis</i>)</p> <p>- ไม้รวกดำ ภาคเหนือ (<i>T.oliveri</i>)</p>	<p>ลำต้นขนาดเล็ก มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 2.7 cm. สูง ประมาณ 5-10 m. ลักษณะกอ เป็นพุ่มเตี้ย</p> <p>ลำต้นสีเขียวอมแดง ผิวเป็นมัน เรียบ ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 23-30 cm. สูงประ มาณ 10-15 m.</p>	<p>ลำต้นใช้ทำวัสดุก่อสร้าง ไม้สำหรับค้ำยันต้นไม้และ เยื่อกระดาษ หน่อรับประทาน ทานได้</p> <p>ลำต้นมีเนื้อไม้ที่แข็งแรง ทนทาน นิยมใช้ทำโครงร่ม โครงพัด เครื่องประดับ บันได และเฟอร์นิเจอร์ ต่างๆ หน่อรับประทานได้ แต่ไม่เป็นที่นิยม</p>
<p>10. สกุล <i>Bambusa</i> มี 19 ชนิด คือ</p> <p>- ไม้บง ป่าดิบทางภาค เหนือและภาคตะวันออก ออกเฉียงเหนือ (<i>B.tulda</i>)</p> <p>- ไม้ป่าหรือไม้หนาม ทั่ว ทุกภาคของประเทศ (<i>B.arundinacea</i>)</p>	<p>เป็นไม้ขนาดใหญ่ ปล้องมีเส้นผ่า ศูนย์กลางประมาณ 6-18 cm. และยาวประมาณ 30 cm. สูง ประมาณ 9-12 m.</p> <p>ลำต้นอ่อนมีสีเขียว ต้นแก่จะมีสี เขียวเหลือง เป็นไม้ขนาดใหญ่ มีหนามและมีแขนงรกแน่น ปล้อง มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10-15 cm.</p>	<p>ลำต้นใช้ทำเสื่อราแพน เครื่องจักสาน และเยื่อ กระดาษ หน่อรับประทาน ได้ เป็นที่นิยม แต่มีรสขม เล็กน้อย</p> <p>ลำต้นใช้ทำร้านสำหรับก่อ สร้าง หรือทาสี เครื่องจัก สานต่างๆ หน่อรับประทาน ได้</p>

<p>- ไม้ล้มลุก ทุกภาคของประเทศไทย แต่ภาคใต้พบน้อย</p>	<p>ลำต้นสีเขียวแก่ ไม่มีหนาม ขอบเรียบ จะแตกใบสูงจากพื้นดิน ประมาณ 6-7 m. ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7-10 cm. สูงประมาณ 10-15 m. ระยะห่างระหว่างลำต้นห่างกันพอสมควร จึงอาจจัดอยู่ในประเภทลำเดี่ยวได้</p>	<p>ลำต้นใช้ในการก่อสร้าง ผนังร้าน เสาโป๊ะ เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องจักสานที่ไม่ต้องการความประณีต หน่อรับประทานได้</p>
<p>(<i>B. longispiculata</i>)</p> <p>- ไม้เลื้อย หรือไม้บังตา นิยมปลูกตามบ้านเรือนและสถานที่ต่างๆ เนื่องจากลำต้นมีหลายสวยงาม</p> <p>(<i>B. vulgaris</i>)</p>	<p>ไม้ชนิดนี้ สันนิษฐานว่าเป็นไม้จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ลำต้นมีสีเหลืองและแถบเขียวเป็นริ้วตามความยาวของปล้อง ผิวเกลี้ยง มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7-12 cm. และปล้องยาวประมาณ 20-25 cm. สูงประมาณ 10-15 m. หน่ออ่อนมีสีเหลืองอ่อน</p>	<p>นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ เนื่องจากลำต้นมีหลายที่แปลกกว่าไม้ชนิดอื่น นอกจากนี้ลำต้นยังสามารถทำเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ต่างๆ ได้ หน่อรับประทานได้ แต่ไม่นิยม</p>
<p>- ไม้หอมหรือไม้หอมจ. เชียงราย</p> <p>(<i>B. polymorpha</i>)</p>	<p>ลำต้นสูงประมาณ 10 m. ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-10 cm. และยาวประมาณ 40 cm. ใบมีขน เมื่อถูกผิวหนังจะคัน</p>	<p>ลำต้นประโยชน์น้อย ไม่นิยมใช้ หน่อรับประทานไม่ได้เนื่องจากมีรสขม</p>
<p>- ไม้เลื้อย พบได้ทั่วไป แต่พบมากในภาคกลาง</p> <p>(<i>B. glaucescens</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวสด มีขนาดเล็ก ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-3 cm. และยาวประมาณ 20-25 cm. ไม่มีหนาม</p>	<p>นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ เนื่องจากมีรูปทรงที่สวยงาม ส่วนลำต้นมีเนื้อเกือบตัน จึงแข็งแรง นิยมทำคันทัน หน่อทานได้แต่ไม่นิยม</p>

<p>- ไม้สีลูก พบทั่วไปและมีมากในภาคกลางและภาคใต้ (<i>B. flexuosa</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวสด โคนต้นสีเทาเขียว เป็นไม้ที่มีขนาดสูงใหญ่ ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7-10 cm. และยาวประมาณ 30 cm. บริเวณข้อมีกิ่งคล้ายหนาม หน่อขนาดใหญ่ สีน้ำตาล หนักประมาณ 3-5 กิโลกรัม</p>	<p>ไม้ชนิดนี้ ลำต้นมีเนื้อหนาและเหนียวทนทานดีมาก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไม้ชนิดนี้ มีความสวยงามคงทนและเป็นที่นิยมนำไปผลผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากกว่าไม้ชนิดอื่น ใช้ทำเครื่องจักสาน เฟอร์นิเจอร์ ใช้ในการก่อสร้าง นั่งร้านและโคนไม้ ไม้ชนิดนี้ใช้ทำคานหามมาก</p>
<p>- ไม้บงหวาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและพบมากที่จังหวัดเลย (<i>B. burmanica</i>)</p>	<p>ลำต้นอ่อนจะมีสีเขียวใบไม้ ลำต้นแก่จะมีสีเขียวแก่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-8 cm. สูงประมาณ 5-10 m. หน่อสีเขียว หนักประมาณ 0.5 kg.</p>	<p>ลำต้นทำดอกสำหรับมัดสิ่งของ ไม้ค้ำยัน บันได้และเครื่องจักสานต่างๆ หน่อมีรสหวาน อร่อย เป็นที่นิยมกันมาก สามารถประกอบอาหารได้หลายชนิด</p>
<p>- ไม้คันทรม หรือไม้เปรี๊ญ พบทั่วไปและที่ จ. ปราจีนบุรี ตราด และระยอง (<i>B. nana</i>)</p>	<p>ลำต้นตรงสีเขียว ไม่มีหนาม เนื้อหนา เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3-5 cm. สูงประมาณ 8-10 m. หน่อสีเขียวเทาเปลือกหน่อสีแดงเรื่อๆ</p>	<p>ลำต้นตรง เนื้อหนา จึงนิยมใช้ทำบันได บิ๊ยะ หลัก เลี้ยงหอยแมลงภู่ แม่บันได และเฟอร์นิเจอร์</p>
<p>- ไม้ดำหรือไม้ตาดำ ปากีบ จ. กาญจนบุรี และจันทบุรี (<i>B. sp.</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวแก่ค่อนข้างดำ ไม่มีหนาม ปล้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7-10 cm. และยาวประมาณ 30-40 cm. เนื้อหนาสีน้ำตาล สูงประมาณ 10-12 m.</p>	<p>ลำต้นใช้ในการก่อสร้างและทำเครื่องจักสานต่างๆ หน่อรับประทานได้</p>

<p>- ใต้น้ำเต้า พบทั่วไป (<i>B. ventricosa</i>)</p>	<p>ไผ่ชนิดนี้ สันนิษฐานว่ามาจาก ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ลำต้นเป็นปล้องสั้น สีเหลืองและ มีแถบเขียวตามปล้อง มีลักษณะ โปร่งตรงกลางปล้องและกิ่ง ตามข้อคล้ายน้ำเต้า มีเส้นผ่า ศูนย์กลางประมาณ 4-8 cm. สูงประมาณ 3-4 m. จะแตก แขนงเมื่อสูงจากพื้นดินประมาณ 1.5 m. หน่อสีเหลือง</p>	<p>ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื่องจาก จากมีลักษณะแตกต่าง จาก ไผ่ชนิดอื่น</p>
<p>- ใบบงเล็ก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (<i>B. nutans</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ใผ่สีสุกหน่อใผ่สีสุก (<i>B. blumneana</i>)</p>	<p>N.A. (ไม่ใผ่ต่างประเทศ)</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ใผ่ผิวหรือใผ่ซาง ภาค เหนือ (<i>B. pallida</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ใบบงป่า ภาคเหนือ (<i>B. longispatha</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ใผ่ไล่ล่อหรือใผ่ไล่ล่อป่า (<i>B. affinis</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ใผ่ล้ามะโล ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ (<i>B. pierreana</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>

<p>- ไผ่ว่ามี (<i>B.villosula</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>- ไผ่ว่ามี (<i>B.marginata</i>)</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>11. สกุล <i>Pseudosasa</i> จ. เพชรบูรณ์ มี 1 ชนิด แต่ยังไม่ ทราบชื่อไทย</p>	<p>N.A.</p>	<p>N.A.</p>
<p>12. สกุล <i>Arundinaria</i> มี 4 ชนิดคือ</p>		
<p>- ไผ่โจด ภาคตะวันออก ออกเฉียงเหนือ (<i>A.ciliata</i>)</p>	<p>ลำต้นสีเขียวเทา ขึ้นเป็นกอทึบ ต้นหนึ่งจะแตกออกหลายลำ แต่ ละลำมีขนาดเกือบเท่ากัน เป็น ไผ่ขนาดเล็ก ปล้องยาวประมาณ 10-20 cm. มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 1-2 cm. ไม่มีหนาม หน่อมีสีเทาแกมสีเหลืองอ่อน</p>	<p>ลำต้นใช้ทำด้ามไม้กวาด เหง้ามีรูปแปลกๆ สามารถ นำมาทำเครื่องประดับได้ดี และชาวบ้านนิยมปลูกตาม คันนาป้องกันการพังทลาย ของดิน หน่อรับประทานได้ และมีรสอร่อย</p>
<p>- ไผ่เพ็ก หรือหญ้าหน ป่าแล้งในภาคตะวันออก ออกเฉียงเหนือ (<i>A.pusilla</i>)</p>	<p>เป็นไผ่ขนาดเล็ก ลำต้นมีเส้นผ่า ศูนย์กลางประมาณ 2 cm. ปล้อง สั้นถี่และคดงอ ขึ้นรวมกันเป็นกอ ทอดไปตามพื้นดินคล้ายหญ้าแพรง จึงเรียกว่า หญ้าเพ็ก</p>	<p>ลำต้นนิยมทำไม้เท้า เนื่องจาก จากคดงอสวยงาม ทำเสื่อ สำหรับตากสาหร่ายทะเล ส่วนมากส่งออกไปยังประ เทศเกาหลีใต้และญี่ปุ่น ส่วนเหง้านิยมใช้เป็นยา สมุนไพร หน่อไม่นิยมรับ ประทาน</p>

- ไม้จีน (A. suberecta)	N.A. (เป็นไม้ไม้ต่างประเทศ)	N.A.
- ไม้ตด (A. armata)	N.A.	N.A.

ที่มา : (ไม้และการปลูก , 2530 : 20)

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงการนำเข้าและส่งออกหน่อไม้ทุกชนิดไปยังประเทศต่างๆ

ตารางภาคผนวกที่ 1 ปริมาณและมูลค่านำเข้าหน่อไม้สดแช่เย็นของประเทศไทย พ.ศ.2524-2533
(ปริมาณ : เมตริกตัน) (มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ขาย	ไต้หวัน	จีน	ฮ่องกง	สิงคโปร์	ประเทศอื่นๆ	รวม
2524 ปริมาณ	-	0.590	0.710	-	-	1.304
มูลค่า	-	0.020	0.021	-	-	0.041
2525 ปริมาณ	-	0.390	-	-	-	0.390
มูลค่า	-	0.004	-	-	-	0.004
2526 ปริมาณ	16.483	0.290	0.630	0.020	-	17.623
มูลค่า	0.567	0.008	0.023	0.001	-	0.599
2527 ปริมาณ	10.000	-	1.050	0.250	-	11.300
มูลค่า	0.392	-	0.056	0.023	-	0.471
2528 ปริมาณ	-	0.610	0.980	-	-	2.590
มูลค่า	-	0.070	0.056	-	-	0.126
2529 ปริมาณ	-	-	1.920	-	1.330	3.250
มูลค่า	-	-	0.060	-	0.053	0.113
2530 ปริมาณ	-	-	0.550	-	-	0.550
มูลค่า	-	-	0.005	-	-	0.005
2531 ปริมาณ	-	-	0.500	-	0.270	0.820
มูลค่า	-	-	0.027	-	0.015	0.042
2532 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2533)

ตารางภาคผนวกที่ 2 ปริมาณและมูลค่านำเข้าหน่อไม้แห้งของประเทศไทย พ.ศ. 2524 - 2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ขาย	ไต้หวัน	สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	ฮ่องกง	สิงคโปร์	สหรัฐ อเมริกา	ออสเตรเลีย
2524 ปริมาณ	-	212.522	1.800	-	-	-
มูลค่า	-	10.942	0.154	-	-	-
2525 ปริมาณ	0.960	129.776	5.144	-	-	-
มูลค่า	0.082	11.106	0.440	-	-	-
2526 ปริมาณ	-	180.088	-	-	0.900	-
มูลค่า	-	15.429	-	-	0.089	-
2527 ปริมาณ	2.832	110.282	1.014	-	2.832	0.079
มูลค่า	0.242	10.166	0.087	-	0.042	0.001
2528 ปริมาณ	-	205.946	2.976	-	-	-
มูลค่า	-	22.860	0.331	-	-	-
2529 ปริมาณ	0.080	89.556	-	-	0.190	-
มูลค่า	0.010	9.768	-	-	0.147	-
2530 ปริมาณ	-	186.430	-	0.004	-	-
มูลค่า	-	10.242	-	0.001	-	-
2531 ปริมาณ	-	264.450	-	-	-	-
มูลค่า	-	13.334	-	-	-	-
2532 ปริมาณ	-	271.219	-	-	-	-
มูลค่า	-	13.328	-	-	-	-
2533 ปริมาณ	-	269.585	-	-	-	-
มูลค่า	-	14.161	-	-	-	-

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ขาย	ญี่ปุ่น	สวิส เซอร์แลนด์	อิตาลี	อินโดนีเซีย	ประเทศอื่นๆ	รวม
2524 ปริมาณ	-	-	-	2.000	-	218.322
มูลค่า	-	-	-	0.171	-	11.267
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	0.020	135.900
มูลค่า	-	-	-	-	0.040	11.668
2526 ปริมาณ	0.485	0.020	-	1.920	-	183.413
มูลค่า	0.026	0.003	-	0.164	-	15.711
2527 ปริมาณ	5.340	-	-	-	-	122.379
มูลค่า	0.445	-	-	-	-	11.183
2528 ปริมาณ	0.560	-	0.065	0.480	10.416	220.443
มูลค่า	0.067	-	0.042	0.053	1.194	24.547
2529 ปริมาณ	-	3.840	0.240	-	1.200	95.106
มูลค่า	-	0.417	0.026	-	0.114	10.482
2530 ปริมาณ	-	0.050	-	-	-	186.484
มูลค่า	-	0.009	-	-	-	10.251
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-	264.450
มูลค่า	-	-	-	-	-	13.334
2532 ปริมาณ	-	-	-	-	1.296	272.515
มูลค่า	-	-	-	-	0.061	13.388
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	269.585
มูลค่า	-	-	-	-	-	14.161

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2533)

ตารางภาคผนวกที่ 3 ปริมาณและมูลค่านำเข้าหน่อไม้้อตปีบของประเทศไทย พ.ศ. 2524 - 2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ขาย	ไต้หวัน	สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	ญี่ปุ่น	ออสเตรเลีย	รวม
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-
2526 ปริมาณ	-	0.153	-	-	0.153
มูลค่า	-	0.028	-	-	0.028
2527 ปริมาณ	1.389	0.952	-	0.014	2.355
มูลค่า	0.042	0.038	-	0.002	0.082
2528 ปริมาณ	1.296	-	-	-	1.296
มูลค่า	0.054	-	-	-	0.054
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-
2530 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-
2532 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	0.0001	-	0.0001
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2533)

ตารางภาคผนวกที่ 4 ปริมาณและมูลค่าส่งออกหน่อไม้สดแช่แข็งของประเทศไทย พ.ศ. 2524-2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	เกาหลีใต้	ซาอุดี อาระเบีย	ฮ่องกง	สิงคโปร์	สหรัฐ อเมริกา	ออสเตรเลีย
2524 ปริมาณ	1.500	2.000	0.069	0.042	15.710	0.820
มูลค่า	0.024	0.025	0.001	0.002	0.196	0.013
2525 ปริมาณ	7.340	23.940	4.800	39.366	67.771	-
มูลค่า	0.093	0.371	0.020	0.427	0.296	-
2526 ปริมาณ	3.400	7.032	4.000	134.030	16.495	2.796
มูลค่า	0.083	0.070	0.074	3.256	0.226	0.038
2527 ปริมาณ	-	17.950	-	131.774	23.896	2.328
มูลค่า	-	0.493	-	6.244	0.429	0.025
2528 ปริมาณ	-	9.353	23.180	283.380	23.296	4.929
มูลค่า	-	0.180	0.208	4.488	0.803	0.078
2529 ปริมาณ	-	5.320	20.605	23.476	19.039	0.057
มูลค่า	-	0.042	0.248	0.154	0.391	0.002
2530 ปริมาณ	-	-	8.411	11.937	74.530	1.442
มูลค่า	-	-	0.297	0.464	1.630	0.054
2531 ปริมาณ	-	-	0.490	37.950	4.415	0.400
มูลค่า	-	-	0.023	0.502	0.131	0.003
2532 ปริมาณ	-	-	0.376	-	35.664	0.562
มูลค่า	-	-	0.008	-	0.321	0.012
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	7.246	5.306
มูลค่า	-	-	-	-	0.235	0.145

ตารางภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	มาเลเซีย	สวีเดน เซอร์แลนด์	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	บรูไน	เนเธอร์แลนด์
2524 ปริมาณ	0.100	0.152	14.973	0.032	-	-
มูลค่า	0.002	0.003	0.179	0.001	-	-
2525 ปริมาณ	5.480	-	8.400	0.080	0.075	-
มูลค่า	0.123	-	0.081	0.002	0.001	-
2526 ปริมาณ	2.265	-	-	0.500	-	3.020
มูลค่า	0.068	-	-	0.023	-	0.016
2527 ปริมาณ	49.275	1.051	20.336	0.400	0.550	-
มูลค่า	0.961	0.021	0.226	0.009	0.019	-
2528 ปริมาณ	169.814	-	6.200	4.033	-	-
มูลค่า	2.893	-	0.082	0.031	-	-
2529 ปริมาณ	67.603	-	1.135	0.376	0.467	-
มูลค่า	0.740	-	0.002	0.008	0.008	-
2530 ปริมาณ	49.497	-	-	17.941	0.630	1.958
มูลค่า	0.219	-	-	0.244	0.003	0.096
2531 ปริมาณ	-	0.090	-	3.960	-	0.623
มูลค่า	-	0.0009	-	0.044	-	0.014
2532 ปริมาณ	-	0.564	-	-	1.106	-
มูลค่า	-	0.006	-	-	0.010	-
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-

ตารางภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	ศรีลังกา	สหรัฐอเมริกา อิมเรตต์	นอร์เวย์	ญี่ปุ่น	อังกฤษ	แคนาดา
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2525 ปริมาณ	5.291	-	0.360	69.300	1.085	2.193
มูลค่า	0.150	-	0.003	0.635	0.028	0.047
2526 ปริมาณ	2.087	-	-	110.532	0.322	1.672
มูลค่า	0.216	-	-	0.979	0.016	0.026
2527 ปริมาณ	0.015	-	-	36.870	0.196	0.218
มูลค่า	0.001	-	-	0.305	0.013	0.008
2528 ปริมาณ	0.783	-	-	230.048	0.630	0.829
มูลค่า	0.007	-	-	3.698	0.026	0.014
2529 ปริมาณ	0.591	-	-	79.888	0.264	-
มูลค่า	0.043	-	-	0.996	0.007	-
2530 ปริมาณ	0.092	8.330	-	15.880	0.107	-
มูลค่า	0.009	0.067	-	0.609	0.005	-
2531 ปริมาณ	-	-	1.320	73.200	1.279	-
มูลค่า	-	-	0.013	1.144	0.021	-
2532 ปริมาณ	-	-	-	3.401	0.850	-
มูลค่า	-	-	-	0.213	0.017	-
2533 ปริมาณ	-	-	-	125.460	-	-
มูลค่า	-	-	-	2.699	-	-

ตารางภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	ไต้หวัน	เบลเยียม	สวีเดน	รัสเซีย	อิตาลี	เม็กซิโก
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2526 ปริมาณ	0.150	-	0.327	0.048	-	-
มูลค่า	0.001	-	0.011	0.002	-	-
2527 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2528 ปริมาณ	0.550	-	-	-	-	-
มูลค่า	0.006	-	-	-	-	-
2529 ปริมาณ	1.721	-	-	-	-	-
มูลค่า	0.009	-	-	-	-	-
2530 ปริมาณ	-	1.442	-	-	0.009	-
มูลค่า	-	0.054	-	-	0.001	-
2531 ปริมาณ	0.623	-	1.062	1.629	-	-
มูลค่า	0.014	-	0.032	0.050	-	-
2532 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-

ตารางภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	คูเวต	ฟิลิปปินส์	โอมาน	เดนมาร์ก	อื่นๆ	รวม
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	35.398
มูลค่า	-	-	-	-	-	0.445
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	-	235.451
มูลค่า	-	-	-	-	-	2.277
2526 ปริมาณ	-	-	-	-	-	288.676
มูลค่า	-	-	-	-	-	5.105
2527 ปริมาณ	-	-	4.000	-	-	338.869
มูลค่า	-	-	0.034	-	-	8.788
2528 ปริมาณ	0.255	2.723	-	-	0.174	760.682
มูลค่า	0.001	0.052	-	-	0.003	12.570
2529 ปริมาณ	-	0.050	0.016	-	-	220.896
มูลค่า	-	0.001	0.003	-	-	2.677
2530 ปริมาณ	0.048	-	-	3.010	-	195.362
มูลค่า	0.0004	-	-	0.190	-	3.981
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-	127.041
มูลค่า	-	-	-	-	-	1.992
2532 ปริมาณ	-	-	-	0.178	-	33.664
มูลค่า	-	-	-	0.007	-	0.592
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	0.252	138.264
มูลค่า	-	-	-	-	0.009	3.007

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2533)

ตารางภาคผนวกที่ 5 ปริมาณและมูลค่าส่งออกหน่อไม้แห้งแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2524-2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	สหราชอาณาจักร	ซาอุดีอาระเบีย	ฮ่องกง	สิงคโปร์	สหรัฐอเมริกา	ออสเตรเลีย
2524 ปริมาณ	0.040	0.744	6.000	0.720	73.242	1.140
มูลค่า	0.002	0.008	0.047	0.007	0.925	0.010
2525 ปริมาณ	0.030	-	-	-	13.605	-
มูลค่า	0.004	-	-	-	0.380	-
2526 ปริมาณ	-	-	-	-	0.820	-
มูลค่า	-	-	-	-	0.118	-
2527 ปริมาณ	0.111	-	-	-	1.456	0.090
มูลค่า	0.009	-	-	-	0.066	0.004
2528 ปริมาณ	0.047	-	5.000	-	1.531	-
มูลค่า	0.001	-	0.463	-	0.150	-
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	1.050	-
มูลค่า	-	-	-	-	0.123	-
2530 ปริมาณ	0.160	0.225	-	-	5.532	0.575
มูลค่า	0.016	0.021	-	-	0.281	0.046
2531 ปริมาณ	0.048	-	0.082	4.403	8.279	0.171
มูลค่า	0.004	-	0.004	0.017	0.676	0.018
2532 ปริมาณ	-	-	6.385	-	14.311	1.047
มูลค่า	-	-	1.300	-	1.524	0.083
2533 ปริมาณ	-	-	2.232	-	19.823	2.765
มูลค่า	-	-	0.298	-	2.156	0.417

ตารางภาคผนวกที่ 5 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	ศรีลังกา	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	ญี่ปุ่น	กาตาร์	แคนาดา
2524 ปริมาณ	-	-	0.125	32.400	-	3.992
มูลค่า	-	-	0.014	0.340	-	0.038
2525 ปริมาณ	0.070	-	-	17.600	-	-
มูลค่า	0.010	-	-	0.290	-	-
2526 ปริมาณ	-	-	-	28.870	-	-
มูลค่า	-	-	-	2.852	-	-
2527 ปริมาณ	-	-	-	13.200	-	0.150
มูลค่า	-	-	-	1.002	-	0.007
2528 ปริมาณ	-	-	-	-	0.050	-
มูลค่า	-	-	-	-	0.006	-
2529 ปริมาณ	-	-	0.163	-	-	0.140
มูลค่า	-	-	0.004	-	-	0.019
2530 ปริมาณ	-	-	-	-	-	0.040
มูลค่า	-	-	-	-	-	0.004
2531 ปริมาณ	-	0.015	-	16.200	-	2.506
มูลค่า	-	0.002	-	0.165	-	0.054
2532 ปริมาณ	-	0.317	-	-	-	1.281
มูลค่า	-	0.042	-	-	-	0.157
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	2.245
มูลค่า	-	-	-	-	-	0.295

ตารางภาคผนวกที่ 5 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	กรีก	นิวซีแลนด์	อิรัก	เดนมาร์ก	อื่นๆ	รวม
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	119.923
มูลค่า	-	-	-	-	-	1.414
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	0.003	32.325
มูลค่า	-	-	-	-	0.001	0.194
2526 ปริมาณ	-	-	-	-	-	29.693
มูลค่า	-	-	-	-	-	2.971
2527 ปริมาณ	-	0.210	-	-	-	15.217
มูลค่า	-	0.024	-	-	-	1.112
2528 ปริมาณ	-	0.014	0.070	-	-	6.812
มูลค่า	-	0.001	0.021	-	-	0.656
2529 ปริมาณ	-	-	-	0.050	0.140	1.543
มูลค่า	-	-	-	0.004	0.003	0.152
2530 ปริมาณ	-	0.060	-	0.030	-	6.672
มูลค่า	-	0.007	-	0.003	-	0.382
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-	31.704
มูลค่า	-	-	-	-	-	1.340
2532 ปริมาณ	0.060	0.045	-	0.008	0.025	27.869
มูลค่า	0.008	0.006	-	0.001	0.004	3.400
2533 ปริมาณ	-	-	-	-	-	30.600
มูลค่า	-	-	-	-	-	3.575

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 - 2535)

ตารางภาคผนวกที่ 6 ปริมาณและมูลค่าส่งออกหน่อไม้้อตปีของประเทศไทย พ.ศ.2524-2533

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	เกาหลีใต้	ซาอุดี อาระเบีย	ฮ่องกง	สิงคโปร์	สหรัฐ อเมริกา	ออสเตรเลีย
2524 ปริมาณ	53.680	104.763	25.601	160.957	468.296	13.693
มูลค่า	0.709	1.965	2.149	1.400	7.824	0.254
2525 ปริมาณ	1.840	331.723	371.116	45.162	744.046	54.906
มูลค่า	0.022	6.024	4.435	0.475	12.991	0.838
2526 ปริมาณ	34.200	412.044	171.256	78.330	624.013	71.599
มูลค่า	0.289	7.308	1.429	0.740	9.528	1.026
2527 ปริมาณ	-	521.098	391.437	129.033	693.253	106.133
มูลค่า	-	8.450	3.704	1.168	12.382	1.272
2528 ปริมาณ	-	437.123	285.811	135.147	1238.241	88.116
มูลค่า	-	6.413	3.196	1.035	19.769	1.374
2529 ปริมาณ	-	-	259.2606	1.700	-	408.702
มูลค่า	-	-	2.670	0.055	-	67.000
2530 ปริมาณ	-	551.003	580.229	152.126	11656.393	1300.215
มูลค่า	-	8.147	9.423	2.117	271.396	23.047
2531 ปริมาณ	95.270	400.205	348.648	189.268	8997.400	955.727
มูลค่า	6.280	6.100	5.353	2.739	166.235	19.334
2532 ปริมาณ	63.374	387.209	152.836	136.815	8608.424	1187.975
มูลค่า	5.480	7.009	0.200	1.642	148.858	20.518
2533 ปริมาณ	287.529	303.920	167.064	164.360	14631.213	1085.838
มูลค่า	3.276	6.668	2.648	0.965	269.084	19.966

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	มาเลเซีย	สวีเดน เซอร์แลนด์	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	บรูไน	เนเธอร์แลนด์
2524 ปริมาณ	16.622	1.163	52.172	108.505	-	5.700
มูลค่า	0.040	0.022	0.683	3.063	-	0.182
2525 ปริมาณ	8.140	4.891	102.562	230.060	-	-
มูลค่า	0.018	0.080	1.183	3.827	-	-
2526 ปริมาณ	-	6.607	128.199	168.681	-	1.653
มูลค่า	-	0.140	1.994	2.876	-	0.039
2527 ปริมาณ	6.600	5.104	144.721	178.167	-	-
มูลค่า	0.015	0.057	1.935	2.807	-	-
2528 ปริมาณ	50.715	3.782	126.973	601.915	-	38.345
มูลค่า	0.123	0.077	1.654	9.373	-	0.660
2529 ปริมาณ	-	-	2528.700	-	-	-
มูลค่า	-	-	35.100	-	-	-
2530 ปริมาณ	120.714	14.538	297.014	1683.416	2.074	801.847
มูลค่า	0.401	0.339	5.110	32.663	0.043	16.450
2531 ปริมาณ	92.988	21.516	444.252	1283.382	-	705.398
มูลค่า	0.375	0.434	7.481	23.417	-	14.441
2532 ปริมาณ	120.990	-	406.379	2446.973	0.600	1012.839
มูลค่า	0.234	-	5.778	36.764	0.004	38.744
2533 ปริมาณ	120.990	76.157	559.715	2374.419	5.200	872.498
มูลค่า	0.234	1.564	8.560	39.619	0.044	20.651

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	ศรีลังกา	สหรัฐอเมริกา อิมพอร์ต	นอร์เวย์	ญี่ปุ่น	ลาว	สหราชอาณาจักร
2524 ปริมาณ	-	-	-	394.600	0.072	0.131
มูลค่า	-	-	-	3.493	0.011	0.004
2525 ปริมาณ	0.135	10.060	-	1575.780	-	16.908
มูลค่า	0.019	0.236	-	18.477	-	0.332
2526 ปริมาณ	0.081	1.075	0.109	3754.921	-	137.436
มูลค่า	0.011	0.029	0.00	450.938	-	1.829
2527 ปริมาณ	-	-	2.00	15964.247	-	61.253
มูลค่า	-	-	0.05	154.450	-	0.711
2528 ปริมาณ	0.481	3.476	16.262	10264.589	-	240.468
มูลค่า	0.014	0.053	0.299	105.266	-	4.082
2529 ปริมาณ	-	-	-	10264.589	-	-
มูลค่า	-	-	-	110.210	-	-
2530 ปริมาณ	-	0.739	73.564	27308.500	-	3945.071
มูลค่า	-	0.020	1.470	516.478	-	67.238
2531 ปริมาณ	-	4.966	70.585	10798.500	-	2785.600
มูลค่า	-	0.126	1.481	164.769	-	49.491
2532 ปริมาณ	-	12.946	40.735	11272.206	-	3851.605
มูลค่า	-	0.287	0.683	126.741	-	58.705
2533 ปริมาณ	-	12.827	69.956	17093.109	-	2959.182
มูลค่า	-	0.290	1.341	235.650	-	47.090

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	ไต้หวัน	เบลเยียม	สวีเดน	บาร์เรน	อิตาลี	แคนาดา
2524 ปริมาณ	-	-	0.180	5.225	-	41.847
มูลค่า	-	-	0.002	0.710	-	0.640
2525 ปริมาณ	-	29.580	2.436	5.970	-	29.650
มูลค่า	-	0.441	0.060	0.134	-	0.586
2526 ปริมาณ	-	-	1.612	16.950	-	61.292
มูลค่า	-	-	0.044	0.206	-	0.970
2527 ปริมาณ	-	1.566	19.933	10.773	-	66.775
มูลค่า	-	0.021	0.293	0.119	-	1.111
2528 ปริมาณ	-	1.597	8.267	14.336	-	107.829
มูลค่า	-	0.022	0.124	0.219	-	1.704
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2530 ปริมาณ	0.108	73.571	99.895	7.503	18.378	757.787
มูลค่า	0.002	1.438	1.987	0.191	0.336	13.516
2531 ปริมาณ	-	26.610	142.834	3.260	-	629.584
มูลค่า	-	0.431	3.194	0.092	-	11.686
2532 ปริมาณ	68.874	65.513	382.563	13.053	2.305	631.569
มูลค่า	0.981	0.997	6.477	0.263	0.049	10.588
2533 ปริมาณ	19.066	40.481	584.599	6.652	1.627	579.442
มูลค่า	0.305	0.582	10.922	0.162	0.037	10.815

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	คูเวต	ฟิลิปปินส์	โอมาน	เดนมาร์ก	อิรัก	นิวซีแลนด์
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	9.180
มูลค่า	-	-	-	-	-	0.161
2525 ปริมาณ	6.800	-	-	10.800	-	-
มูลค่า	0.062	-	-	0.131	-	-
2526 ปริมาณ	7.343	-	-	137.506	-	0.676
มูลค่า	0.144	-	-	1.569	-	0.013
2527 ปริมาณ	33.511	-	-	166.345	-	14.664
มูลค่า	0.726	-	-	1.819	-	0.329
2528 ปริมาณ	55.909	-	-	301.960	18.060	3.069
มูลค่า	0.774	-	-	3.491	0.296	0.061
2529 ปริมาณ	4024.700	-	-	277.440	-	-
มูลค่า	0.519	-	-	3.510	-	-
2530 ปริมาณ	64.633	0.398	0.052	387.516	-	20.468
มูลค่า	1.019	0.002	0.002	4.823	-	0.345
2531 ปริมาณ	29.619	0.269	-	101.114	-	63.731
มูลค่า	0.532	0.003	-	1.591	-	1.397
2532 ปริมาณ	35.674	0.520	0.437	101.042	3.705	64.106
มูลค่า	0.607	0.003	0.011	1.897	0.046	1.145
2533 ปริมาณ	27.153	0.482	0.420	158.108	1.225	103.989
มูลค่า	0.533	0.014	0.007	2.692	0.034	1.940

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	กาตาร์	เอเชียโอเชีย	ออสเตรเลีย	โปรตุเกส	จอร์แดน	ไอร์แลนด์
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2525 ปริมาณ	2.767	-	15.984	-	-	-
มูลค่า	0.063	-	0.259	-	-	-
2526 ปริมาณ	16.800	-	15.930	15.930	1.005	-
มูลค่า	0.184	-	0.302	0.181	0.029	-
2527 ปริมาณ	4.165	0.031	33.133	-	0.991	-
มูลค่า	0.083	0.001	0.388	-	0.009	-
2528 ปริมาณ	4.456	-	0.300	-	5.145	-
มูลค่า	0.073	-	0.010	-	0.139	-
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2530 ปริมาณ	2.840	1.442	1.603	-	16.282	-
มูลค่า	0.053	0.054	0.033	-	0.181	-
2531 ปริมาณ	5.861	-	14.121	-	0.801	-
มูลค่า	0.079	-	0.226	-	0.022	-
2532 ปริมาณ	2.709	-	42.747	-	1.607	-
มูลค่า	0.062	-	0.676	-	0.028	-
2533 ปริมาณ	4.207	-	40.894	-	1.636	2.390
มูลค่า	0.087	-	0.804	-	0.039	0.054

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	สเปน	ฟินแลนด์	การ์บอน	โปแลนด์	กรีซ	ปาปัว นิวกินี
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2526 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2527 ปริมาณ	-	-	-	-	2.721	-
มูลค่า	-	-	-	-	0.065	-
2528 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	18.064	-
มูลค่า	-	-	-	-	0.296	-
2530 ปริมาณ	25.080	5.689	-	-	-	0.272
มูลค่า	0.489	0.108	-	-	-	0.005
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-	-
มูลค่า	-	-	-	-	-	-
2532 ปริมาณ	36.714	13.063	-	-	1.394	0.022
มูลค่า	0.550	0.270	-	-	0.028	0.007
2533 ปริมาณ	132.068	37.499	0.406	-	5.083	-
มูลค่า	2.265	0.632	0.007	-	0.098	-

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

(ปริมาณ : เมตริกตัน

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศผู้ซื้อ	มาเก๊า	ไอร์แลนด์	มัลตา	โมซัมบิก	ประเทศอื่นๆ	รวม
2524 ปริมาณ	-	-	-	-	-	1,734.392
มูลค่า	-	-	-	-	-	22.673
2525 ปริมาณ	-	-	-	-	-	3,601.253
มูลค่า	-	-	-	-	-	50.743
2526 ปริมาณ	-	-	-	-	0.108	5,865.356
มูลค่า	-	-	-	-	0.004	81.825
2527 ปริมาณ	-	-	-	-	0.237	8,557.942
มูลค่า	-	-	-	-	0.007	91.973
2528 ปริมาณ	-	-	-	-	3.289	14,053.861
มูลค่า	-	-	-	-	2.104	162.435
2529 ปริมาณ	-	-	-	-	-	17,647.546
มูลค่า	-	-	-	-	-	219.360
2530 ปริมาณ	-	15.385	-	-	240.650	50,209.504
มูลค่า	-	0.307	-	-	4.047	929.253
2531 ปริมาณ	-	-	-	-	-	28,511.441
มูลค่า	-	-	-	-	-	487.309
2532 ปริมาณ	-	39.480	-	-	120.939	31,729.742
มูลค่า	-	0.585	-	-	2.280	460.621
2533 ปริมาณ	3.581	-	-	1.380	637.854	42,638.588
มูลค่า	0.070	-	-	0.040	9.006	693.052

ที่มา : (กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง , 2524 -2533)

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามปัญหาพิเศษ

ชุดที่ _____

เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตไผ่ตง ในเขตพื้นที่อำเภอประจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี

ชื่อ _____ นามสกุล _____

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ตำบล _____ อำเภอประจันตคาม จ.ปราจีนบุรี

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการ

1. เพศ

1. () ชาย

2. () หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. สัญชาติ _____

เชื้อชาติ _____

ศาสนา _____

12. การรับสินเชื่อหรือการกู้ยืมเงิน

แหล่งเงินกู้	จำนวนเงินกู้ (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	ชำระแล้ว เป็นเงิน	คงค้าง
ชกล.				
สหกรณ์การเกษตร				
ธนาคารพาณิชย์				
กลุ่มเกษตรกร				
ญาติพี่น้อง				
เพื่อนบ้าน				
พ่อค้า - คนกลาง				
อื่นๆ (ระบุ) _____				

13. ขนาดการใช้และการถือครองที่ดิน

ขนาดการใช้และการถือครองที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)
ที่ดินของตนเอง		
เช่า		
อื่นๆ (ระบุ) _____		
รวม		

14. วิธีการจำหน่ายหน่อไม้เป็นอย่างไร

1. () ขายเหมาโดยมีผู้มารับซื้อถึงบ้าน
2. () ขายเหมาโดยนำไปขายที่ตลาด
3. () ขายเหมาให้แก่โรงงานแปรรูปหน่อไม้
4. () ขายปลีก
5. () อื่นๆ (ระบุ) _____

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านการผลิต

1. เริ่มปลูกไม้ไผ่ตั้งมานาน _____ ปี
2. พื้นที่ใช้ในการปลูกไม้ไผ่ตั้งทั้งหมด _____ ไร่
3. สาเหตุที่ปลูกไม้ไผ่ตั้ง
 1. () ราคาดี
 2. () ระยะเวลาเก็บเกี่ยวสั้น
 3. () ปลูกและดูแลรักษาง่าย
 4. () มีตลาดรองรับ
 5. () ต้นทุนการผลิตค่อนข้างต่ำ
 6. () นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง
 7. () อื่นๆ (ระบุ) _____
4. พันธุ์ที่ปลูก
 1. () ไผ่ตงลาย
 2. () ไผ่ตงหม้อ
 3. () ไผ่ตงดำ
 4. () ไผ่ตงเขียว
5. สาเหตุที่เลือกปลูก
 - 5.1 ไผ่ตงลาย
 1. () ให้ผลผลิตเร็ว
 2. () ช่วงเวลาออกหน่อนาน
 3. () เป็นที่นิยมของผู้บริโภค
 4. () เป็นที่ต้องการของโรงงานแปรรูปหน่อไม้
 5. () อื่นๆ (ระบุ) _____
 - 5.2 ไผ่ตงหม้อ
 1. () ให้ผลผลิตเร็ว
 2. () ช่วงเวลาออกหน่อนาน
 3. () เป็นที่นิยมของผู้บริโภค
 4. () เป็นที่ต้องการของโรงงานแปรรูปหน่อไม้
 5. () อื่นๆ (ระบุ) _____

5.3 ไม้ตงดำ

1. () ให้ผลผลิตเร็ว	2. () ช่วงเวลาออกหน่อนาน
3. () เป็นที่นิยมของผู้บริโภค	4. () เป็นที่ต้องการของโรงงานแปรรูปหน่อไม้
5. () อื่นๆ (ระบุ) _____	

5.4 ไม้ตงเขียว

1. () ให้ผลผลิตเร็ว	2. () ช่วงเวลาออกหน่อนาน
3. () เป็นที่นิยมของผู้บริโภค	4. () เป็นที่ต้องการของโรงงานแปรรูปหน่อไม้
5. () อื่นๆ (ระบุ) _____	

6. การให้น้ำไม้ตง

1. () ให้ทุกวัน	2. () ให้วันเว้นวัน
3. () ให้สัปดาห์ละครั้ง	4. () อื่นๆ (ระบุ) _____

7. การใส่ปุ๋ยไม้ตง

1. () ใส่ให้ทุกสัปดาห์	2. () ใส่ทุกครึ่งเดือน
3. () ใส่ให้ทุกเดือน	4. () อื่นๆ (ระบุ) _____

8. การหมกหน่อเพื่อให้ได้หน่อไม้หวาน ใช้วัสดุ

1. () ดิน	2. () ขี้เถ้า, แกลบ
3. () อื่นๆ (ระบุ) _____	

9. การไว้ลำไม้ไผ่ตง

- หน่อไม้ที่ออกมาทั้งหมดมีประมาณ _____ หน่อ
- เมื่อแตกหน่อออกมาใหม่ในแต่ละกอจะทำการตัดหน่อไม้ออก _____ หน่อ
- เหลือไว้ให้เจริญเติบโตเป็นไม้ตง _____ หน่อ

10. ต้นทุนในการปลูกไม้ไผ่ตง

จำนวน (บาท)

ค่ากิ่งพันธุ์

ค่าไถพรวน

ค่าปุ๋ยอินทรีย์

ค่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์

ค่ายาเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช

ค่ายาเคมีกำจัดวัชพืช

ค่าตัดแต่งกอ

ค่าตัดหน่อ

ค่าขนส่ง

อื่นๆ (1) _____

(2) _____

(3) _____

รวม

11. รายได้จากการปลูกไม้ไผ่ตง

(1) รายได้จากการขายหน่อไม้

ปีการผลิตที่	จำนวน (กก.)	ราคา (บาท/กก.)

(2) รายได้จากการขายลำไม้ไผ่

ปีการผลิตที่	จำนวน (ลำ)	ราคา (บาท/ลำ)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปลูกไม้ไผ่ตง	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ที่ดินทำมาหากินมีน้อยเกินไป			
2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์			
3. โรค			
4. แมลง			
5. ขาดการส่งเสริมจากทางรัฐบาล			
6. ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปลูกไม้ไผ่ตง			
7. ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง			
8. อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป			
9. อื่นๆ (ระบุ) _____			

ปัญหาและอุปสรรคในการขายผลผลิตไม้ตอง	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ราคาผลผลิตต่ำ 2. ถูกกดราคา 3. ถูกโกงตาชั่ง 4. การขนส่งไม่สะดวก 5. อื่นๆ (ระบุ) _____ (ระบุ) _____ (ระบุ) _____			

